

Gouda

Regesten uit het Archief van de stad
Gouda
1272-1572

Streekarchief Midden-Holland,

Toegangsnummer 0001, Archief van de stad Gouda

In numerieke volgorde

Algemeen

De lijst met regesten is eigenlijk een overzicht van oorkonden of charters uit één archief. Een **regest is een korte samenvatting van de inhoud van zo'n oorkonde. Meestal betreft het** middeleeuwse oorkonden uit de 13de, 14de en 15de eeuw, maar er zijn ook regesten van oorkonden uit de 16de en zelfs een enkele uit de 17de en 18de eeuw.

De beschrijvingen zijn zoveel mogelijk genormaliseerd.

In het kort betekent dit dat:

- De spelling van eigennamen (personen, geografische namen) is aangepast; niet ter zake doende varianten op bekende namen (personen, straten, e.d.) zijn zoveel mogelijk vervangen door de nu gangbare aanduidingen;
- Patroniemen zijn standaard weergegeven met als uitgang –sz of –z voor mannen, –dr voor vrouwen; de afkortingspunt is weggelaten;
- Belendingen van huizen en andere onroerende zaken zijn afgekort (een aanduiding als "noordelijk begrensd door" is vervangen door "N =" enz.).

Regestenlijst in numerieke volgorde

De volgorde van de getoonde gegevens is:

- Regestnummer, vetgedrukt;
- Datum van de akte (met eventueel de oorspronkelijke omschrijving van de datum), vetgedrukt;
- Inhoud van het regest (samenvatting van de rechtshandeling, het rechtsfeit of de juridische situatie die door de akte wordt weergegeven);
- Eventuele dorsale aantekeningen;
- Verwijzing naar het (de) inventarisnummer(s) binnen het archief waaronder het archiefstuk is te raadplegen;
- De plaats waarop het regest betrekking heeft;
- Eventuele annotatie, bijvoorbeeld of er sprake is van een afschrift (in plaats van of naast een originele akte);
- Eventuele verwijzing naar gedrukte uitgaven waarin de tekst van het archiefstuk geheel of gedeeltelijk is gepubliceerd;
- Eventuele verwijzing naar literatuur over het archiefstuk of over het onderwerp waarop het archiefstuk betrekking heeft.
- Bekrachtiging door middel van bezegeling of eventuele handtekening of handmerk (zonder aanduiding betreft het bezegeling met een zegel in groene was);

Gebruikte afkortingen en termen:

ac	archiefbeheerscode
arch.	archief
besch.	beschadigd
blz.	bladzijde
Bourg.	Bourgondisch
Car.	Carolus
charter	blad perkament waarop een akte is geschreven, die ter bekrachtiging is bezegeld
chirograaf	gedeelte van een blad perkament. waarop oorspronkelijk twee (of meer) gelijklopende akten waren geschreven en dat is losgesneden van het oorspronkelijke blad (met de bedoeling de echtheid van het exemplaar aan te tonen)
dorso	achterkant van het document
f.	folio (bladzijde)
ff.	folia (bladzijden)
fol.	folio (bladzijde)
G	archieven van de gasthuizen (St.-Catharina- en St.-Elisabethgasthuis en Bestedelingenhuis) te Gouda, 1315-1938, toegangsnummer 74.
G.A.	archieven van de gasthuizen (St.-Catharina- en St.-Elisabethgasthuis en Bestedelingenhuis) te Gouda, 1315-1938, toegangsnummer 74.
gecanceleerd	ongeldig gemaakt
getransfigeerd	bij charters: bevestiging van een later charter aan het oorspronkelijke charter via de zegelstaarten
inv.nr.	inventarisnummer
J	Archief van de RK parochie St. Jan de Doper (Sint-Janskerk) te Gouda vóór de reformatie, 1315-1573, toegangsnummer 90.
jg.	jaargang
K	Archieven van de kloosters te Gouda, 1324-1635, toegangsnummer 91.
L	Archief van het leproos- en proveniershuis te Gouda, 1354-1902, toegangsnummer 75
N =	noordelijke belending
NK	Nieuw kerkarchief, Archief van de kerkmeesters van de St.-Janskerk te Gouda, 1572-1820, toegangsnummer 566.
nz	noordzijde
O =	oostelijke belending
O	Archief van het Oudemannenhuis (Willem Vroesenhuis) te Gouda, (1364) 1555-2014, toegangsnummer 89.
OA	Oud-archief, Archief van de stad Gouda, 1311-1815, toegangsnummer 1.
OVR	Oud-Vaderlands Recht
oz	oostzijde
reg.nr.	registnummer
regist	samenvatting van de inhoud van een akte
transfix	twee of meer charters waarbij de zegelstaart van het (een) later(e) charter(s) door de zegelstaart van het oorspronkelijke charter is (zijn) gestoken
transsumpt	authentiek afschrift van een akte
v (achter een bladzijdenummer)	verso = achterkant van een folio (blad(zijde))

vidimus	akte waarbij degene die de akte uitvaardigt verklaart een andere akte – die letterlijk wordt weergegeven – te hebben gezien
W =	westelijke belending
W	Archieven van het verenigd wees- en aalmoezeniershuis te Gouda, 1391-1974, toegangsnummer 76.
W.A.	Archieven van het verenigd wees- en aalmoezeniershuis te Gouda, 1391-1974, toegangsnummer 76.
wed.	weduwe
wz	westzijde
Z =	zuidelijke belending
zz	zuidzijde

Verdwenen straatnamen:

verdwenen naam	huidige naam
Blinde Bettensteeg	Nieuwe Markt
Boomgaardstraat	Peperstraat; (14e eeuw ook vermoedelijk: Speldenmakerssteeg)
Doudelle	Markt
Gerrit Wildensteeg	Stoofsteeg
Hofstraat	Spierignstraat
Hon(t)scoop	Turfmarkt nz
Jan (de) Clerxstraat	Keizerstraat
Koenensteeg	Speldenmakerssteeg
Koestraat	Markt
Koningstraat	Raam
Korte Gouwe	Lage Gouwe
Louwersstraat	Achter de Vismarkt
Oudelle	Markt
Regenboog	Markt
Rozendaal	Wilhelminastraat
Simon- en Judenstraat	Kuiperstraat
Sprincwijk(ersteeg)	Vrouwesteeg
Teve(n)coop	Turfmarkt zz
Tilbrug	Dubbele Buurt
Twijstraat	Wijdstraat
Willem Wijckenstraat	Tuinstraat
Willitgen Dirxsteeg	Vrouwensteeg
Zak	Tuinstraat
Zoechstraat	Zeugstraat

Literatuurverwijzingen:

Bik	Vijf eeuwen medisch leven in de stede van der Goude / J.G.W.F. Bik. – (Gouda 1955); proefschrift
Dagboek Wouter Jacobsz	Dagboek van broeder Wouter Jacobsz (Gualtherus Jacobi Masius), prior van Stein - Amsterdam 1572-1578 en Montfoort 1578-1579 / uitg. door I.H. van Eeghen. – Groningen, 1959-1960. – Werken Historisch Genootschap 4e serie 5.
NAKG	Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis
Rechtsbronnen	Rechtsbronnen der stad Gouda / uitg. L.M. Rollin Couquerque; A. Meerkamp van Embden. – 's-Gravenhage, 1917. – Werken der Vereeniging tot uitgaaf der bronnen van het oud-vaderlandsche recht, 2e reeks 18
Schoengen	Monasticon Batavum / Michael Schoengen. - Amsterdam, 1941-1942. Verhandelingen Ned. Akademie van Wetenschappen, afd. Letterkunde; NR 45
TvG	Tijdschrift voor Geschiedenis
Van Heel, Margareta	Het Sint Margaretaklooster te Gouda / Dalmatius van Heel. – In: Bijdragen Die Goude (1949) 57-78.
Van Mieris	Groot charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland : beginnende met de eerste en oudste brieven van die landstreeken, en eindigende met den dood van onze Graavinne, Vrouwe Jacoba van Beijere / opgehelderd, verzaameld en in orde gebragt door Frans van Mieris. – Leiden, 1753-1756.
VROA	Verslagen van 's Rijks Oude Archieven
Walvis	Beschryving der stad Gouda ... / I. W. (= Ignatius Walvis). - Gouda, 1714.

Nummer: 1 *Datum:* 19-07-1272 (des dinnedaghes na sinte Margrietendach)

Graaf Floris V oorkondt dat hij ridder Nicolaas van Cats gegeven heeft de vrijheid Gouda, lang 350 geerden vanaf het midden van de IJssel naar de broek, en breed 350 geerden, onder de volgende bepalingen. De poorters zullen in Holland tolvrijheid genieten. Bij manslag binnen de vrijheid kan een poorter die 10 £ Hollands borg stelt of voor dit bedrag goed is, niet in rechten worden aangesproken zolang het slachtoffer nog leeft. Een poorter voor manslag buiten de vrijheid mag niet buiten de vrijheid worden uitgewonnen. De poorters ontvangen het recht dat de poorters van Leiden hebben; zij zullen daar ter hofvaart gaan. Voorts is een voorwaarde dat de poorters vijf mannen zullen leveren voor de heervaart.

Inventarisnummer: 0001. 345
Plaats: Gouda
N.B.: Vidimus van 29 juni 1335.
Publicatie: OHZ 3 (1992) 685-690 nr. 1603
Literatuur: J.E.J. Geselschap, De opkomst van Gouda (in: Gouda zeven eeuwen stad (1972) 13-34). J.G. Kruisheer, De tijd van ontstaan van het oudste Goudse stadsrecht en van Gouda als stedelijke nederzetting (in: BMGN 108 (1993) 13-19). K. Goudriaan, Jonkvrouw Sophie van der Goude ... (in: Holland 29 (1997) 63-90).

Nummer: 2 *Datum:* 04-08-1298

Graaf Jan I oorkondt dat hij zijn land genaamd 's-Gravenbroek (W =

Bloemendaal; O = de gracht van heer Russen; Z = de IJsselre liede of delfte; N = de ree van de heer van Brederode) in eeuwigdurende erfpacht heeft uitgegeven tegen betaling van 11 schellingen 6 penningen Hollands en één hoen per morgen per jaar van het reeds geoccupeerde land, groot negen hoeven, en van 12 schellingen Hollands en één hoen per morgen per jaar voor het overige land, en onder voorbehoud van het recht op de koren- en smaltienden. Tevens regelt hij het bestuur van dit ambacht en de verplichtingen van de burenen.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nrs. 0001. 753 en 0001. 334 ff. 138v-140.
Publicatie: S.J. Fockema Andreae, Tijdschrift van het Kon. Aardrijksk. Gen., 1931, blz. 1000 (ged.).

Nummer: 3 *Datum:* 02-10-1311 (des zaterdaghes na sinte bavendaghe)

Graaf Willem III bepaalt het aandeel van de bewoners van de Nieuwenbroek in het schot op 30 schellingen per jaar en hun aandeel in de heervaart op één man. Zolang zij zelf geen kerk hebben zullen zij kerkelijk tot Sluipwijk behoren.

Inventarisnummer: 0001. 747
Plaats: Gouda
N.B.: Afschriften van 1618 en 1628 in inv.nr. 0001. 753.
Zegel: verloren

Nummer: 4 Datum: 01-01-1325 (in jaersdaghe)

Aernout, heer van Stein, en Margriete, vrouwe van Stein, oorkonden, dat zij Diderik Aelrasch en zijn nakomelingen het halve veer te Haastrecht en de visserij in de IJssel tussen de Gouwe en Wyerincsloet hebben gegeven tot een onversterfelijk erfleen, te verheergewaden met een paar witte handschoenen.

Inventarisnummer: 0001. 637

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd; in groene was

Nummer: 5 Datum: 29-06-1335 (des donredaghes op sente Peter ende sente Pauwelsdach)

Bisschop Jan van Utrecht geeft een vidimus van het privilege van graaf Floris V van Holland van 19 juli 1272.

Inventarisnummer: 0001. 345

Plaats: Gouda

N.B.: Zie regest nr. 1. Vidimus van 21 mei 1375 (inv.nr. 0001. 346) en van 18 februari 1562 (inv.nr. 0001. 358). Authentiek afschrift van 1505 in inv.nr. 0001. 384 ff. 1-2.

Publicatie: Walvis, I p. 3-5. Nijmeegsche studieteksten, deel I, blz. 35 en 36.

Zegel: uithangend, beschadigd; in rode was

Nummer: 6 Datum: 29-01-1341 (des saterdaghes na sente Pauwelsdach)

Jan van Henegouwen, heer van Beaumont, oorkondt, dat hij Willem, heer van Donghen, bastaard van heer Willam van Duvendoorde, erfelijk beleent met 24 viertelen land in het ambacht van Capelle a/d

IJssel, afkomstig van de heer van der Lecke, en de tienden aldaar die heer Willam van Duvendoorde gekocht had van heer Jacob van Moordrecht. Voorts regelt hij de erfopvolging voor het geval heer Willem overlijdt zonder wettige kinderen na te laten.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 9 oktober 1345 (inv.nr. 0001. 4095). De oorkonde van 1345 vermeldt ook een afschrift van 10 mei 1341.

Nummer: 7 Datum: 01-02-1340

Jan van Henegouwen, heer van Beaumont, oorkondt, dat heer Willem de bastaardzoon van heer Willem van Duvendoorde met zijn toestemming 24 viertelen land te Capelle a/d IJssel met de tienden afkomstig van heer Jacop van Moordrecht bestemd heeft tot een lijftocht voor zijn vrouw Lisebeth van Boechout.

Inventarisnummer: 0001. 4095

Plaats: Gouda

N.B.: Ontbreekt?

Zegel: (uithangend) verloren

Trefwoord: Jan van Beaumont

Nummer: 8 Datum: 28-03-1341 (des dinxdaghes na half vasten)

Willem, graaf van Holland, oorkondt, dat hij Willem, heer van Donghen, bastaard van heer Willem van Duvendoorde, beleent met de gerechten van Nieuwerkerk en Capelle a/d IJssel en het recht van de wijnroede te Dordrecht, alsmede met een tiendeke dat heer Willem van Duvendoorde gekocht had van heer Jacob van Moordrecht, tot een recht leen. Voorts regelt hij de

erfopvolging voor het geval de
begiftigde overlijdt zonder wettige
kinderen na te laten.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 9 oktober 1345 (inv.nr.
0001. 4095).

Nummer: 9 *Datum:* 09-10-1345

Wilhelmus de Zonne, deken van de
kerk van Sint Geertruidenberg, geeft
een vidimus van de akten van 29
januari en 28 maart 1341.

Inventarisnummer: 0001. 4095

Plaats: Gouda

N.B.: Zie regesten nrs. 6 en 8.

Zegel: ontbreekt

Nummer: 10 *Datum:* 25-07-1350 (op
sint Jacobsdach)

Jan van Henegouwen, heer van
Beaumont, oorkondt, dat hij zijn
goede luiden van het land van Stein
heeft toegestaan om het recht te
behouden dat zij onder de heren van
Stein hadden, namelijk het recht van
het land van Woerden, maar in
lijfstraffelijke zaken het recht van
Noord-Holland. De schouw van
dijken en waterschappen zal op
dezelfde voet geregeld blijven,
evenals het recht dat bij doodslag of
vredebreuk geen borgtocht mag
worden gesteld.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001.
384 ff. 68 en 68v naar de grosse in het
archief van het klooster van Stein.

Publicatie: (1) F. van Mieris, Groot
Charterboek, deel II, blz. 785. (2) De
minuut in het register B. B. Blois 1348-
1380 is afgedrukt door S.J. Fockema
Andreae, Verslagen en Mededelingen van

de Ver. voor Oud-Vad. recht, deel VIII, blz.
422.

Nummer: 11 *Datum:* 26-05-1353 (des
sonnendaghes na 's heylighen
sacramentsdach)

Jan van Byaumont oorkondt dat hij
zijn getrouwe luiden van de stad
Gouda het recht van de wind, met
inbegrip van twee windmolens met
hun toebehoren, heeft gegeven voor
50 £ Hollands per jaar.

Inventarisnummer: 0001. 681

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001.
384 ff 5v-6v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot
Charterboek, deel II, blz. 819.

Zegel: uithangend; met contrazegel in
bruine was

Nummer: 12 *Datum:* 27-07-1354 (des
sonnendaghes na sente
Jacopsdaghe)

Jan van Byaumont oorkondt dat hij
de stad Gouda het privilege gegeven
heeft dat de goederen van
bastaarden die aldaar wonen zullen
vererven als van wettig geborenen.

Inventarisnummer: 0001. 356

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001.
384 ff. 6v-7.

Publicatie: F. van Mieris, Groot
Charterboek, deel II, blz. 819.

Zegel: uithangend zegel van de oorkonder,
met contrazegel van Johannes de Blonde,
in bruine was

Nummer: 13 *Datum:* 20-09-1357 (op
sinte Mattheusavond)

Graaf Willem V schenkt de goede
luiden van de stad Gouda tegen

betaling van een som gelds vergiffenis voor de gewelddadige bevrijding van enige medepoorters die na een gevecht in Sluipwijk op het kerkhof waren gevluht.

Inventarisnummer: 0001. 2858

Plaats: Gouda

Zegel: papier, opgedrukt, beschadigd; in bruine was

Nummer: 14 *Datum:* 17-12-1357 (des zondachs na sente Lucyendach)

Graaf Willem V verklaart van de stad Gouda door bemiddeling van zijn klerk Daniel ontvangen te hebben 400 brugse schilden van de 800 schilden die de stad schuldig is wegens de boete terzake van geweldpleging te Sluipwijk.

Inventarisnummer: 0001. 2859

Plaats: Gouda

Zegel: ontbreekt

Nummer: 15 *Datum:* 09-05-1358 (op ons Heren hemelvaertsavond)

Hertog Albrecht van Beieren, ruwaard van Holland, scheldt tegen betaling van 200 brugse schilden aan zijn zegelaar Peter Camerouwer de stad Gouda de boete kwijt die opgelegd was wegens de gewelddadige bevrijding van de Gouwenaars die op het kerkhof van Sluipwijk gevluht waren.

Inventarisnummer: 0001. 2860

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend, beschadigd) Aelbrecht in rode was

Nummer: 16 *Datum:* 10-09-1358 (des manendaghes na onser vrouwendach nativitas)

Hertog Albrecht van Beieren geeft - in verband met het gebrek dat in de landen van zijn broer Willem heerst - zijn raden opdracht om een plan voor de verbetering van de Gouwevaart te ontwerpen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1599 in inv.nr. 0001. 2459.

Publicatie: Handvesten en Privilegiën der stad Haarlem, blz. 42 en 42.

Nummer: 17 *Datum:* 00-01-1361 (des manendages na jaersdagen)

Hertog Albrecht van Beieren, ruwaard van Holland, geeft de goede luiden van Alphen tussen de Gouwsluis en Zwammerdam toestemming om een watergang tussen de Rijn en de IJssel te graven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift, z.d. (inv.nr. 0001. 2905)

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 124 en 125.

Nummer: 18 *Datum:* 15-05-1363 (des manendaghes na sinte Panchraesdach)

Schepenen oorkonden, dat Jan Ruische verklaard heeft schuldig te zijn aan de kinderen van Jacob cuper, Jan, Willem en Symon, een rente van 5 £ Hollands per jaar op zijn huis aan de Gouwe (W = Jacob van Ghinekel, O = Reynwart), waarmee vervallen is een rente van 8 november 1358.

Inventarisnummer: 0001. 2690

Plaats: Gouda
Zegel: (aanhangend, in groene was)
 schepenen Willem Heynnenz
 (beschadigd), Jan Claesz (beschadigd) en
 Claes die Breede

Nummer: 19 *Datum:* 24-10-1365 (des
 vridaghes na sinte Lucasdach)

Schepenen oorkonden dat Koen
 Dwinghelant verklaard heeft
 schuldig te zijn aan Delyane, dochter
 van Willam Tinout, een rente van 40
 schellingen Hollands per jaar op zijn
 huis in de Koningstraat (Z = Zegher
 die wannemaker, N = Aert
 Pepelbier).

Inventarisnummer: 0001. 2691
Plaats: Gouda
Zegel: (aanhangend) schepenen Jan Dirxs,
 Dirc Kerstantsz en Jacob Claesz
Trefwoord: Raam

Nummer: 20 *Datum:* 04-09-1367 (des
 Saterdaghes na Sinte Gillisdaghe)

Graaf Jan van Blois belooft de stad
 Gouda te zullen vrijwaren voor de
 betaling van 2400 Roesekijns
 mottoen, die hij van Michiel van den
 Zolre c.s. heeft geleend en waarvoor
 de stad mede gezegeld heeft.

Inventarisnummer: 0001. 966
Plaats: Gouda
Zegel: fragment, uithangend; in groene
 was

Nummer: 21 *Datum:* 12-03-1369

Schepenen oorkonden dat Jan van
 den Bosche aan Henric Jansz de
 rente vermeld in de brief van 24
 oktober 1365 (regist nr. 19)
 waardoor deze gestoken is, heeft
 verkocht.

Inventarisnummer: 0001. 2691
Plaats: Gouda
Zegel: (aanhangend, in groene was)
 schepenen Ghijsbrecht van Dobben en
 Dirc Gheretz

Nummer: 22 *Datum:* 28-07-1369 (des
 zaterdaghes na sinte Jacobsdach)

Schepenen oorkonden dat Jan
 Pietersz die scoemaker verklaard
 heeft schuldig te zijn aan Jan
 Ghijsbrechtsz een rente van 1 £
 Hollands per jaar op zijn huis in
 Hontscoep (W = Martijn de
 brouwer; O = Alijt, dochter van
 Pieter Hobbenz).

Inventarisnummer: 0001. 2692
Plaats: Gouda
Zegel: (aanhangend) schepenen Jan
 Claisz, Nanne Claisz en Dirc die Poerter
Trefwoord: Turfmarkt

Nummer: 23 *Datum:* 17-03-1372

Jan van Blois en Machtelt, hertog en
 hertogin van Gelre, geven de
 poorters van de stad Gouda
 tolvrijheid in de landen van Gelre en
 Zutfen.

Inventarisnummer: 0001. 2355
Plaats: Gouda
N.B.: Vidimus van 9 maart 1562 (inv. nr
 359). Authentiek afschrift in inv.nr. 0001.
 384 ff. 7-7v.
Publicatie: Walvis, I p. 54.
Zegel: uithangend; in rode was; het zegel
 van de hertogin is verloren

Nummer: 24 *Datum:* 14-01-1374 (op
 sinte Ponciaensdach)

Jan van Chastillon, graaf van Blois,
 geeft zijn getrouwe luiden van
 Gouda de navolgende voorrechten:
 geen poorter zal voor doodslag of

leemte borgtocht verkrijgen; geen poorter kan, indien hij getrouwd is of wettige kinderen heeft, meer dan de helft van zijn goederen verbeuren; en de poorters zullen niet meer maaggeld geven dan 5 schellingen Hollands van achterzusters- kinderen.

Inventarisnummer: 0001. 368

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 7v-8v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 277.

Zegel: uithangend, beschadigd; in rode was

Nummer: 25 Datum: 24-05-1375

Albrecht, ruwaard van Holland, geeft een vidimus van het vidimus van 29 juni 1335 en bekrachtigt het privilege van 19 juli 1272.

Inventarisnummer: 0001. 346

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 18 februari 1562 (inv.nr. 0001. 360). Afschrift in inv.nr. 0001. 384, ff. 8v. Authentiek afschrift, z.d. (16e eeuw) in inv.nr. 0001. 2360 (?).

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 311.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de oorkonder in groene was

Nummer: 26 Datum: 01-05-1376 (op sinte Philips ende sinte Jacopsdach apostels)

Pouwels, heer van Haastrecht, belast een college van dijkgraaf en vijf heemraden met de schouw van de IJsseldijk van Haastrecht tot de Stolwijkersluis.

Inventarisnummer: 0001. 2971

Plaats: Gouda

Zegel: verloren (ook die van de medezegelaars Jan van Chastillon, graaf van Blois, en Otte, heer van Arkel)

Nummer: 27 Datum: 29-11-1377 (des sondaghes na sente Katrinendach)

Jan van Kastillon, graaf van Blois, oorkondt dat hij het land waar het bos gestaan heeft, heeft verkocht aan zijn knaap Dirc van der Goude, Dirc den P(oorter), Dirc Boterman, Outgher Gibensz, Willem Clais Backersz, Voppe Pietersz, Jan Tydemansz, Jan Rosensoen en Willem Louwerensz voor een jaarlijkse rente van één oud Frans schild per morgen, onder bepaling dat het land dijkvrij zal zijn, dat het een weg naar de Waddinxveense wetering zal hebben, dat het zal lozen op Waddinxveen, dat de schout van Gouda het schoutambt zal uitoefenen, en dat verkoop van land moet geschieden ten overstaan van de rentmeester, de schout en twee of drie ingelanden.

Inventarisnummer: 0001. 719

Plaats: Gouda, Waddinxveen

N.B.: Vidimus van 9 maart 1562, inv.nr. 0001. 361. Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 8v-10.

Publicatie: Walvis, I p. 41-43.

Zegel: ontbreken (ook dat van Jans broer Guy)

Nummer: 28 Datum: 13-04-1382

Guy van Chastillon, graaf van Blois, belooft de stad Gouda te zullen vrijwaren voor de betaling van 3200 oude Franse schilden die hij Tonys Royer schuldig is en waarvoor de stad zich garant heeft gesteld.

Inventarisnummer: 0001. 967

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend) verloren

Nummer: 29 Datum: 29-09-1383 (op sente Mychielsdach)

Schepenen oorkonden dat Willam Vredericxz verklaard heeft schuldig te zijn aan Dyrck Roevercz een rente van 8 schellingen Hollands per jaar op de oostelijke helft van het huis dat hij bewoont in Tevencoep (O = Lysbet Kerstantsweduwe).

Inventarisnummer: 0001. 2693

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend; in groene was) schepenen Jan Dyrck en Dyrck Kerstantsz; het derde zegel is verloren

Trefwoord: Turfmarkt

Nummer: 30 Datum: 02-06-1386

Guy van Chastillon, graaf van Blois, belooft de stad Gouda te zullen vrijwaren voor de betaling van 4000 Franken die hij de lombard van Dordrecht schuldig is, waarvoor de stad mede gezegeld heeft.

Inventarisnummer: 0001. 968

Plaats: Gouda

Zegel: fragment, uithangend, in rode was

Nummer: 31 Datum: 06-10-1386 (des saterdaghes na sinte bavendach)

Willem van Egmond, ridder, oorkondt, dat hij de poorters van de stad Gouda het recht heeft verkocht om veen te delven uit hun land in Zevenhuizen.

Inventarisnummer: 0001. 2667

Plaats: Gouda, Zevenhuizen

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 14-16v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 450 en 451.

Zegel: uithangend, beschadigd, in groene was; tevens bezegeld door Willems broer, heer van Egmond en van IJsselstein

Nummer: 32 Datum: 06-12-1389 (des manendaghes na Martijnsdach translatio)

Otte, heer van Arkel, oorkondt dat zijn neef Willem van Haastrecht in tegenwoordigheid van zijn mannen Heinric van den Rijn, Goeswiin Eghensz, Philips Scillijn en Anders Boel afstand gedaan heeft van zijn recht op het halve veer te Haastrecht. Hij beleent hiermede zijn neef heer Pouwels van Haastrecht, heer van Loen.

Inventarisnummer: 0001. 638

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 33 Datum: 21-01-1390 (op sente Agnietendach na den loep van onsen hove)

Hertog Albrecht van Beieren bevestigt alle handvesten die zijn voorgangers en hijzelf aan de stad Gouda gegeven hebben.

Inventarisnummer: 0001. 348

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 38.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 547.

Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 34 Datum: 02-02-1390

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij in overleg met de gemene vroedschap aan Dyrck Noot hebben verkocht een rente van 22 schellingen Hollands per jaar op het huis van Gheryd die Vroede op de Gouwe, tussen Meeus Jansz en de Bergherstraat. Dit huis is afkomstig van Aecht Hermans.

Inventarisnummer: 0001. 2694

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd; stadszegel in groene was

Nummer: 35 *Datum:* 24-12-1390 (op den Kersavond)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij Jan Aerndsz en zijn nakomelingen verpacht hebben de stadsvest tussen de steeg voor de oude Schuttersdoelen en het Hof voor de tijd van 33 jaren, om daarop te spinnen en met het recht om er een huis of loods te zetten mits 15 roeden van de stadsmuur.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 56v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 11 en 12.

Nummer: 36 *Datum:* 07-01-1391

Hertog Albrecht van Beieren verklaart van de stad Gouda ontvangen te hebben 5000 Dordrechtse guldens voor hem en 500 Dordrechtse guldens voor zijn zoon Willem van Oostervant als boete terzake van hetgeen door de stad is misdreven in het ambacht van Waddinxveen.

Inventarisnummer: 0001. 2668

Plaats: Gouda

Zegel: ontbreekt

Nummer: 37 *Datum:* 14-01-1391 (op sinte Pontyaensdach)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij Giiben Geerlofsz en zijn nakomelingen beloofd hebben dat de stad de IJsseldijk voor het molenwater tot de dijk van Dirc Boudekiin toe,

eeuwigdurend zal onderhouden, en dat zij hem gegeven hebben de "zoetslagh" tussen zijn hofstede en de IJsseldijk om daarop te bouwen of te poten, onder voorwaarde dat hij de kade voor de zoetslagh onderhoudt.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 56.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 11.

Nummer: 38 *Datum:* 30-01-1395 (des saterdages nae sinte Pouwelsdach conversio)

Hertog Albrecht van Beieren bevestigt op verzoek van de burenen van Capelle zijn verordening van 1384, waarbij bepaald werd dat al het schotbare land schotbaar zou blijven en dat niet-schotbaar land komende in handen van een schotbaar persoon schotbaar zou worden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1618, inv.nr. 0001. 4113.

Nummer: 39 *Datum:* 01-07-1395

Guy van Chastillon, graaf van Blois, oorkondt dat hij de steden en het baljuwschap van Schoonhoven en Gouda het recht toekent om ingeval een poorter of inwoner een burger van de stad Utrecht doodslaat de zaak te zoenen inplaats van zijn lijf of goed verbeurd te verklaren. Ingeval een burger van de stad Utrecht een inwoner van het bovengenoemde gebied doodt, zal hij vogelvrij zijn. Deze voorrechten zullen van kracht blijven tot dat de

stad Utrecht eensluitende bepalingen intrekt.

Inventarisnummer: 0001. 369
Plaats: Gouda
Zegel: uithangend; in rode was

Nummer: 40 *Datum:* 01-07-1395

Guy van Chastillon, graaf van Blois, oorkondt dat hij de stad Gouda eeuwigdurend heeft verpacht zijn plein en marktvelde, om daarop te bouwen een halle, raadhuis, wanthuis en vleeshuis, maar meer niet, voor 40 schellingen Hollands per jaar en 300 oude Franse schilden ineens.

Inventarisnummer: 0001. 851
Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384, ff. 10-11.
Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 631.
Zegel: uithangend; in rode was
Trefwoord: Markt

Nummer: 41 *Datum:* 09-02-1396

Guy van Chastillon, graaf van Blois, geeft zijn neef Jan de bastaert van Blois het ambacht van Benthuizen met de tienden, hem nagelaten door graaf Jan van Blois.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek afschrift van 1589 in inv.nr. 0001. 918.

Nummer: 42 *Datum:* 09-02-1397 (des vrydaghes na zinte Aechtendach)

Schepenen oorkonden dat Claes Jacobsz verklaard heeft schuldig te zijn aan Gheryd Willamsz een rente van 52 schellingen Hollands per jaar

op zijn huis en het erf daarnaast tussen het huis van Mouwerijn Hughensoen tot de dwarssloot in Tevencoep (O = Jan Florysz, W = Mouwerijn voornoemd).

Inventarisnummer: 0001. 2695
Plaats: Gouda
Zegel: (aanhangend) schepenen Dyrck Roelofsz, Jan Coenez en Gheryd Splinter Pietersz; in groene was
Trefwoord: Turfmarkt

Nummer: 43 *Datum:* 28-06-1397 (op sinte Pieters ende Pouwelsavond)

Pieter van der Weyde en Katherine Dyrckdr verklaren dat zij voor hun huwelijk overeengekomen waren dat hun goederen zouden vererven volgens het recht van Zuid-Holland.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288, f. 57.
Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 12.

Nummer: 44 *Datum:* 09-01-1398 (tswoenstaghes na dertiendach na den loep van onsen hove)

Hertog Albrecht van Beieren geeft in overleg met de stad Gouda de schippers van Haarlem toestemming om voor de tijd van acht dagen een verlaat te maken, aangezien zij tengevolge van de walen bij Gouderak niet door Gouda kunnen varen.

Inventarisnummer: 0001. 2417
Plaats: Gouda, Gouderak
N.B.: Authentiek afschrift van 1561 in inv.nr. 0001. 384 fol. 128v. Vidimus van 1579, inv.nr. 0001. 2418.
Zegel: papier, opgedrukt, beschadigd

Nummer: 45 *Datum:* 06-03-1398 (na den lope van onsen hove)

Albrecht, graaf van Holland, bevestigt de privileges geschonken door graaf Floris in 1272.

Inventarisnummer: 0001. 347

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1505 in inv.nr. 0001. 384 ff. 2-3.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 669 en 670.

Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 46 *Datum:* 03-10-1398

Hertog Albrecht van Beieren oorkondt dat hij de stad Gouda eeuwigdurend heeft verpacht het recht van de wind voor 50 £ Hollands per jaar en het plein en marktveld voor 40 schellingen Hollands per jaar. Voorts geeft hij het voorrecht dat de goederen van bastaarden -- poorters van de stad -- zullen vererven als van wettiggeborenen.

Inventarisnummer: 0001. 357

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 11 en 12.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 687.

Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 47 *Datum:* 28-08-1399 (op sinte Jansavont decollatio)

Hertog Albrecht van Beieren oorkondt dat hij aan Helmich van Doornyck tot een vrij eigen, dijkvrij, schotvrij en bedevrij verkocht heeft de 9e, 10e, 11e en 12e kamp van 14 kampen gelegen bij Gouda, op de plaats waar het bos gestaan heeft, groot 24 morgen, 2 hont en 52 schaften, inclusief het land genaamd

Rotland dat daarnaast ligt, welk land hem is aangekomen van wijlen graaf Guy van Blois, voor 25 Hollands schilden per morgen, onder aantekening dat de koper de koopprijs voldaan heeft aan heer Dirck van Wassenaar, kastelein van het huis van de graaf te Staveren, in mindering van een vordering van laatstgenoemde op de graaf.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1608 van een ongedateerd authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 48 *Datum:* 10-11-1399 (op sinte Maertinusavond in den winter)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met Jan die slotemaker zijn overeengekomen wie de weg zal maken buiten de Kleiwegspoort tussen de stadsgracht en zijn huis, en dat zij hem het erf naast de hofstede van Gheye Volpertsz hebben afgestaan.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 57v.

Publicatie: Rechtsbronnen der Stad Gouda, blz. 13.

Nummer: 49 *Datum:* 28-12-1399 (op alrekinderdach)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij hun klerk Pieter Voppertsz voor de duur van zijn functie vrijstellen van belastingen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 57v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 13 en 14.

Nummer: 50 *Datum:* 14-08-1400 (op onser Vrouwenavond assumptio)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij in overleg met de vroedschap Willem Enghelsz het stenen harkier bij de oude doelen aan de Vest ten zuiden van de brug in erfpacht hebben gegeven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 59v.

Een harkier is een wachttorentje of een boogvormige uitbouw in een stadsmuur

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 16 en 17.

Nummer: 51 *Datum:* 21-02-1403

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij Rutgaert Gheritsz die glazemaker hebben opgedragen om twee uurwerken te plaatsen en op gang te houden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 74.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 39 en 40.

Nummer: 52 *Datum:* 11-12-1404 (des donredages na onser vrouwendach conceptio)

Willem van Egmond, ridder, verklaart met de stad Gouda te zijn overeengekomen dat ingezetenen van Zevenhuizen die poorters van Gouda zijn geworden voor de laatste omslag gelijkgesteld zullen worden met de burenen van Zevenhuizen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda, Zevenhuizen

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 16v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel III, blz. 796.

Nummer: 53 *Datum:* 30-06-1405

Graaf Willem VI oorkondt dat hij de stad Gouda het voorrecht heeft gegeven dat de poorters hun veen of moer vrij mogen delven zonder door de graaf belast te worden met lastgeld e.d., uitgezonderd morgen-, sluis-, brug- en andere dergelijke gelden, en behoudens het recht van heer Huge van Heenvliet en de ambachtsheer.

Inventarisnummer: 0001. 2669

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus, inv.nr. 0001. 2670.

Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 18 en 18v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV blz. 17, en in Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 68 en 69.

Zegel: uithangend, beschadigd; in groene was

Trefwoord: Vervening belastingen

Nummer: 54 *Datum:* 25-07-1406 (op sinte Jacobsdach apostel)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad beloven graaf Willem van Holland gedurende vijf jaren jaarlijks 250 guldens bij te dragen in de sleischat.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 69.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 30 en 31.

Trefwoord: Belastingen

Nummer: 55 *Datum:* 03-08-1406 (des dinxdages na sinte Pietersdach ad vincula)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de vroedschap aan Aelbrecht Zybrants de

stadssteenplaats aan de IJsseldijk ten westen van de stad voor 20 jaren verpacht hebben tegen betaling van 10000 stenen per jaar.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 60v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 18 en 19.

Nummer: 56 *Datum:* 19-04-1407

Willem, paltsgraaf op de Rijn, doet uitspraak in een geschil tussen heer Hughe van Heenvliet en zijn zoon Jan enerzijds, en de stad Gouda anderzijds over het delven van veen in het tiendblok van eerstgenoemden in het ambacht van Moordrecht.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 58v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 14 en 15.

Nummer: 57 *Datum:* 30-04-1407
(upten meyeavont)

Graaf Willem VI geeft de stad Gouda evenals de andere steden van Holland en Zeeland vrijstelling van de marktollen te Woudrichem en Heusden.

Inventarisnummer: 0001. 2356

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 21 en 21v.

Publicatie: Walvis, I p. 55. Rechtsbronnen, p. 60 en 61.

Zegel: uithangend met contrazegel, in groene was

Nummer: 58 *Datum:* 31-05-1407

Graaf Willem VI belooft de steden Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam, Gouda en Rotterdam te zullen vrijwaren voor de betaling van 1050 Engelse nobels per jaar aan lijfrenten die zij voor hem verkocht hebben.

Inventarisnummer: 0001. 969

Plaats: Gouda

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 68 en 69.

Zegel: (uithangend) verloren

Nummer: 59 *Datum:* 01-08-1407 (op sinte Pietersdach ad vincla)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij aan Willem Godevaertsz een erf aan de noordzijde van de steeg aan de Koningstraat in erfpacht hebben gegeven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 59v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 17.

Nummer: 60 *Datum:* 01-08-1407 (op sinte Pietersdach ad vincla)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij Willem Engelsz de wal buiten de muur tussen het bruggetje bij de oude doelen en het winket bij de Tiendewegspoort eeuwigdurend in gebruik hebben gegeven onder voorwaarde dat hij de muur langs de wal onderhoudt.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 60.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 17 en 18.

Nummer: 61 *Datum:* 03-09-1407 (op sinte Gregoriusdach)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de vroedschap voor de tijd van vier jaren de school van Aernd van Alblas gepacht hebben.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 60.

Publicatie: L.A. Kesper, Geschiedenis van het gymnasium te Gouda, blz. 71, en in Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 18.

Nummer: 62 *Datum:* 10-09-1407

Graaf Willem VI doet uitspraak in een geschil tussen de stad Gouda en de ingezetenen van Zevenhuizen enerzijds, en jonkvrouw Johanna van der Merwede, vrouw van Walraven van Ackoy, en Jan van Hodenpijl anderzijds, over het delven van veen in het tiendblok van laatstgenoemden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda, Zevenhuizen

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 88v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 67 en 68.

Nummer: 63 *Datum:* 19-01-1408 (na den Iope shoofs van Hollant)

Margareta van Kleef, gravin van Holland, verleent Roelof van Haastrecht het halve veer te Haastrecht en de visserij in de IJssel tussen de Gouwe en de Wierickesloot.

Inventarisnummer: 0001. 639

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend) verloren

Nummer: 64 *Datum:* 30-04-1408 (op meyeavont)

Graaf Willem VI oorkondt dat hij heer Jan de bastaard van Blois, heer van Treslong, het veer te Gouda tot een onversterfelijk erfleen heeft gegeven voor 2200 Franse kronen, te verheergewaden met een rode sperwer. Hij belooft tussen de kerken van Haastrecht en Moordrecht geen ander veer of een brug te maken. De veerman zal een mes mogen dragen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 8v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 97 en 98.

Nummer: 65 *Datum:* 30-08-1408 (des donredages na sinte Jansdach decollacio)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad stellen een reglement voor het Leprooshuis vast.

Inventarisnummer: 0001. 2778

Plaats: Gouda

N.B.: Duplikaat in het archief van het Leprooshuis, inv.nr. 0001. 5. Afschrift in inv.nr. 0001. 384 fol. 93-95v.

Zegel: uithangend stadszegel in groene was

Nummer: 66 *Datum:* 02-05-1410

Burgemeesters, schepenen en raad verklaren dat de stad aan Herman van Bilenvelt, Herman Zassenz., een rente van 10½ Engelse nobels, losbaar de penning 10, schuldig is.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 fol. 80.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 51.

Nummer: 67 *Datum:* 10-09-1410

Graaf Willem VI geeft de stad Gouda, omdat zij hem zekere schulden heeft kwijtgescholden, de voorrechten, dat van de goederen die de stad worden ingevoerd en aldaar verkocht, met uitzondering van paarden op de twee jaarmarkten, geen tol zal worden geheven; en dat niemand gevangen genomen mag worden opdat hij borg stelt.

Inventarisnummer: 0001. 2357

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 23v-24v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 151 en 152.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel in rode was; los bijgevoegd

Nummer: 68 *Datum:* 10-09-1410

Graaf Willem VI oorkondt dat hij de stad Gouda zijn derde deel van de vreemde accijnzen in die stad verpacht heeft voor 82 oude Franse schilden per jaar, waarvan jaarlijks te betalen aan de kapelaan van de kapel op het slot 12 schilden, met bepaling dat de schout en het gerecht deze accijnzen altijd zullen mogen verlagen of verhogen. Voorts bepaalt hij dat de burgemeesters binnen zes weken na afloop van hun ambtstermijn rekening en verantwoording moeten opmaken van de inkomsten en uitgaven van de stad, waarna binnen veertien dagen raden van de graaf naar Gouda zullen komen om de rekening te

doen afhoren door het gerecht en de gemene vroedschap; indien zij niet komen zullen de baljuw en schout met het gerecht en de gemene vroedschap de rekening afhoren.

Inventarisnummer: 0001. 552

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 18 februari 1562 inv.nr. 362. Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 21v-23v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 151.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 69 *Datum:* 19-06-1411

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat Gijsbrecht Willemsz en zijn vrouw Lysbet Jan Goeyersdr aan de parochiekerk een zilveren wierookvat, 43 lood zwaar, hebben geschonken.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 79v

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 50 en 51.

Nummer: 70 *Datum:* 17-08-1411 (op onsser liever Vrouwendach assumptio)

Graaf Willem VI oorkondt dat hij Claes Hobbensz en Claes Jan en hun metgezellen heeft verkocht een vierdedeel van 32 morgen veenland tussen Waddinxveen en Zevenhuizen, en een vierdedeel van 5 morgen land daarnaast, om daaruit veen te delven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda, Waddinxveen, Zevenhuizen

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 79.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 49 en 50.

Nummer: 71 Datum: 28-12-1411 (op Alrekinderdach)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij Aernd Claesz en Dycr Jacobsz de stadsvesten achter de Koningstraat tussen het harkier voor het huis van Jacob Vriencsz en het Vlamingspoortje voor 20 jaren als lijnbaan verpacht hebben.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 80v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 51 en 52.

Nummer: 72 Datum: 28-12-1412

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij Claes Rycoutsz de stadsvesten achter de Koningstraat tussen het Vlamingsbrugje en het stenen harkier achter de hofstede van Dycr van der Goude voor 25 jaren als lijnbaan verpacht hebben.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 fol. 81.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 52 en 53.

Nummer: 73 Datum: 04-12-1413

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat heer Jan die bastaert van Blois en zijn vrouw de parochiekerk enige liturgische gewaden en 3½ morgen land in Stein hebben geschonken.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 90v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 71 en 72.

Nummer: 74 Datum: 08-12-1413

Schout, burgemeesters, schepenen en raad machtigen met toestemming van de gemene vroedschap de zusters van de orde van St. Margarete aldaar om jaarlijks drie goede knapen te kiezen die hun tijdelijke belangen moeten behartigen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 90.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 70 en 71.

Nummer: 75 Datum: 26-12-1413

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de vroedschap Claes heren Jacobsz van der Goude de stadsvest tussen de stenen brug en de Kleiwegspoort voor 25 jaren als lijnbaan verpacht hebben.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 91.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 72.

Nummer: 76 Datum: 26-12-1413

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de vroedschap heer Jacob van der Goude, priester, het stenen harkier achter de Nieuwehaven bij de stenen brug voor 25 jaren verhuurd hebben.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 91.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 73.

Nummer: 77 *Datum:* 20-04-1414

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij van Herman Beyncken de school aldaar voor de duur van zijn leven gepacht hebben.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv. nr. 288 f. 82.

Publicatie: L.A. Kesper, Geschiedenis van het gymnasium te Gouda, blz. 75 en 76, en in Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 54 en 55.

Nummer: 78 *Datum:* 13-07-1414

Graaf Willem VI oorkondt dat de stad Gouda een bedrag van 500 Franse kronen, dat hij op het gerecht had opgenomen, afgelost heeft. Hij belooft het gerecht nooit te zullen verpachten en jaarlijks twee burgemeesters en zeven schepenen te zullen benoemen.

Inventarisnummer: 0001. 364

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 25 en 25v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 291.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 79 *Datum:* 05-09-1414

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de vroedschap Everaed Claesz de vesten tussen de

Tiendewegspoort en de Kleiwegspoort, en een erfje aan de Tiendeweg voor 12 jaren als lijnbaan hebben verpacht.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 83v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 58 en 59.

Nummer: 80 *Datum:* 26-03-1415

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de vroedschap aan heer Johan die bastaert van Blois een rente van 20 gouden Engelse nobels voor het door hem te stichten altaar in de parochiekerk hebben verkocht.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 ff. 84 en 85.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 59-62.

Nummer: 81 *Datum:* 24-04-1415

Schout, burgemeesters, schepenen en raad benoemen meester Meeus Dyrcox tot stadswerkman en stellen een instructie voor hem vast.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 93.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 76 en 77.

Nummer: 82 *Datum:* 20-12-1415 (op sinte Thomasavondt apostel)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat met hun goedvinden de kerkmeesters mr.

Jan die goutsmit voor zijn leven hebben aangesteld tot organist en hem tevens hebben belast met het onderhoud van het orgel.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 93v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 78.

Nummer: 83 *Datum:* 13-10-1415

Schepenen oorkonden dat Willem Ghijsbrecht Weyemansz verklaard heeft Jan Dirc Heymenz. 100 gouden Engelse nobels schuldig te zijn.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 96v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 85 en 86.

Nummer: 84 *Datum:* 13-10-1415

Schepenen oorkonden dat Willam Ghijsbrecht Weyemansz verklaard heeft Jan die Hoyer 50 gouden Engelse nobels schuldig te zijn.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 96v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 86.

Nummer: 85 *Datum:* 04-07-1416

Schout, schepenen en burgemeesters enerzijds en Heynrick van Naaldwijk, ridder, maarschalk van Noord-Holland, anderzijds, verklaren te zijn overeengekomen dat de poorters van Gouda in het ambacht van Groensvoord en in het tiendblok van Polyen veen mogen delven, mits

betalende voor elke last van 9 roeden lang, 8 turven of vier matten breed en 8 turven diep 3 comantsgroten. Voor het delven tot een diepte van 6 turven of 2 spetelingen in het ongeroerde veen boven de Bakwetering zal niets verschuldigd zijn.

Inventarisnummer: 0001. 2671

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 19v-20v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 376.

Zegel: uithangend beschadigde stadszegel en het uithangende zegel van Heynrick van Naaldwijk, beide in groene was

Trefwoord: Peuliën, Peuleyen, Bakwetering

Nummer: 86 *Datum:* 20-09-1416

De stadsbesturen van Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam, Gouda, Alkmaar, Hoorn, Rotterdam, Schoonhoven, Sint-Geertruidenberg, Heusden, Oudewater, Middelburg, Zierikzee, Reimerswaal en Goes stellen zich garant voor de verplichtingen die de vijf eerstgenoemde steden op zich genomen hebben jegens graaf Willem VI wegens zijn schuld aan Hendrik Jans van Egmond en diens broer Hendrik Willem.

Inventarisnummer: 0001. 982

Plaats: Gouda

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 389 en 390.

Zegel: (uithangend, beschadigd) van Middelburg en Goes in bruine was en van Reimerswaal in groene was; de overige zegels ontbreken

Nummer: 87 Datum: 24-09-1416

Kardinaal Jordanus, beschermer van de orde van de Minderbroeders, bekrachtigt de toestemming op 15 september door Bernardus Rupe, vicaris van de minister-generaal van de orde verleend aan Christianus Rolius om een klooster te stichten.

Inventarisnummer: 0001. 2847

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, zwaar beschadigd, in rode was

Nummer: 88 Datum: 31-08-1417

Schepenen oorkonden dat Willem Coenraetsz verklaard heeft schuldig te zijn aan Griete, weduwe van Aernt Boelen, een rente groot 16 schellingen Hollands per jaar op zijn twee kamers en erven in Sprincwijk (Z = Griet Coenraetsdr, N = Willem voornoemd).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 89 Datum: 07-10-1417

Schepenen oorkonden dat Jacob Paeuwenz verklaard heeft schuldig te zijn aan zijn broeder Geryt een rente van 5 Engelse nobels per jaar op zijn aandeel in het huis waarin hij woont aan de Westhaven (Z = Pieter Jansz; N = Mije, weduwe van Dirc Bruunsz, en Airnt Gerytsz).

Inventarisnummer: 0001. 2696

Plaats: Gouda

Zegel: verloren

Nummer: 90 Datum: 08-01-1418 (na den lope van onsen hove)

Gravin Jacoba van Beieren belooft de steden Haarlem, Delft en Leiden, die lijfrenten tot een bedrag van 529 Engelse nobels per jaar voor haar hebben verkocht, en de steden Amsterdam, Gouda, Alkmaar, Rotterdam, Schiedam, Hoorn en Oudewater, die zich borg hebben gesteld, te zullen vrijwaren voor de betaling daarvan.

Inventarisnummer: 0001. 970

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift, inv.nr. 0001. 970.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 446 en 447.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 91 Datum: 23-03-1418

Paus Martinus V geeft het stadsbestuur toestemming tot stichting van een klooster voor dertien minderbroeders, met kerk en kerkhof.

Inventarisnummer: 0001. 2848

Plaats: Gouda

Publicatie: L. Wadding, Annales fratrum minorum, deel X, blz. 290.

Zegel: (uithangend) loden bul

Nummer: 92 Datum: 24-08-1418 (up sinte Bertolmeeusdach apostel)

Engebrecht, graaf van Nassau, en enige andere edelen stellen zich borg voor de betaling van lijfrenten ten bedrage van 2000 nobels per jaar, die de steden Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam en Gouda ten behoeve van de hertog en hertogin van Brabant gezegeld hebben.

Inventarisnummer: 0001. 971

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, beschadigd) in groene was van Engelbrecht van Nassau (fragment), Jacob van Gaasbeek (fragment), Philips van Wassenaar, Johan van Montfoort, Hendrik van der Lek, Johan van Vianen, Floris van Haamstede, Arend van Duivenvoorde, Gillis van Kralin

Nummer: 93 *Datum:* 25-11-1418 (op sinte Katherinendach)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de vroedschap aan Geryd Mathijsz het stenen harkier aan de stadsvest aan het einde van de Vogelenzang naast de Kleiwegspoort verhuurd hebben om daarop een windmolen te plaatsen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 96v.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 86 en 87.

Nummer: 94 *Datum:* 27-12-1418

Notaris Ysebrandus de Wyringia instrumenteert dat de gardiaan van de minderbroeders Christianus Rolius en de overige minderbroeders enerzijds, en mr. Johannes Theoderici, rector van de parochiekerk, anderzijds, in tegenwoordigheid van Johannes bastaard van Blois, ridder, schout, burgemeesters, schepenen, rectoren en raden van de stad Gouda, de wederzijdse rechten en verplichtingen hebben geregeld.

Inventarisnummer: 0001. 2849

Plaats: Gouda

Publicatie: D. van Heel, De Minderbroeders te Gouda, deel I, blz. 11 en 12 (vertaald uittreksel).

Zegel: (uithangend, in groene was) het klooster (beschadigd), de rector (beschadigd), Jan van Blois en de stad (beschadigd) en het handmerk van de notaris

Nummer: 95 *Datum:* 03-01-1419

Notaris Ysebrandus de Wyringia, priester, instrumenteert de belofte van Christianus Rolius, gardiaan van het klooster van de orde van St. Franciscus te Gouda en de overige broeders, dat zij zullen leven volgens de regel van St. Franciscus, op straffe van door de eigenaars van het kloostergebouw daaruit te worden gezet.

Inventarisnummer: 0001. 2850

Plaats: Gouda

Publicatie: D. van Heel, De Minderbroeders te Gouda, deel I, blz. 13 en 14 (vertaling).

Zegel: uithangend, beschadigd zegel van het klooster in groene was en het handmerk van de notaris

Nummer: 96 *Datum:* 23-01-1419 (na den loep van onsen hove)

Hertog Jan van Brabant en zijn vrouw Jacoba van Beieren bevestigen alle handvesten die hun voorgangers en zij aan de stad Gouda gegeven hebben.

Inventarisnummer: 0001. 349

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 18 februari 1562, inv.nr. 0001. 363. Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 38v-39.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV blz. 514.

Zegel: (uithangend) met contrazegel in rode was

Trefwoord: Jacoba van Beieren

Nummer: 97 Datum: 06-06-1425

Jacob, heer van Gaasbeek, Frank van Borselen, ruwaard, en Willem van Egmond, tresorier van Holland, vergunnen uit naam van hun heer, de hertog van Brabant, de poorters van Gouda om als vanouds vrij te varen door Holland en Zeeland.

Inventarisnummer: 0001. 2360

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1610 in inv.nr. 0001. 331 ff. 112v en 113.

Zegel: papier, fragmenten, opgedrukt

Nummer: 98 Datum: 27-12-1427 (op sinte Jansdach in die Kersheylichdagen)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad maken bekend dat zij in overleg met de gemene vroedschap een keur op het vrederecht hebben gemaakt.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 288 f. 97.

Publicatie: Rechtsbronnen der stad Gouda, blz. 87 en 88.

Nummer: 99 Datum: 30-05-1428 (upten beloken pinxterdach)

Gravin Jacoba van Beieren geeft de schutters van de voetboog te Gouda het voorrecht dat het onopzettelijk veroorzaken van letsel bij de oefeningen in de Doelen niet gestraft zal worden. Voorts kent zij de schutters ter tegemoetkoming in hun kosten jaarlijks 40 paar reigers uit het rentmeesterschap van de Goudse tol toe.

Inventarisnummer: 0001. 2686

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 4 mei 1565, inv.nr. 2687.

Zegel: uithangend, beschadigd, in rode was

Nummer: 100 Datum: 10-06-1428

Gravin Jacoba van Beieren geeft een vidimus van de oorkonde van 30 juni 1405 (inv.nr. 0001. 53) en bekrachtigt deze.

Inventarisnummer: 0001. 2670

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 18v en 19.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 914.

Zegel: uithangend, in rode was

Nummer: 101 Datum: 13-06-1428

Gravin Jacoba van Beieren geeft de stad Gouda de navolgende voorrechten. 1. De inwoners van Moordrecht, Nieuwerkerk, Capelle, Zevenhuizen, Waddinxveen, Boskoop, Middelburg, Sluipwijk, Reeuwijk, Zwammerdam, Bodegraven, Haastrecht, Stolwijk, Berg en Bergambacht kunnen tegen betaling van 2 Beierse guldens jaarlijks aan de grafelijkheid en 1 Beierse gulden per jaar aan de stad landpoorter van Gouda worden, en zullen dan alle voorrechten van Goudse poorters genieten. 2. De poorters zullen jaarlijks, zoals reeds gebruikelijk was, 4 tresoriers mogen belasten met het beheer van de inkomsten en de uitgaven van de stad. 3. De poorters die Gouda verlaten hebben of zullen verlaten, zullen vrij mogen terugkeren en beschermd worden, behoudens de vonnissen door schepenen tegen hen gewezen. 4. De poorters die zonder tolbaar goed haar tollens voorbij varen, kunnen volstaan met

hun zeilen te strijken en te roepen "oirlof" zonder aan te leggen.

Inventarisnummer: 0001. 365
Plaats: Gouda, Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel, Zevenhuizen, Waddinxveen, Boskoop, Haastrecht, Stolwijk, Bergambacht, Reeuwijk
N.B.: Het stuk is door het loslaten van de couche moeilijk leesbaar. Vidimus van 23 maart 1478, inv.nr. 0001. 365.
Zegel: (uithangend) verloren

Nummer: 102 *Datum:* 03-08-1428

Hertog Philips van Bourgondië, ruwaard van Holland, bevestigt alle handvesten die hertog Willem van Beieren en zijn voorouders aan de stad Gouda gegeven hebben.

Inventarisnummer: 0001. 350
Plaats: Gouda
N.B.: Afschriften in inv.nr. 0001. 384 f. 26 en ff. 39 en 39v.
Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 926 en 927.
Zegel: uithangend, met contrazegel, in rode was

Nummer: 103 *Datum:* 15-08-1428 (up onser liever Vrouwendach assumptio)

Philips van Bourgondië belooft dat hij het gerecht van de stad niet weder tegen haar privileges zal verzetten.

Inventarisnummer: 0001. 367
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 26v en 27.
Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 934.
Zegel: uithangend grootzegel, met contrazegel, in rode was

Nummer: 104 *Datum:* 19-06-1429

Schepenen oorkonden dat Herman Jansz, Walich Pietersz, Baertout Dirksz en Evert Kerstantsz, dekens van St. Joostgilde, samen met de pinnes en straatarbeiders (turf- en zakkendragers) verklaard hebben afstand te doen van hun kapel en gasthuis op de Korte Gouwe op de hoek van Groenendaal ten behoeve van Dirc Jacobsz, Kerstant Claesz, Jan Aryaensz, Pieter Jansz en de burenen, onder voorwaarde dat oude, arme of zieke pinnes en straatarbeiders in het gasthuis worden opgenomen.

Inventarisnummer: 0001. 686
Plaats: Gouda
Zegel: (resten, aanhangend, in groene was) schepenen Herman Jacobsz, Dirc Stael en Comen Pieter Gerytsz

Nummer: 105 *Datum:* 05-12-1430

Hertog Philips van Bourgondië geeft de steden Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam en Gouda, tot verhaal van de door hen betaalde door de grafelijkheid in Vlaanderen en Brabant en aan de heren van Egmond verschuldigde lijfrenten, de opbrengst van de grafelijke bedden in Noord-Holland.

Inventarisnummer: 0001. 972
Plaats: Gouda
Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 989 en 990.
Zegel: uithangend, beschadigd, met twee contrazegels, in rode was

Nummer: 106 *Datum:* 06-12-1430

Hertog Philips van Bourgondië garandeert de steden Haarlem, Delft, Leiden, Amsterdam en Gouda terugbetaling uit de bedden van het

geld dat zij ten laste van enige steden en dorpen hebben voorgeschoten.

Inventarisnummer: 0001. 973

Plaats: Gouda

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 990.

Zegel: uithangend, zwaar beschadigd, met twee contrazegels, in rode was

Nummer: 107 *Datum:* 06-12-1430

De inhoud is gelijk aan die van het voorgaande regest.

Inventarisnummer: 0001. 1108

Plaats: Gouda

N.B.: Zie regest nr. 106.

Zegel: uithangend, zwaar beschadigd, met twee contrazegels, in rode was

Nummer: 108 *Datum:* 26-02-1431 (des manendages na sinte Mathijsdach apostel)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met de gemene vroedschap hebben bepaald dat van degenen die in het gerecht gezeten hebben het lot dertien personen zal aanwijzen die vier tresoriers zullen kiezen, alsmede twee sleutelbewaarders van de kist met handvesten in de kerk.

Inventarisnummer: 0001. 497

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus, inv.nr. 0001. 497. Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 96 en 96v.

Publicatie: F. van Mieris, Groot Charterboek, deel IV, blz. 994.

Zegel: (uithangend) stadszegel ontbreekt

Nummer: 109 *Datum:* 07-12-1433 (op onser Vrouwenavond conceptio)

Geryt van Zuylen van Natewisch oorkondt dat hij Geryt die Vrije een tiend in het land van Stein, tussen de dijk en de Willens, gemeen met heer Jan die bastairt van Beloeys, tevoren bezeten door Wouter Koyfaes gegeven heeft tot een recht erfleen, te verheergewaden met een pond gengevaers (gingebare?).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek extract van 1635 uit het leenregister van Heulestein, in inv.nr. 776.

Trefwoord: Blois, gember

Nummer: 110 *Datum:* 31-05-1434

Adriaan van Treslong, ridder, heer van Fryeres le Petyt, oorkondt dat hij afstand heeft gedaan van alle aanspraken op de nalatenschap van zijn vader heer Jan de bastaard van Blois, heer van Treslong.

Inventarisnummer: 0001. 755

Plaats: Gouda

Zegel: beschadigd, uithangend; in groene was; het zegel van zijn oom Jan van Heemstede, heer van Benthuisen, is verloren

Nummer: 111 *Datum:* 20-07-1435

Heer Wilem die Roever van Montfoort, ridder, oorkondt dat hij zijn neef Gheryt die Vrije een rente van een halve frank op de helft van de Sijp (= Rijp?) tienden bij Gouda, die Geryt voornoemd samen met heer Jan die bastaert van Beloeys houdt van Geryt van Zulen van Natewisch, verkocht heeft.

Inventarisnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek extract van 1635 uit het leenregister van Heulestein, in inv.nr. 0001. 776.

Trefwoord: Blois, Zuilen

Nummer: 112 *Datum:* 22-10-1435

Schepenen oorkonden dat Vreric Claesz en Willam Gerydsz Splinter Bouwensz vrijwaring beloofd hebben voor het huis in de Spieringstraat zuidwaarts van de minderbroeders, dat Vreric voornoemd hem verkocht heeft, onder verband van het huis dat Vreric bewoont in de Naaiersstraat naast coman Claes Claesz, van zijn twee huizen in Tevencoep naast coman Claes Claesz voornoemd, van zijn huis in Oudelle naast Jannes de goudsmid, van zijn helft van het huis in Groenendaal naast Jacob Ghijsbrechtsz, en van het huis van Willem voornoemd in Groenendaal naast Doe Woutersz

Inventarisnummer: 0001. 886

Plaats: Gouda

Zegel: verloren

Trefwoord: Turfmarkt, Markt

Nummer: 113 *Datum:* 13-04-1436

Hertog Philips van Bourgondië beleent Jan van Treslong, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, met een kamp land genaamd Kalverenbroek, dat hij geërfd heeft van zijn vader Jan de bastaard van Blois.

Inventarisnummer: 0001. 748

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 335 f. 196v.

Zegel: ontbreekt

Nummer: 114 *Datum:* 02-07-1436

Schepenen oorkonden dat Splinter Boudijnsz de stad Gouda vrijwaring belooft heeft voor het huis in de Spieringstraat zuidwaarts van de Minderbroeders, dat hij de stad verkocht onder verband van het huis dat hij bewoont aan de Oosthaven naast Symon Pietersz.

Inventarisnummer: 0001. 886

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend, in groene was) schepenen Kerstant Claesz en Jan Aryaensz; het derde zegel is verloren

Nummer: 115 *Datum:* 22-09-1436

Schout en buren van het land van Stein oorkonden dat Arent Dirck Bouwenssensz met toestemming van Jan van Treslong, heer van Stein, aan het convent van de regulieren in het land van Stein heeft overgedragen een viertel land in een weer bij de Veerstal, gemeen met Jan Allertsz, met Otte Borre van Amerongen en met Roemer Harmanssz (O = Claes Evertsz; W = de Veerlaan).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1560 in inv.nr. 0001. 769.

Nummer: 116 *Datum:* 24-09-1436

Schout en buren van het land van Stein oorkonden dat Jan Allertsz met toestemming van Jan van Treslong, heer van Stein, aan het convent van de regulieren in het land van Stein heeft overgedragen een viertel land bij de Veerstal, gemeen met voornoemde regulieren, met Otte Borre van Amerongen en met Roemer

Hermansz (O = Claes Everaetsz; W = de Veerlaan).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1560 in inv.nr. 0001. 769.

Nummer: 117 *Datum:* 16-11-1436

Johan van Treslongh, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, heer van Stein, geeft de regulieren aldaar toestemming om twee paar zwanen te houden en om een zijl door de dijk te leggen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1611 in inv.nr. 0001. 391 ff. 203 en 203v.

Publicatie: Walvis, II p. 125.

Nummer: 118 *Datum:* 26-12-1436

Johan van Treslongh, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, heer van Stein, geeft de regulieren toestemming om te wonen in het land van Stein, onder bepaling dat zij aldaar hoogstens zes hoeven land mogen bezitten, die aan het buurrecht onderworpen zullen blijven, en onder voorwaarde dat zij voor dit voorrecht jaarlijks 2 lood zilver betalen en twee paar zwanen onderhouden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 202 en 203, naar een afschrift in een register afkomstig uit het klooster, nu in het archief van de polder Willens.

Nummer: 119 *Datum:* 05-12-1437

Hertog Philips van Bourgondië, geeft Jan van den Zevender tot een erfleen de navolgende leengoederen, die zijn grootvader Jan van Almeloë heeft gehad: een tiend van 5 hoeven land in het land van Stein (O = de Robrooker watering; W = Otte Borre van Amerongen), tussen de IJssel en de Reeweg; de tiend van Broekhuizen tussen de Waddinxveense watering en het erf van Claes heer Jacobsz; de tiend van 25 morgen land aan de Oude Gouwe (O = Jan van Leeuwen; W = de scheiding van Bloemendaal); en de heerlijkheid van de Vrije Hoeve groot 58 morgen, met de tijnsen, in het land van Stein.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van het oorspronkelijke stuk, inv.nr. 0001. 790.

Nummer: 120 *Datum:* 15-04-1438

Jan van Treslong, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, oorkondt dat hij de stad Gouda heeft verkocht het land van Stein met alle rechten, heerlijkheden, hoge en lage tienden en tijnsen, overeenkomstig de omschrijving in de akte waarbij deken en kapittel van Oudmunster Jan Woutersz hiermee beleend hebben, en voorts de Veerlaan, het recht van zwanendrift en de renten die hij ten laste van de regulieren in het land van Stein bezit.

Inventarisnummer: 0001. 754

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1505 in inv.nr. 0001. 384 ff. 58v-59v.

Zegel: (uithangend, beschadigd, in groene was); medebezegeld door zijn broers Gwijde en Johan

Nummer: 121 *Datum:* 16-07-1438

Lodewijck van Treslong bekrachtigt de verkoop van het land van Stein door zijn broeder Jan aan de stad Gouda.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1505 in inv.nr. 0001. 384 ff 59v-60v.

Nummer: 122 *Datum:* 26-07-1438

Hertog Philips van Bourgondië geeft de stad Gouda toestemming om de reiskosten van de vertegenwoordigers van Gouda in de vredesdelegatie naar Engeland, ten bedrage van 66 gouden Engelse nobels, in mindering te brengen op het aandeel van de stad in de bede.

Inventarisnummer: 0001. 1109

Plaats: Gouda

Zegel: aanhangend, zwaar beschadigd, in rode was

Nummer: 123 *Datum:* 28-06-1439

Georgius, bisschop van Vich, geeft op verzoek van de burgemeesters van Gouda de elect van Utrecht opdracht om het klooster van de minderbroeders te Gouda te hervormen naar het voorbeeld van het klooster van St. Omer, het te stellen onder het decreet van het concilie van Konstanz, en de broeders van slecht gedrag te vervangen door broeders van St. Omer.

Inventarisnummer: 0001. 2851

Plaats: Gouda

Publicatie: Estudis Franciscans 1929, blz. 225-228.

Zegel: uithangend, beschadigd, in rode was

Nummer: 124 *Datum:* 29-01-1440

Johan van Uutkerck, ridder, kastelein en kapitein te Gouda, erkent dat de schout telken jare na het afleggen van zijn rekening van het schoutambt ten hove de helft van de boeten aan de stad Gouda moet uitkeren, zoals dat reeds ten tijde van Johan bastaard van Blois het geval was. Voorts belooft hij dat hij bij overtreding van de keuren op de neringen niet zal schikken tenzij met toestemming van het gerecht, en dat hij zal bevorderen dat het ambt door één schout tegelijk bediend wordt.

Inventarisnummer: 0001. 452

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, in rode was

Nummer: 125 *Datum:* 15-07-1440 (op divisio apostolorum)

Johan van Zulen en van Natewissch oorkondt dat hij Roedolff Gerytscz die Vrijenz een tiend in het land van Stein tussen de dijk en de Willens, gemeen met de stad Gouda, tot een recht erfleen gegeven heeft.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek extract van 1635 uit het leenregister van Heulestein in inv.nr. 0001. 776.

Nummer: 126 *Datum:* 02-01-1441 (in crastino circumcisionis domini)

Burgemeesters, schepenen, raden en rectoren oorkonden dat zij van de deken en het kapittel van St. Salvator te Utrecht de heerlijkheid Stein, met de broektienden, cijns en gerecht, gelegen tussen Hekendorp, de IJssel, de vrijheid van Gouda en de Reeweg, met het recht van voordracht van de baljuw of schout,

voor twee oude Franse schilden per jaar tot een erfleen hebben ontvangen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschriften in inv.nr. 0001. 384 ff. 61-62 en ff. 62v-66v (vertaling).

Nummer: 127 *Datum:* 13-08-1442

Willem van Bezoyen, Adaem van der Duyn en Willem van Gent oorkonden dat in hun tegenwoordigheid Roelof van Haastrecht ten behoeve van zijn zoon Wouter afstand heeft gedaan van het veer van Haastrecht en de visserij op de IJssel aldaar.

Inventarisnummer: 0001. 640

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend; in groene was) Willem van Bezoyen, Adaem van der Duyn en Heynric van Drongelen

Nummer: 128 *Datum:* 17-01-1443 (na den loip van onsen hove van Hollant)

Philips van Bourgondië oorkondt dat Roelof van Haastrecht, die zo oud en ziek is dat hij niet reizen kan, gecompareerd is voor de leenmannen Willem van Besoyen, Adriaen van der Duyn en Willem van Ghent, om ten behoeve van zijn zoon Wouter van Haastrecht afstand te doen van het veer te Haastrecht en de visserij in de IJssel tussen de Gouwe en de Wierickesloot, welke lenen behoren tot de heerlijkheid van Arkel. Hij geeft deze goederen aan Wouter voornoemd tot een onversterfelijk erfleen, te verheergewaden met een paar witte handschoenen.

Inventarisnummer: 0001. 641

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 129 *Datum:* 26-05-1443

Hertog Philips van Bourgondië verklaart na een onderzoek door de baljuw van Rijnland dat het ambacht van de Vrije Hoeve in het land van Stein tot het grondgebied van het Sticht behoort en daarom bedevrij is.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1583 van een vidimus van 1553, inv. nr. 790.

Nummer: 130 *Datum:* 10-12-1443

Schepenen oorkonden dat Geryt Pauwensoen verklaard heeft dat broeder Dirck Dircxsoen, priester van de regulierenorde, eigenaar is van een rentebrief groot 40 schellingen per jaar (inv.nr. 0001. 2696), tot meerdere zekerheid waarvan hij het huis dat hij bewoont aan de Westhaven (Z = Willem Pieter Baertsz; N = Claes Hugensz) verbindt.

Inventarisnummer: 0001. 2697

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend, in groene was) schepenen Harman Jacobsz, Maertijn Sonderdanck en Aernt Ghijsbrechtsz

Nummer: 131 *Datum:* 20-01-1444

Schout en schepenen oorkonden dat Geryd Paeuwenz bij een panding gewonnen heeft het erf afkomstig van Geryd Claesz tussen het huis van Jan Jacobsz en de dwarssloot in Tevencoep (W = de erfgenamen van Hagen Roelofsz; O = Jan Wittensz).

Inventarisnummer: 0001. 2698

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend) schout Jan uten Hoeff en schepenen Dirc Sonderdanck Pietersz, Andries Jacobsz van der Heyde en Willem Aelbrechtsz

Trefwoord: Turfmarkt

Nummer: 132 *Datum:* 13-12-1445 (op sinte luciendach)

Burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met toestemming van de gemene vroedschap de landgenoten en buren van het land van Stein het tijnsrecht hebben verkocht.

Inventarisnummer: 0001. 761

Plaats: Gouda

Zegel: stadszegel ontbreekt

Nummer: 133 *Datum:* 08-01-1446

Paus Eugenius IV herroept alle overeenkomsten van de Observanten met de stad Gouda enerzijds, en van de Conventuelen met de pastoor van Gouda anderzijds, en stelt het Observantenklooster onder de rechtsmacht van de generaal der familia ultramontana en de vicaris van de Keulse provincie.

Inventarisnummer: 0001. 2852

Plaats: Gouda

N.B.: Met de loden bul van de paus.

Publicatie: J. Taal, Goudse kloosters in de Middeleeuwen, blz. 202-204.

Nummer: 134 *Datum:* 09-08-1446

Hertog Philips van Bourgondië bepaalt dat de familieleden van beide partijen bij doodslag of kwetsing in zijn landen van Holland en Friesland zes weken lang de

vrede moeten bewaren en dat de keuren dienaangaande hiermede in overeenstemming gebracht moeten worden. Tevens brengt hij het recht van zeventuig op eenparige voet.

Inventarisnummer: 0001. 370

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 27v-29v.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 135 *Datum:* 15-10-1446

Hertog Philips van Bourgondië, uitspraak doende in een geschil tussen Dordrecht en enige steden en dorpen van Noord-Holland en Friesland, regelt voor de tijd van vijf jaren het stapelrecht van Dordrecht.

Inventarisnummer: 0001. 2374

Plaats: Gouda

Publicatie: Handvesten der stad Dordrecht, deel III, blz. 578-581.

Zegel: (opgedrukt signet in rode was) verloren

Nummer: 136 *Datum:* 17-02-1449 (na den loop van onsen hove)

Hertog Philips van Bourgondië oorkondt dat Jan van Treslong, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, afstand heeft gedaan van een kamp land genaamd Kalverenbroek bij het land van Stein ten behoeve van Raes van Treslong, zoon van zijn broeder Lodewijk; dat hij Raes voornoemd hiermede beleend heeft en dat diens vader Lodewijk daarvoor manschap heeft gedaan onder voorwaarde dat Raes zelf manschap zal doen zodra hij mondig is, en onder voorbehoud dat heer Jan de lijftocht die hij aan Kalverenbroek heeft zal blijven genieten.

Dorso: Een aantekening dat Raes op 17 maart 1460 ("na den loipe 't hoofs van Hollant") manschap gedaan heeft.

Inventarisnummer: 0001. 749

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 335 fol. 196v.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 137 *Datum:* 07-06-1449

Hertog Philips van Bourgondië belooft de stad Gouda uit de opbrengst van de vreemde - en hopaccijnzen schadeloos te stellen voor de te zijnen behoefte verkochte lijfrenten ten bedrage van 500 £ van 40 groten Vlaams per jaar.

Inventarisnummer: 0001. 974

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 81-83v.

Zegel: (uithangend grootzegel) verloren

Nummer: 138 *Datum:* 30-11-1449

Hertog Philips van Bourgondië verleent de Minderbroeders van de observantie van de orde van St. Franciscus in de conventen van Mechelen, Antwerpen, Gouda, Leiden, Delft en Alkmaar zijn bescherming.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 1450, inv.nr. 0001. 2853.

Publicatie: D. van Heel, De Minderbroeders te Gouda deel I, blz. 21 en 22.

Nummer: 139 *Datum:* 15-12-1499

Burgemeesters, schepenen en raad bevestigen de privileges van het land van Stein; zij geven keuren op het mestrekken, de schouw van waterschappen, dijken en sluisen, en de ambten van schout en heemraad.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: In het archief van het klooster Stein, inv.nr. 0001. 4, maar gedateerd 15 september. Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 68v-70.

Publicatie: J.A.A. Meylink, Geschiedenis van . . . Delfland, bewijsstuk nr. 137

Nummer: 140 *Datum:* 19-02-1450

Burgemeesters, schepenen en raad geven een vidimus van de akte van 31 november 1449.

Inventarisnummer: 0001. 2853

Plaats: Gouda

N.B.: Zie regest nr. 138.

Publicatie: Franciscaans Leven, jg. XII, blz. 281 en 282.

Zegel: uithangend stads-grootzegel in groene was

Nummer: 141 *Datum:* 16-04-1452

Schepenen oorkonden dat Jan Deyn beloofd heeft de St. Joostkapel op de Gouwe te zullen vrijwaren voor het halve erf op de Korte Gouwe, zuidwaarts van de kapel, dat hij aan de kapel verkocht heeft, onder verband van de andere helft.

Inventarisnummer: 0001. 686

Plaats: Gouda

Zegel: verloren

Nummer: 142 *Datum:* 21-09-1451

Deken en kapittel van de kerk van St. Salvator te Utrecht geven de burgemeesters, schepenen, raden en bestuurders van de stad Gouda de cijns, het gerecht en de heerschappij van het land van Stein in leen.

Inventarisnummer: 0001. 756

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, zwaar beschadigd, in groene was

Nummer: 143 *Datum:* 28-09-1451

Hertog Philips van Bourgondië geeft de stad Gouda het voorrecht dat een poorter bij doodslag niet meer verbeuren zal dan zijn leven en 60 £ van 40 groten.

Inventarisnummer: 0001. 371

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van een vertaling in inv.nr. 0001. 384 ff. 46-47v.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 144 *Datum:* 13-12-1451 (op sinte Lucyendach)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met de Regulieren in het land van Stein hebben bepaald wat het klooster zal mogen ontvangen en erven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 97-99v.

Publicatie: Walvis, II p. 131-134.

Nummer: 145 *Datum:* 23-12-1451

Hertog Philips van Bourgondië stelt op verzoek van de burgemeesters,

schepenen en inwoners van Gouda de boeten op het plegen van gewelddadigheden vast en bepaalt dat de helft daarvan aan de stad Gouda zal komen.

Dorso: "Desen bryeff hout van de helft van dat scoutambocht dat het ande stede behoert".

Inventarisnummer: 0001. 453

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van de vertaling uit het Frans in inv.nr. 0001. 384 fol. 35-37v.

Zegel: uithangend, beschadigd, geheimzegel, in rode was

Nummer: 146 *Datum:* 07-01-1452

Schepenen oorkonden dat Ghijsbrecht Geryt Paeuwenzoon en Jan Paeu Gerytsz, broeders, verklaard hebben schuldig te zijn aan broeder Dirc van Haastrecht, priester, regulier in het land van Stein, ten behoeve van de armen een rente van twee Engelse nobels per jaar op hun huis aan de Westhaven (N = voornoemde broeders; Z = Willem Pietersz).

Inventarisnummer: 0001. 2699

Plaats: Gouda

Zegel: verloren

Nummer: 147 *Datum:* 06-03-1452

Nicolaus, kardinaal en legaat van de heilige stoel, bekrachtigt de overeenkomsten die de kloosters van de orde van St. Franciscus in Brabant en Holland met de burgerij hebben gemaakt.

Inventarisnummer: 0001. 2854

Plaats: Gouda

Publicatie: Estudis Franciscans 1929, blz. 228 en 229.

Zegel: fragment, uithangend; in rode was

Nummer: 148 *Datum:* 26-08-1452 (des saterdages na Sinte Bartelmeeusdach)

Burgemeesters, schepenen en raad van de stad Utrecht oorkonden dat zij de poorters en inwoners van de stad Gouda vrijgeleide geven vanaf St. Jansdag decollacio (augustus 29) tot St. Valentijnsdag d.a.v. (februari 14).

Inventarisnummer: 0001. 2345

Plaats: Gouda

N.B.: Op papier.

Zegel: (opgedrukt) signet van de stad in rode was

Nummer: 149 *Datum:* 15-10-1453

Hertog Philips van Bourgondië, verleent Steven van der Zevender van den Wael de leengoederen, die zijn vader gehad heeft, overeenkomstig de akte van 5 december 1437 (reg. nr. 119).

Toegangnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van het oorspronkelijke stuk in inv.nr. 0001. 790.

Nummer: 150 *Datum:* 01-03-1456 (na den loope van onsen hove)

Hertog Philips van Bourgondië, in aanmerking nemende dat het aantal voetboogschutters van de stad Gouda van 80 tot 100 is verhoogd, belooft ook de nieuw-aangekomenen jaarlijks als zij de papegaai schieten een reiger of vijf groten Vlaams te zullen geven.

Inventarisnummer: 0001. 2688

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend, beschadigd) de hertog, met contrazegel, in rode was

Nummer: 151 *Datum:* 01-03-1456 (na den loope van onsen hove)

Hertog Philips van Bourgondië, overwegende dat de pachters van de hopaccijns te Gouda het tarief, dat achtereenvolgens twee braspenningen of vijf groten Vlaams, vier lelyde plakken of 6 groten Vlaams, en 8 groten Vlaams per brouwsel bedroeg, eigenmachtigd verhoogd hebben, bepaalt de accijns op 8 groten Vlaams per brouwsel van 19 zakken mout, of meer naar verhouding van het aantal zakken mout dat verwerkt is.

Inventarisnummer: 0001. 2617

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 30-32.

Nummer: 152 *Datum:* 06-03-1456 of 25-03-1456 (opten sesten dach na den sondach geheten oculy op onsser Vrouwendach annunciacionis)

Pouwels Roelofsz van Haastrecht verklaart geen aanspraak te zullen maken op het veer en de visserij te Haastrecht, die zijn vader bij zijn leven had gegeven aan zijn zoon Wouter.

Inventarisnummer: 0001. 642

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, in groene was) de oorkonder en zijn neven Pouwels van Haastrecht, heer van Loen, en Willem van Haastrecht, natuurlijke zoon van heer Pouwels van Haastrecht, ridder

Nummer: 153 *Datum:* 28-06-1456

Schepenen oorkonden dat Antonis Ghijsbrechtsz verklaard heeft schuldig te zijn aan Claes Jansz een

rente van 1 £ Hollands per jaar op zijn erf met toekomstige opstallen aan de zuidzijde van de (Nieuwe) Haven (W = Pieter Jacobsz, O = Cornelis Meeusz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in inv.nr. 0001. 686.

Trefwoord: Nieuwehaven

Nummer: 154 *Datum:* 16-09-1456

Hertog Philips van Bourgondië geeft de stad Gouda, in ruil voor de verplichting die zij op zich heeft genomen om lijfrenten ten bedrage van 25 £ Vlaams per jaar voor de grafelijkheid te verkopen, de beschikking over de opbrengst van de vreemde accijns, de hopaccijns, het sluisgeld, de makelaardij en de waag.

Inventarisnummer: 0001. 975

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 84-86v.

Zegel: (uithangend) verloren

Nummer: 155 *Datum:* 25-04-1457

Hertog Philips van Bourgondië oorkondt dat Wouter van Haastrecht afstand heeft gedaan van het veer te Haastrecht en de visserij in de noordelijke helft van de IJssel tussen de Gouwe en de Wierincsloot, behorende tot de heerlijkheid van Arkel. Hij geeft deze goederen aan Jan Wouterszoon tot een onversterfelijk erflaan.

Inventarisnummer: 0001. 643

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 156 *Datum:* 25-04-1457

Schepenen oorkonden dat Dirc Claesz verklaard heeft schuldig te zijn aan Engel Foeyendr een rente van 1/2 £ Hollands per jaar op het huis waarin hij woont in de Lange Willemsteeg (O = de erfgenamen van Dirck Govert Hoensz; W = Jacob Kerst).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 157 *Datum:* 26-04-1457

Wouter van Haastrecht doet afstand van eventuele aanspraken op onderzaten van de stad Gouda in het land van Stein. Zijn neef Jan van Haastrecht zegelt mede.

Inventarisnummer: 0001. 643

Plaats: Gouda

Zegel: verloren

Nummer: 158 *Datum:* 20-05-1457

Jan Woutersz verklaart dat de grafelijkheid van Holland hem het veer van Haastrecht en de helft van de visserij in de IJssel verleend heeft ten behoeve van de stad Gouda, die deze lenen van Wouter van Haastrecht gekocht heeft.

Inventarisnummer: 0001. 645

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 159 *Datum:* 31-10-1457

Schepenen oorkonden dat coman Roel verklaard heeft schuldig te zijn aan Adriaen Jacobsz de tinnegieter een rente van een halve Engelse

nobel per jaar op zijn huis in de Twijstraat (O = coman Jan die hoemaker; W = Hüge Joestenz).

Dorso: Kwijting wegens de aflossing in 1662 door de thesaurier van Gouda.

Inventarisnummer: 0001. 913

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend) schepenen Geryt Claesz, Dirc Gerytsz (beschadigd) en Florys Jansz

Trefwoord: Wijdstraat

Nummer: 160 *Datum:* 07-12-1457

Burgemeesters, schepenen en raad bekrachtigen de overeenkomst van de hoofdlieden van de schutters met de uitvoerders van de uiterste wilsbeschikking van Jacob Paeuwenz., die voor de brand van 1438 een altaar en broederschap van het Heilig Sacrament had gesticht, betreffende de overname van het altaar, dat ook aan St. Joris gewijd was, voor de dienst van deze heilige. Zij bepalen dat één exemplaar van deze oorkonde en de door de zegelstaart daaraan gehechte eigendomsbewijzen van de renten en het land waarmede Jacob en zijn broer Gerijt het altaar begiftigd hadden, zal gelegd worden in de stadskist. Een ander exemplaar zal aan de Heilige geest gegeven worden (archief S. Janskerk, inv.nr. 0001. 86).

Inventarisnummer: 0001. 2689

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift, waarin de mutaties in de eigendommen zijn verwerkt (inv.nr. 2689.)

Zegel: (grote stadszegel van zaken) verloren

Nummer: 161 *Datum:* 02-04-1458

Schout, burgemeesters, schepenen en vroedschap verklaren dat zij met de stad Dordrecht voor de tijd van tien jaren een regeling hebben getroffen betreffende het stapelrecht van laatstgenoemde stad, die aansluit op de regeling die Dordrecht op 22 april 1453 met de andere steden van Holland gemaakt heeft.

Inventarisnummer: 0001. 2375

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 109v-111v.

Publicatie: Handvesten der stad Dordrecht, deel III, blz. 612-614.

Zegel: (stadszegel) verloren

Nummer: 162 *Datum:* 13-01-1459

Burgemeesters, schepenen en raad regelen de schouw door de schout en heemraden van het land van Stein op het land buitendijks langs de IJssel van Claes Jacobsz westwaarts tot het klooster toe.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 70v-71.

Nummer: 163 *Datum:* 28-06-1460

Schepenen oorkonden dat Anthonis Ghijsbrechtsz verklaard heeft schuldig te zijn aan Coman Claes Jansz een rente van een half £ Hollands per jaar op zijn twee huizen aan de Nieuwehaven (W = Claes Claesz, O = Cornelis Meeusz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 164 *Datum:* 29-05-1462

Hertog Philips van Bourgondië geeft het klerkambacht van Gouda aan Heynric van Vars, barbier van de graaf van Chaerloes, onder verplichting om aan de tegenwoordige bezitter Dirc Sonderdanck jaarlijks een vergoeding te betalen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in vertaling, inv.nr. 0001. 491.

Nummer: 165 *Datum:* 09-07-1462

Burgemeesters, schepenen en raad van Sluis oorkonden dat een geschil met de stad Gouda over de heffing van 12 miten schrijfgeld van elke ton Gouds bier dat binnen het zwin van Sluis wordt gebracht in der minne is geschikt in dier voege dat de waarden deze heffing zullen betalen tenzij de Goudse poorters het bier zelf slijten. Voorts bepalen zij termijnen voor de betaling van bierschulden aan Goudse poorters.

Inventarisnummer: 0001. 2618

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde stadszegel van zaken met contrazegel in groene was

Nummer: 166 *Datum:* 04-09-1462

Hertog Karel de Stoute belooft na de dood van zijn vader de handvesten en andere rechten van de stad Gouda te zullen bekrachtigen.

Inventarisnummer: 0001. 351

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 39v-42.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van Karel in rode was

Nummer: 167 *Datum:* 23-09-1462

Deken en kapittel van de kerk van St. Salvator te Utrecht verlenen de burgemeesters, schepenen, raden en bestuurders van de stad Gouda de cijns, het gerecht en de heerschappij van het land van Stein.

Inventarisnummer: 0001. 757

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de kerk in groene was

Nummer: 168 *Datum:* 28-12-1462

Burgemeesters, schepenen en raad regelen de schouw van de hoge dijk in het land van Stein en de benoembaarheid tot schout of heemraad.

Inventarisnummer: 0001. 4

Plaats: Gouda

N.B.: In het archief van het klooster Stein, inv.nr. 0001. 4. Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 71-72v.

Publicatie: S.J. Fockema Andreae, Oude rechten van de heerlijkheid Stein in Holland, O.V.R. VIII, blz. 424.

Nummer: 169 *Datum:* 21-04-1464

Het Hof van Holland, uitspraak doende in het proces tussen Vrederick van der Zevender en burgemeesters, schepenen en raad van de stad Gouda, betreffende de geldsoort waarin de door graaf Aelbrecht aan Vrederic's grootvader Vrederic in 1363 geschonken erfpacht groot 50 £ per jaar van het recht van de windmolen te Gouda moet worden voldaan, bepaalt, dat Gouda kan volstaan met ponden van 40 groten Vlaams totdat de graaf voor het recht van de wind te Schoonhoven zware ponden zou verlangen.

Inventarisnummer: 0001. 682

Plaats: Gouda

N.B.: uithangend beschadigde signet van de hertog van Bourgondië in rode was

Nummer: 170 *Datum:* 06-03-1466 (na den loop van onsen hove)

Hertog Philips van Bourgondië oorkondt dat Jan van Heemsteede ten overstaan van stadhouder en leenmannen van Holland hem heeft opgedragen de hoge en lage heerlijkheid van Benthuizen met de tienden ten behoeve van Cornelis van Dorp, en dat hij laatstgenoemde hiermede beleent.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589. (inv.nr. 0001. 918.) Afschrift hiervan, van 1612, in inv.nr. 0001. 332 fol. 209v-211.

Nummer: 171 *Datum:* 08-03-1466 (sec. cursum curie Hollandie)

Jan van Heemsteede Gerytsz oorkondt dat hij met toestemming van de hertog van Bourgondië het ambacht van Benthuizen met de hoge en lage heerlijkheid en de tienden heeft verkocht aan Cornelis van Dorp. Hij ontslaat de baljuw, schout, bode, gezworen dienaars en ingezetenen van de eed aan hem gedaan.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589 (inv.nr. 0001. 918). Afschrift hiervan, van 1612, in inv.nr. 0001. 332 ff. 208-209v.

Nummer: 172 *Datum:* 13-12-1466 (op sinte Luciendach)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij in overleg met de gemene vroedschap met het klooster van St. Margarete in de Hofstraat, nonnen regularissen van de orde van St. Augustijn, een regeling hebben getroffen betreffende de goederen die zij mogen hebben en de erfenissen die zij mogen ontvangen.

Inventarisnummer: 0001. 2855

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 103-106v.

Zegel: (uithangend, in groene was) de stad en het klooster (beschadigd)

Nummer: 173 *Datum:* 13-12-1466 (op sinte Luciendach).

Schout, burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij met het klooster van St. Marie op de Gouwe, nonnen regularissen van St. Augustijns orde, hebben geregeld wat het klooster zal mogen ontvangen en erven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 100-103.

Publicatie: Walvis, II p. 161-163.

Nummer: 174 *Datum:* 24-03-1467 (na den loop van onsen hove)

Hertog Philips van Bourgondië oorkondt dat de stad Gouda te kennen heeft gegeven dat zij gaarne wil voldoen aan het verzoek van zijn zoon om in de plaats van het Haastrechtse veer een wagenbrug te maken, mits haar ter tegemoetkoming in de kosten en

wegens het derven van veerrechten het recht wordt gegeven om tol te heffen. Hij geeft de stad toestemming om een brug over de IJssel boven de kerk van Haastrecht te leggen en daarop hetzelfde tarief toe te passen als voor het veer geldt, onder voorwaarde dat de schepen daardoor kunnen varen zonder de masten te strijken.

Inventarisnummer: 0001. 657

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 53v-56.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 175 *Datum:* 04-11-1467

Schepenen van de stad Haastrecht oorkonden dat Aernt Scijs Gijsbrechtsz aan de stad Gouda verkocht heeft het erf tussen zijn gevel en het huis van Jacob Allairtsz, van het midden van de straat tot de wilgen aan de IJssel, langs het erf genaamd de Veerstal, onder voorwaarde dat dit erf onbebouwd zal blijven en dat er een goot zal mogen liggen van zijn huis naar de IJssel, onder verband van het huis waarin hij woont (O = Adriaen Adriaensz; W = de stad Gouda).

Inventarisnummer: 0001. 658

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, beschadigd, in groene was) schepenen Dirc Goeyersz en Heynric Dircxz backer

Nummer: 176 *Datum:* 02-03-1468

Notaris dr. Adrianus Walteri Gherardi, priester, verklaart op verzoek van de burgemeester van Gouda Heynricus Alberti dat de rentmeester van de domeinen - die van de hertog van Bourgondië

opdracht ontvangen had om het recht van makelaardij van het koren niet meer te verpachten, maar zelf te innen -, van Geryt die Bruyn en Jan Dircxz, vennoten, voor 59 hoed haver, van Govert die Bruyn voor 48½ hoed haver, van Wibrant Gerytsz voor 35 hoed haver, van Jan Gerytsz voor 29 hoed gerst en van Geryt Ghijsenz. voor 48 hoed tarwe een halve braspenning per hoed geëist heeft, waartegen de burgemeesters en schepenen van Gouda zich verzet hebben omdat de poorters nooit recht van makelaardij van koren hebben betaald.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Met het handmerk van de notaris.

Nummer: 177 *Datum:* 21-07-1468

Hertog Karel de Stoute bevestigt alle handvesten die zijn voorvaderen en hij aan de stad Gouda gegeven hebben.

Inventarisnummer: 0001. 352

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 42-43v.

Zegel: uithangend zegel van de hertog, met contrazegel, in rode was

Nummer: 178 *Datum:* 17-06-1469

Het Hof van Holland, uitspraak doende in het proces tussen de procureur-generaal van Holland en de stad Gouda over de boeten als bedoeld in de oorkonde van 23 december 1451 (inv.nr. 0001. 453) en het recht van makelaardij, ontzegt, wat de boeten betreft, de eiser zijn eis, en veroordeelt, wat de makelaardij betreft, de stad, om dat recht aan de graaf te voldoen tot zij

met bescheiden kan aantonen dat dit recht haar gegeven is.

Inventarisnummer: 0001. 455

Plaats: Gouda

N.B.: Het uithangende signet van de hertog van Bourgondië ontbreekt.

Nummer: 179 *Datum:* 08-11-1471

Hertog Karel de Stoute bekrachtigt de minnelijke schikking tussen de stad Gouda en Gherart van Blois van 27 augustus 1471, waarbij overeengekomen is, dat de brug te Haastrecht voor rekening van de stad verplaatst zal worden naar Gouda, dat de stad gedurende 14 jaren de opbrengst zal genieten mits betalende aan Gherart van Blois 100 Leeuwen van dertig stuivers per jaar; dat de stad van Gherart voornoemd in erfpacht zal ontvangen het veer over de IJssel voor Gouda tegen betaling van 127 Leeuwen per jaar, losbaar met de penning 20, en dat na 14 jaren de brug in goede staat aan Gherart zal worden opgeleverd.

Inventarisnummer: 0001. 662

Plaats: Gouda

N.B.: Bijgevoegd een gelijktijdige vertaling uit het Frans, waarvan afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff 49-53v.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 180 *Datum:* 20-02-1472
(nae gewoente des scrivens der stede van Haerlem)

Schout, burgemeesters, schepenen en raad van Haarlem oorkonden dat zij met het stadsbestuur van Gouda zijn overeengekomen om elkanders poorters vrij te stellen van het recht van exue.

Inventarisnummer: 0001. 409

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 114v-115v.

Publicatie: Handvesten der stad Haerlem, blz. 126 en 127.

Zegel: uithangend zegel van Haarlem in groene was

Nummer: 181 *Datum:* 16-07-1472

Hertog Karel de Stoute geeft de stad Gouda het recht om de losrenten ten bedrage van 1000 Philippus Bourgondische schilden per jaar, losbaar de penning 16, die de stad ten laste van het land verkocht heeft, te verhalen op de opbrengst van de sluis- en de hopaccijns te Gouda.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 87-91v.

Nummer: 182 *Datum:* 26-03-1473
(voir Paesschen)

Hertog Karel de Stoute belooft de gedeputeerden van Holland en Friesland dat hij deze en de andere landen van herwaarts over gedurende de komende 6 jaren niet meer zal vragen dan de beloofde bedde van 500.000 kronen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentieke vertaling, inv.nr. 1110.

Nummer: 183 *Datum:* 20-10-1473

Burgemeesters, schepenen en raad van Delft en burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat zij zijn overeengekomen om elkaars poorters vrij te stellen van het recht van exue en hen ook in andere

opzichten te behandelen als poorters.

Inventarisnummer: 0001. 410

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 115v-116v.

Zegel: (uithangend) Gouda (in bruine was) en Delft (beschadigd; in groene was)

Nummer: 184 *Datum:* 08-06-1474

Gherit van Blois en zijn oudste zoon Adriaen verklaren dat zij de stad Gouda het veer aldaar erfelijk verpacht hebben voor 120 gouden leeuwen per jaar, geheel of gedeeltelijk losbaar tegen de penning 20.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 56-56v.

Nummer: 185 *Datum:* 07-02-1476

Jonge Lap, baljuw en schout van Weesp en Weesperkarspel, verklaart jegens de burgemeesters en schepenen van Gouda dat hij de stukken inzake de vordering van Symon Aelbrechtsz op Gijs Cuper aan Jan Meez Grijs ter hand heeft gesteld nadat hem gebleken was, dat het restant van de vordering was voldaan met 3 halve stukken laken.

Inventarisnummer: 0001. 431

Plaats: Gouda

Zegel: (opgedrukt) verloren

Nummer: 186 *Datum:* 26-01-1477

Hertogin Maria van Bourgondië geeft Jan Heynricxz, dienaar van de heer van de Gruythuyse, het klerkambacht van Gouda.

Inventarisnummer: 0001. 491

Plaats: Gouda

N.B.: Op papier. Gelijktijdige vertaling uit het Frans in inv.nr. 0001. 491.

Zegel: handtekening oorkonder

Nummer: 187 *Datum:* 23-03-1477

Hertogin Maria van Bourgondië, overwegende, dat haar grootvader Philips een kiescollege van 40 personen had ingesteld dat belast was met de voordracht van burgemeesters en schepenen, en dat haar vader Karel dit privilege had ingetrokken, herstelt het college van de veertig, geeft hem het recht van coöptatie, bepaalt dat voortaan 4 burgemeesters zullen worden benoemd, en dat de veertig met de vroedschap zal vergaderen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift, geinsereerd in de oorkonde van 10 november 1481 (inv.nr. 0001. 374.)

Nummer: 188 *Datum:* 08-05-1477

De stadsbesturen van Dordrecht en Gouda verklaren voor de tijd van tien jaren te zijn overeengekomen, dat de poorters van Gouda de stapelgoederen die de IJssel op naar Gouda worden gebracht met eigen schepen mogen vervoeren. Rijnse wijnen daarentegen zullen zij uit Dordrecht moeten betrekken.

Inventarisnummer: 0001. 2376

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 112-114.

Publicatie: Handvesten der stad Dordrecht, deel III, blz. 667-669.

Zegel: uithangend, beschadigd; in groene was

Nummer: 189 *Datum:* 22-05-1477

Burgemeesters en gerecht van de stad Woerden certificeren dat Heinric Aelbrechtsz, Jacob Roemerz. en Dirc Pieter Mertz. getuigd hebben dat indertijd Dirc Sonderdanck en Herry Devers, die beiden aanspraak maakten op het klerkambacht van Gouda, een schikking hebben getroffen waarbij Dirc voornoemd tegen betaling zijn aanspraken aan Herry voornoemd heeft afgestaan.

Inventarisnummer: 0001. 491

Plaats: Gouda

Zegel: (beschadigd, uithangend) stadszegel

Nummer: 190 *Datum:* 17-01-1478

Jan Woutersz, heer van Stein, burgemeesters van Gouda en de schout van Stein Folpert Feysz oorkonden dat de eigenaars en pachters van het land van Stein bij meerderheid van stemmen besloten hebben een watermolen te stichten en de bouw en het onderhoud van de molen en de kaden geregeld hebben.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 73-74.

Nummer: 191 *Datum:* 23-03-1478

De rector van het huis van de collatiebroeders van S. Paulus geeft een vidimus van de oorkonde van 13 juni 1428. (inv.nr. 0001. 365.)

Inventarisnummer: 0001. 365

Plaats: Gouda

N.B.: Gehecht aan de gevidimeerde oorkonde.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van het convent in groene was

Nummer: 192 *Datum:* 28-03-1478

Maximiliaan, hertog van Oostenrijk, bevestigt als voogd van zijn vrouw alle handvesten die haar voorvaderen en zijzelf aan de stad Gouda gegeven hebben.

Inventarisnummer: 0001. 352

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff 44-45v.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de hertog in rode was

Nummer: 193 *Datum:* 18-04-1478
(naer paesschen)

Maximiliaan en Maria, hertogen van Oostenrijk, vergeven de poorters en inwoners van de stad Gouda de ongeregelheden die hebben plaatsgehad in 1477 na het overlijden van hertog Karel van Bourgondië, behoudens dat de berechting van moord en leemten voorbehouden blijft aan de procureur-generaal.

Inventarisnummer: 0001. 2861

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de oorkonders in rode was

Nummer: 194 *Datum:* 30-04-1478

Schout en heemraden in het land van Stein oorkonden dat zij van Geryt Evertsz een viertel land in het land van Stein (W = het land van Jan die Jonge Claesz en Florys Jacobsz, O = de weeskinderen van Jan van Leeuwen), gekocht hebben voor een **rente van f 12,-** per jaar losbaar

tegen de penning 24, om daarop een watermolen te plaatsen.

Inventarisnummer: 0001. 931

Plaats: Gouda

N.B.: Doorstoken door een koopakte van 10 december 1660.

Zegel: uithangend zegel van de schout in groene was

Nummer: 195 *Datum:* 31-08-1478

Maximiliaen en Maria, hertogen van Oostenrijk, geven de stad Gouda het recht om de losrenten ten bedrage van 480 £ van 40 groten Vlaams, losbaar tegen de penning 16, die de stad ten laste van het land, wegens de oorlog met Frankrijk, verkocht heeft, te verhalen op de opbrengst van de hopaccijns te Gouda.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 79-80v.

Nummer: 196 *Datum:* 04-09-1478

Maximiliaan en Maria, hertogen van Oostenrijk, stellen Engelbrecht, graaf van Nassau, aan tot kastelein en kapitein van de stad en het slot van Gouda op een wedde van 230 £ van 40 groten Vlaams per jaar en de emolumenten tot het ambt behorende, waaronder de visserij in de zijl bij het slot, en met een toelag van 52 nobels van 46 stuivers per jaar uit de opbrengst van het lus geeft schoutambacht van Gouda. Zij erkennen hiervoor van Engelbrecht voornoemd geleend te hebben 2400 Bourgondische guldens met het St. Andrieskruis en beloven hem en zijn erfgenamen in het bezit van het kapiteinschap en kasteleinschap te laten zolang deze schuld niet is

afgelost. Zij dragen hem op om een inventaris van de artillerie en het huisraad in het slot op te maken en daarvan een exemplaar aan de Rekenkamer te geven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1555 in inv.nr. 0001. 469.

Nummer: 197 *Datum:* 29-12-1479

Schepenen oorkonden dat Jacob Jacobsz bij een panding gewonnen heeft een rente van 22 schellingen en 4 penningen Hollands per jaar op het huis van Kosijn Geerlofsz in de Matgen Dapperssteeg (W = Gerrit Jansz, O = Jacob Gerritsz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in inv.nr. 0001. 686. Schepenen: Jan Florysz, Vrerick Vranckensz en Goessen Dircksz

Nummer: 198 *Datum:* 27-05-1480

Maximiliaan en Maria, hertogen van Oostenrijk, overwegende dat de stad Gouda in gebreke is gebleven namens de stad een sterfman voor de Haastrechtse brug aan te wijzen, verlenen alsnog de sterfman Wouter Jansz, poorter van Gouda, het leen van de brug en het veer te Haastrecht.

Inventarisnummer: 0001. 646

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zegel van de hertogen in rode was

Nummer: 199 *Datum:* 27-05-1480

Maximiliaan en Maria, hertogen van Oostenrijk, verlenen Wouter het veer te Haastrecht en de helft van de visserij in de IJssel tussen de Gouwe en Wierinxesloot, afkomstig van zijn vader Jan Woutersz.

Inventarisnummer: 0001. 647

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff 57-57v.

Zegel: uithangend zegel van de hertogen in rode was

Nummer: 200 *Datum:* 12-08-1480

Wouter Jansz verklaart dat het leen van de brug en de helft van de visserij in de IJssel, hetwelk zijn vader aan de stad Gouda had verkocht, hem verleend is ten behoeve van de stad.

Inventarisnummer: 0001. 648

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 57v-58.

Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 201 *Datum:* 22-09-1480

Raadslieden van het Hof van Holland oorkonden dat Phillips Willemsz en Jan Heynricxz om een einde te maken aan hun geschil betreffende het bezit van het klerkambacht van Gouda een schikking hebben getroffen, waarbij Jan Heynricxz tegen betaling van 21 £ per jaar aan Phillips Willemsz het genot van het klerkambacht zal hebben.

Inventarisnummer: 0001. 491

Plaats: Gouda

N.B.: Met het handmerk van de griffie.

Nummer: 202 *Datum:* 19-01-1481

Vicedeken en kapittel van de kerk van Oudemunster te Utrecht verklaren aan de stad Gouda tot een erfleen gegeven te hebben de heerlijkheid Stein met het hoge en lage gerecht, de cijns en de broektienden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 62v-67.

Publicatie: Walvis, I p. 43-49.

Nummer: 203 *Datum:* 16-04-1481
(voor paesschen)

Maximiliaan en Maria, hertogen van Oostenrijk, geven de stad Gouda toestemming om lijfrenten tot een bedrag van 400 £ Vlaams per jaar te verkopen, hetzij op één leven tot de penning 8, hetzij op twee levens tot de penning 10, of een dienovereenkomstig bedrag aan losrenten tegen de penning 15.

Inventarisnummer: 0001. 950

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de hertogen, met contrazegel, in rode was

Nummer: 204 *Datum:* 00-10-1481

Maximiliaan en Maria, hertogen van Oostenrijk, vernieuwen de schutterij(en) van Gouda.

Inventarisnummer: 0001. 2701

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de oorkonders, met contrazegel, in rode was

Nummer: 205 *Datum:* 10-11-1481

Maximiliaan en Maria, aartshertogen van Oostenrijk, revalideren het privilege betreffende de veertig, door Maria voornoemd op 23 maart 1477 gegeven, dat met een privilege van Philips van Bourgondië betreffende de benoeming der veertig door Godevaert Clay en zijn trawanten was verscheurd.

Inventarisnummer: 0001. 374

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 118-124v.

Publicatie: A. Kluit, Historie der Hollandse staatsregering, deel V, blz. 358, en G.J.J. Pot (in: Bijdragen van die Goude .. (1943), blz. 121).

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 206 *Datum:* 15-12-1481

Maximiliaan en Maria, hertogen van Oostenrijk, geven de stad Gouda toestemming om lijfrenten ten bedrage van 600 £ Vlaams per jaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 951

Plaats: Gouda

N.B.: uithangend beschadigde zegel van Maximiliaan, met contrazegel, in rode was

Nummer: 207 *Datum:* 21-05-1482

Jan van Cats, ridder, erkent van de stad Gouda 2400 Bourgondische guldens met het St. Andrieskruis te hebben ontvangen, waardoor hij in staat is gesteld het ambt van kastelein en kapitein van de stad en het slot van Gouda te verwerven. Hij belooft, dat hij, wanneer hij een stedehouder zal aanstellen, dit in

overleg met het stadsbestuur te zullen doen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1555 in inv.nr. 0001. 469.

Nummer: 208 *Datum:* 1482

Burgemeesters, schepenen en raad regelen de vaststelling en de inning van de omslagen in het land van Stein, en het afleggen van rekening en verantwoording door schout en heemraden, alsmede de betaling van de smaltienden en korentienden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 74-75v.

Nummer: 209 *Datum:* 09-06-1484

Lucas van Teylingen, auditeur in de Rekenkamer van Holland, verklaart dat de hofmeester Pieter Lanchals en een gecommitteerde van de domeinen en financiën op advies van de rentmeester-generaal van Holland Jan van Essche en de rentmeester van Gouda Aert Gerytssz aan de burgemeesters van Gouda voor 6 jaren het recht van de waag en de makelaardij verpacht hebben, voor resp. 26 en 30 £ van 40 groten Vlaams per jaar, ingaande Allerheiligen voor het recht van makelaardij, en nieuwjaarsdag voor het recht van de waag.

Inventarisnummer: 0001. 614

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de auditeur.

Nummer: 210 *Datum:* 10-06-1484

Lucas van Teylingen, auditeur in de Rekenkamer van Holland, verklaart dat de hofmeester heer Pieter Lanchals op advies van de rentmeester van Gouda Aernt Gerytsz met de burgemeesters van die stad is overeengekomen dat zij een waaghuis zullen doen maken, met daarboven een gevangenis voor de poorters die wegens schulden of andere kleine zaken gevangen zijn, onder voorwaarde dat indien na afloop van de pacht deze niet gecontinueerd wordt, het gebouw door de graaf zal worden overgenomen voor een prijs door arbiters te bepalen.

Inventarisnummer: 0001. 615

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de auditeur.

Nummer: 211 *Datum:* 28-06-1484

Maximiliaan en Philips, aartshertogen van Oostenrijk, breiden de jurisdictie van Gouda uit tot een kwart mijl gaans buiten de stad, met bepaling dat in dit gebied stedelijke accijnzen en andere belastingen mogen worden geheven.

Inventarisnummer: 0001. 380

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 32-35.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de aartshertogen, met contrazegel, in rode was

Nummer: 212 *Datum:* 06-07-1484

De ontvanger-generaal van aartshertog Maximiliaan verklaart van de stad Gouda 600 £ van 40 groten als betaling voor het privilege

van 28 juni 1484 (zie inv.nr. 380) ontvangen te hebben.

Inventarisnummer: 0001. 380

Plaats: Gouda

N.B.: Gehecht aan de oorkonde van 28 juni.

Nummer: 213 *Datum:* 06-10-1484

Deken en kapittel van de kerk van Oudmunster te Utrecht geven in hun hoedanigheid van heren van Stein bepalingen met betrekking tot de onderhuur van land, de hofvaart naar Woerden en de instelling van een weeskamer.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift (gelijktijdig) in inv.nr. 0001. 762. Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 75v-78v.

Nummer: 214 *Datum:* 31-03-1485

Schout, burgemeesters, schepenen en raad verklaren dat van oudsher de gearresteerde poorters van Gouda en Delft naar hun eigen gerecht worden geremitteerd, en dat hetgeen ten tijde van Govert Claey, Kerstant Hermansz en hun gezellen is geschied hieraan niets zal veranderen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Opgenomen in een verklaring van schout, burgemeesters en schepenen van Leiden van 1 april 1485, inv.nr. 0001. 432.

Nummer: 215 *Datum:* 01-04-1485

Schout, burgemeesters en schepenen van Leiden erkennen de ontvangst van een verklaring van schout, burgemeesters, schepenen

en raad van 31 maart 1485 (Regest nr. 214) en beloven dat deze verklaring niet ten nadele van Gouda zal strekken.

Inventarisnummer: 0001. 432

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 116v-117v.

Zegel: uithangend stadszegel in groene was

Nummer: 216 *Datum:* 22-05-1485

Geryt Jacopsz, Dirck Roelofsz en Pieter Gerytsz oorkonden dat zij een stuk veenland op het hoge veen van Benthuizen naast hun land gekocht hebben onder voorwaarde dat in de landscheiding een stuk langs het genoemde land, 1 stap breed, eigendom van Cornelis van Dorp en zijn nakomelingen, zal blijven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589, inv.nr. 0001. 918.

Nummer: 217 *Datum:* 29-07-1486

Raes van Blois en Trelon oorkondt dat hij de landrente van de Nieuwenbroek en van Kalverenbroek heeft verminderd voor een periode van 10 jaren, ingaande 1486, tot één stoter per morgen, waartegenover de ingelanden hem hebben vrijgesteld van sluisof bruggeld behalve van zijn land.

Inventarisnummer: 0001. 752

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de oorkonder in rode was

Nummer: 218 *Datum:* 12-04-1488

Zweer van Brakel, kastelein en baljuw van Schoonhoven, het land van Haastrecht en Blois oorkondt dat door zijn toedoen de ingelanden van Gouda, Oudewater en Haastrecht in Bonrepas, Vlist en Hoog Billick met de stad Schoonhoven c.s. zijn overeengekomen dat zij hun aandeel in de kosten van aanleg van de boezem bij Haastrecht ineens mogen betalen, zonder hun rechten te derven, en dat de ingelanden van Gouda zich mogen laten vertegenwoordigen bij het afhoren van de jaarlijkse rekening.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 2978.

Nummer: 219 *Datum:* 31-07-1488

Maximiliaan, Rooms koning, en Philips, aartshertog van Oostenrijk, oorkonden dat heer Cornelis van Dorp, ridder, ten overstaan van stadhouder, raad en leenmannen van Holland hen met halm, hand en mond heeft opgedragen de hoge en lage heerlijkheid van Benthuizen, ten behoeve van ridder Cornelis Cruesinc, houtvester van Holland, en dat zij laatstgenoemde hiermede belenen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589, inv.nr. 0001. 918. Afschrift hiervan, van 1612, in inv.nr. 0001. 332 ff. 205v-206v.

Nummer: 220 *Datum:* 29-08-1488

Cornelis van Dorp, ridder, verklaart verkocht te hebben aan Cornelis

Cruesinck, heer van Benthuisen, het houtland genaamd Witkynstuin, gelegen onder Benthuisen, alsmede een stuk veenland, 4 voeten breed, langs de landscheiding van Hazerswoude, lopende over de Oostvaart 3 of 4 roeden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589, inv.nr. 0001. 918.

Nummer: 221 *Datum:* 26-11-1489

Cornelis van Dorp, ridder, oorkondt dat hij de landscheiding die hij indertijd gekocht had opdat die van Hazerswoude geen doorvaart zouden kunnen maken ten koste van de vaart van Benthuisen, overgedragen heeft aan Cornelis Cruesing, ridder.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589, inv.nr. 0001. 918.

Nummer: 222 *Datum:* 12-12-1489

Maximiliaan, Rooms koning, en Philips, aartshertog van Oostenrijk, geven de stad Gouda toestemming om los- of lijfrenten tot een bedrag van 200 £ Vlaams per jaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 952

Plaats: Gouda

N.B.: uithangend signet van Maximiliaan en Maria in rode was

Nummer: 223 *Datum:* 24-02-1490

Schout en buurlieden van het ambacht van Moordrecht oorkonden dat de molenmeesters

van de polder van Broekhuizen gelegen in dat ambacht verklaard hebben schuldig te zijn aan Pouwels Roeloffsz wonende te Gouda een rente van 7 gouden Rijnse gulden, losbaar met de penning 22.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van een authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 224 *Datum:* 13-12-1490

De burgemeesters van Gouda en Dirck Jansz, schout van Waddinxveen, oorkonden dat de landgenoten en buren van het Zuideinde van Waddinxveen en de landgenoten en buren van de Broek, Thuyl, de grote Nesse en de Korte Akkeren, zijn overeengekomen dat de burgemeesters van Gouda een commissie zullen benoemen voor het stichten van twee watermolens aan het zuideinde van de duiker, één toebehorende aan het Zuideinde van Waddinxveen, de ander toebehorende aan de Broek c.a. De burgemeesters van Gouda, de schout van Waddinxveen en de oude heemraden zullen jaarlijks 5 heemraden kiezen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda, Waddinxveen

N.B.: Authentiek afschrift van 1611 in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 225 *Datum:* 19-06-1491

Maximiliaan, Rooms koning, geeft de stad Gouda wegens de achteruitgang van de neringen voor de eerstvolgende tien jaren vrijstelling van de helft van de beden.

Inventarisnummer: 0001. 1116

Plaats: Gouda
Zegel: (aanhangend, beschadigd)
 contrazegel van de koning in rode was

Nummer: 226 *Datum:* 28-10-1491

Maximiliaen, Rooms koning, en Philips, hertog van Bourgondië, stellen Rommer Jacobsz aan tot baljuw en schout van Gouda, omdat Jacob van Cralingen die op 12 november 1490 tijdelijk belast was met de waarneming van het baljuwschap en schoutambt van Gouda, het te druk heeft met het kasteleinschap van Gouda.

Dorso: Een aantekening betreffende de beëdiging van Rommer Jacobsz op 2 december 1491.

Inventarisnummer: 0001. 459

Plaats: Gouda

N.B.: uithangend, beschadigde signet van Holland in rode was

Nummer: 227 *Datum:* 13-11-1491

Burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat de Heilige Geestmeesters verkocht hebben aan de meesters van het altaar van St. Joris 1½ viertel land buiten Kort Haarlem (W = de collatiebroeders, O = Vrerick Adriaensz), onder voorwaarde dat deze tesamen met de Heilige Geestmeesters jaarlijks de pacht aan de armen zullen uitkeren. Dit land is gekocht uit de opbrengst van 2 viertelen land buiten Amersfoort op de hoek van de Bieskamp die tot dit doel door Jacob Paeuwensz en zijn vrouw Marijgen geschonken waren.

Inventarisnummer: 0001. 2700

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde stadszegel ten zaken in groene was

Nummer: 228 *Datum:* 13-12-1491

De burgemeester van Gouda en de schout van Waddinxveen oorkonden dat zij op verzoek van de landgenoten van Waddinxveen en de burenen van 't Zuideinde enerzijds, en de landgenoten met de burenen van de Broek, het land van Thuyt, en grote Nesse en de Corteacker tot de IJsseldijk toe anderzijds, enige personen van beide zijden hebben gekozen die zullen zorgdragen voor de oprichting van twee watermolens aan het Zuid-Waddinxveen, en één voor rekening van de Broek en de andere genoemde landen, en dat zij jaarlijks met de oude molenmeesters voor elke molen twee molenmeesters, poorters van Gouda, en met de oude heemraden vijf heemraden, belast met het schouwen van de wegen, kaden en wateringen, waarvan twee poorters en één landman van het Zuideinde van Waddinxveen en twee poorters van de Broek en de andere genoemde landen, zullen aanstellen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van een authentiek afschrift, van ca. 1608, in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 229 *Datum:* 02-05-1492

Maximiliaan, Rooms koning, overwegende dat de landen van 't Zuideinde van Waddinxveen, van de Broek en van Thuyt door de heer van Blois zijn uitgegeven, sommige voor een kroon per morgen, en andere voor 5 stuivers per morgen, ten behoeve van een kapel te Gouda, en dat door wateroverlast deze landen zo zijn achteruitgegaan dat het dikwijls niet mogelijk is deze en andere lasten op te brengen, geeft toestemming om twee watermolens

binnen de jurisdictie van Gouda op te richten om daarmee het water op de Gouwe te brengen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Extract uit een register in 1608 gecollationeerd met een authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 230 *Datum:* 23-01-1493

Maximiliaan, Rooms koning, en Philips, hertog van Bourgondië, vergunnen Rommer Jacobsz, baljuw en schout van Gouda om zijn ambt te doen waarnemen door een stedehouder.

Dorso: (Op de zegelstaart) "Goude, den pachte van scoutambocht van IX jaren".

Inventarisnummer: 0001. 460

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde grootzegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 231 *Datum:* 04-05-1493

Maximiliaan, Rooms koning, en Philips, hertog van Bourgondië, verpachten Rommer Jacobsz, kastelein, baljuw en schout van Gouda, het schoutambt, dat hij tot dusverre op rekening bediend heeft, voor de tijd van negen jaren, ingaande 11 maart 1493, voor 150 £ Vlaams per jaar, onder verplichting om aan de stad Gouda de helft van de boeten uit te keren, en van zijn ontvangsten en uitgaven jaarlijks rekening te doen aan de Rekenkamer in Den Haag. Van hetgeen het batig saldo de pachtsom overtreft zal hij de helft uitkeren aan de grafelijkheid en de andere helft behouden. Zijn salaris van 100 nobels per jaar als kastelein zal hij behouden, evenals de visserij in het

zijtje bij het slot te Gouda, maar de toelage van 50 nobels uit de criminele boeten verval.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, grootzegel met contrazegel; in rode was

Nummer: 232 *Datum:* 20-12-1493

Jan Jansz, rentmeester van de grafelijkheidsdomeinen in het kwartier van Gouda, erkent de ontvangst van 72 Franse schilden wegens erfpacht van de vreemde bieraccijns, de botermarkt en de watertol, voor het jaar 1492.

Inventarisnummer: 0001. 553

Plaats: Gouda

Zegel: los bijgevoegd fragment, uithangend; in groene was

Nummer: 233 *Datum:* 14-01-1494

Rommer Jacobsz, kastelein van Gouda, oorkondt dat hij zijn rechten op het baljuwschap en schoutambt van Gouda overdraagt aan de stad Gouda.

Dorso: "Roerende t schoudtambocht".

Inventarisnummer: 0001. 458

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zegel van de oorkonder in groene was

Nummer: 234 *Datum:* 18-09-1494

Maximiliaan, Rooms koning, stelt Jacob van Borselen, ridder, aan tot kastelein van Gouda in plaats van Jacob Leeu, broeder en plaatsvervanger van wijlen Rommer Jacobsz, de vorige kastelein, onder voorwaarde dat hij van de weduwe

van Rommer Jacobsz de vordering **van f 2400,--** zal overnemen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1555 in inv.nr. 0001. 469.

Nummer: 235 *Datum:* 02-01-1495 (na den loip van onse hove)

Maximiliaan, Rooms koning, geeft Lodewijck van Treslong een kamp land genaamd Kalverenbroek, bij het land van Stein, dat deze geërfd heeft van zijn vader Raesse van Treslong, tot een erfleen.

Inventarisnummer: 0001. 790

Plaats: Gouda

N.B.: uithangend signet van Maximiliaen in rode was Authentiek afschrift van 1594 in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 236 *Datum:* 22-06-1495

Maximiliaan, Rooms koning, geeft zijn eerste deurwaarder opdracht om het stadsbestuur van Amsterdam aan te zeggen dat het verboden is het Goudse bier zwaarder te belasten dan het ter plaatse gebrouwen bier.

Inventarisnummer: 0001. 2619

Plaats: Gouda

Zegel: fragmenten, aanhangend, met contrazegel, in rode was

Nummer: 237 *Datum:* 07-12-1495

Burgemeesters, schepenen en raad van de stad Utrecht oorkonden dat zij de poorters van Gouda Govert Dircxz, Dirck Jacobsz, Dirck Dirck Jacobsz, Aelbert Dircxz, Dirck Heymansz, Dirck van Eck, Jacob Goesensz en Gijsbert Florissz een

vrijgeleide geven, ingaande 7 december 1495 en eindigende 6 januari 1496.

Inventarisnummer: 0001. 2346

Plaats: Gouda

N.B.: Op papier, met een rest van het opgedrukte stadssignet in rode was.

Nummer: 238 *Datum:* 20-09-1496

Aartshertog Philips de Schone bepaalt op verzoek van burgemeesters, schepenen en raad van Delft, dat zijn deurwaarders de mandementen en provisiën moeten exploiteren en ten uitvoer leggen in alle zes grote steden van Holland volgens hun rangorde.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift, inv.nr. 0001. 3552.

Nummer: 239 *Datum:* 20-08-1497

Floris van Egmond, zoon van IJsselstein, heer van Sint Maartensdijk, verbiedt zijn onderdanen om de poorters van Gouda of hun goederen te arresteren wegens de achterstallige renten waarvoor die stad surseance van betaling heeft ontvangen, op voorwaarde dat de ingezetenen van zijn heerlijkheid op gelijke voet worden behandeld als de ingezetenen van Antwerpen, en dat in het bijzonder de vordering waarvoor heer Jacob van Amstel, priester, beslag heeft gelegd op de goederen van Pieter zeepzieder, wordt voldaan.

Inventarisnummer: 0001. 993

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend) verloren

Nummer: 240 Datum: 03-02-1498

Aartshertog Philips de Schone geeft de stad Gouda dezelfde rechten met betrekking tot uitstel van betaling van renten ten laste van de stad, als de steden Haarlem, Leiden en andere hebben ontvangen.

Inventarisnummer: 0001. 985

Plaats: Gouda

Zegel: aanhangend, zwaar beschadigd, met contrazegel; in rode was

*Nummer: 241 Datum: 21-02-1498
(secundum cursie curie hollandie)*

Willem Delatre, deurwaarder van wapenen, relateert dat hij de stadsbesturen van Haarlem en Leiden het octrooi van 3 februari 1498 (inv.nr. 0001. 985) heeft getoond, en dat Willem van Loo op grond van dit octrooi zijn arrestant, de Goudse burger Henrick Symonsz Winckel, uit het arrest heeft ontslagen.

Inventarisnummer: 0001. 990

Plaats: Gouda

N.B.: Met de handtekening van de deurwaarder.

Nummer: 242 Datum: 06-06-1501

Aartshertog Philips de Schone beveelt Boudewijn Agebaert te onderzoeken in hoeverre het Goudse bier in Vlaanderen meer dan het inlandse belast wordt.

Inventarisnummer: 0001. 2620

Plaats: Gouda

Zegel: aanhangend, zwaar beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 243 Datum: 00-02-1502

Aartshertog Philips de Schone herstelt op verzoek van de burgemeesters, schepenen en raad van de stad Gouda de tweede vrije paardenmarkt, die op vastenavond begon en door oorlogen vervallen was. Deze paardenmarkt zal drie dagen duren en beginnen op donderdag, 13 dagen voor de eerste dag van de vasten. Alle kooplieden, hun facteurs en dienaren zullen gedurende die tijd, en drie dagen daarvoor en daarna marktvrijheid genieten.

Inventarisnummer: 0001. 2347

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 183-184v.

Zegel: contrazegel, in zwarte was, aan groen en rood gekleurde zijden koorden

Nummer: 244 Datum: 23-08-1502

Aartshertog Philips de Schone geeft Dierick Diericxz ten behoeve van de stad Gouda het leen van de brug over de IJssel vóór de stad, vroeger te Haastrecht.

Inventarisnummer: 0001. 649

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend signet; in rode was

Nummer: 245 Datum: 20-05-1503

Schout en buurlieden in het ambacht van Zwammerdam oorkonden dat Louweris Willemsz beloofd heeft om de overtocht aldaar in goede staat te onderhouden zodat de stad Gouda daaraan geen kosten zal hebben, onder verband van zijn huis bij de overtocht.

Inventarisnummer: 0001. 2487

Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 3v.
Zegel: uithangend zegel van de schout Aert Pietersz in groene was

Nummer: 246 *Datum:* 12-10-1503

Aartshertog Philips de Schone stelt Jacob van Borssele, oudste zoon van wijlen Jacob van Borssele, ridder, aan tot kapitein en kastelein van Gouda.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1555 in inv.nr. 0001. 469.

Nummer: 247 *Datum:* 19-08-1504

Aartshertog Philips de Schone geeft de stad Gouda wegens de achteruitgang van de neringen kwijtschelding van een bedrag van 2500 £ van 40 groten Vlaams, in mindering op haar aandeel in de beden voor de eerstvolgende 4 jaren.

Inventarisnummer: 0001. 1117
Plaats: Gouda
Zegel: (aanhangend) contrazegel van de hertog, in rode was

Nummer: 248 *Datum:* 15-10-1504

Henrick van Zulen van Natewisch oorkondt dat hij Gherit die Vrije Roeloffsz een tiend in het land van Stein tussen de dijk en de Willens, gemeen met de stad Gouda, gegeven heeft tot een recht erfleen.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek extract van 1635 uit het leenregister van Heulestein, in inv.nr. 0001. 776.
Trefwoord: Zuilen

Nummer: 249 *Datum:* 21-10-1504

Schepenen oorkonden dat de 8 gekorenen en de dekens van het St. Sebastiaansgilde verklaard hebben een nieuw huis te zullen bouwen op het erf in de Vlamingstraat dat de stad voor hen gekocht heeft, naast vrouw Pieters', en tussen de erven van Ghysbrecht Gerbrantsz, belovende op het erf een nieuwe doelen aan te leggen en huis en doelen te onderhouden en de op het erf drukkende renten te betalen, op straffe van verval van erf en gebouwen aan de stad.

Inventarisnummer: 0001. 2702
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 182v.
Publicatie: Walvis, I p. 150-151.
Zegel: (aanhangend) schepenen Claes Jansz de Jonge (beschadigd) en mr. Cornelis Jacobsz in groene was; het derde zegel is verloren

Nummer: 250 *Datum:* 25-02-1505 (na den lope van onsen hove van Hollandt)

Philips, koning van Castilië, geeft jonkvrouwe Hillegont van den Zevender van den Wale de leengoederen die zij van haar vader Steven van Zevender heeft geërfd, zoals deze omschreven zijn in de akte van 5 december 1437 (Regest nr. 119).

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 790.

Nummer: 251 *Datum:* 12-03-1505

Koning Philips de Schone geeft de stad Gouda toestemming om

lijfrenten, uitsluitend tot aflossing van losrenten, te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 953

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend) verloren

Nummer: 252 *Datum:* 30-05-1505

Koning Philips de Schone geeft de stad Gouda toestemming om lijfrenten tot een bedrag van 900 Rijnse guldens per jaar, hetzij op één leven tot de penning 7 of 8, hetzij op 2 levens tot de penning 10 of 11, alsmede losrenten ten bedrage van 400 Rijnse guldens per jaar, tegen de penning 15 of 16, te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 954

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van Philips, met contrazegel, in rode was

Nummer: 253 *Datum:* 10-07-1505

Koning Philips de Schone bekrachtigt de privileges door Jacoba op 13 juni 1428 (inv.nr. 0001. 365) geschonken.

Inventarisnummer: 0001. 366

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 4.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van Philips, met contrazegel, in rode was

Nummer: 254 *Datum:* 16-10-1505

Koning Philips de Schone geeft de stad Gouda toestemming om los- en lijfrenten te verkopen om daarmee de aankoop van de erfpacht van het derde deel van de vreemde bieraccijns (Reg. nr. 255) te betalen.

Inventarisnummer: 0001. 955

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van Philips, met contrazegel, in rode was

Nummer: 255 *Datum:* 22-10-1505

Koning Philips de Schone oorkondt dat hij van de grafelijke domeinen aan de stad Gouda heeft verkocht de erfpacht van het derde deel van de vreemde bieraccijns, groot 82 oude Franse schilden per jaar, en de erfpacht van de watertol en de botermarkt, groot 2 oude Franse schilden per jaar, tegen de penning 16 of 2822 £ 8 sc., met recht van wederinkoop voor dezelfde prijs.

Inventarisnummer: 0001. 554

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 256 *Datum:* 13-11-1505

Koning Philips de Schone stelt op verzoek van burgemeesters, schepenen en raad van de stad Gouda een derde vrije paardenmarkt in. Deze zal drie dagen duren en beginnen op de eerste donderdag na zondag laetare in de halfvasten. Alle kooplieden zullen gedurende die tijd en drie dagen daarvoor en daarna marktvrijheid genieten.

Inventarisnummer: 0001. 2348

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 185-187.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 257 *Datum:* 00-12-1505

Koning Philips de Schone overwegende dat de procureur-

generaal het recht van de makelaardij van het koren in Gouda wil innen, maar dat de stad zich beroept op een privilege, waarbij zij van dit recht is vrijgesteld, welk privilege zoek geraakt is, bepaalt dat Gouda vrij zal zijn van het recht van de makelaardij van het koren.

Inventarisnummer: 0001. 616

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 384 ff. 187v-191v.

Zegel: uithangend zegel van de koning, met contrazegel, in zwarte was, aan rood en groen gekleurde zijden koorden.

Nummer: 258 *Datum:* 1507

Keizer Maximiliaan belooft als voogd van zijn kleinzoon Karel de handvesten van de stad Gouda te zullen handhaven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 182.

Nummer: 259 *Datum:* 22-08-1508

Keizer Maximiliaan en aartshertog Karel geven de stad Gouda toestemming om lijfrenten ten bedrage van 300 £ Vlaams per jaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 956

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, in rode was, gevat in een schotel van bruine was

Nummer: 260 *Datum:* 25-11-1508

Het Hof van Holland geeft de stad Gouda toestemming om bij de Gouwesluis een nieuw verlaat te maken zodat deze ondanks de

overstromingen weer gebruikt kan worden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 2480.

Nummer: 261 *Datum:* 05-12-1508

Het Hof van Holland, uitspraak doende in het geschil tussen de gedeputeerden van Delft, Gouda, Rotterdam en Oudewater en het platteland onder deze steden, enerzijds, en de gedeputeerden van Woerden en enige Utrechtse dorpen anderzijds, betreffende de kering van het zeewater dat door de dijken van de Zuiderzee bij Amsterdam is gebroken, geeft de stad Gouda toestemming om de dubbele wetering en de Wiericke af te dammen totdat die van Woerden er in geslaagd zijn het zeewater te keren.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 384 f. 7.

Nummer: 262 *Datum:* 18-03-1509

Maximiliaan, keizer, en Karel, aartshertog van Oostenrijk, overwegende dat de uitvoer van Gouds bier ernstig benadeeld wordt door de zware accijnzen, bepalen, dat het Goudse bier niet meer belast mag worden dan het dubbelgebrouwen bier dat elders wordt vervaardigd, noch op een zekere prijs gesteld.

Inventarisnummer: 0001. 2623

Plaats: Gouda

N.B.: Vidimus van 1514 (inv.nr. 0001. 2623)

Zegel: uithangend beschadigde zegel van beide vorsten, met contrazegel, in rode was

Nummer: 263 *Datum:* 00-05-1510

Notaris Audmarus de Man instrumenteert het protest van de grossiers van het Hollandse kuitbier te Nieupoort tegen het verbod uitgevaardigd door de landhouders en keurheren van Veurnambocht om kuitbier duurder dan 9 penningen par. of 18 myten Vlaams per stoop te verkopen. Voorts hoe hij op 25 mei d.a.v. aan de keurheren van Veurnambocht insinuatie van dit protest heeft gedaan.

Inventarisnummer: 0001. 2628

Plaats: Gouda

N.B.: Met het handmerk van de notaris. (inv.nr. 0001. 2628)

Nummer: 264 *Datum:* 00-12-1511

Notaris Jan Bertijn verklaart dat op 19 december Willem van Huffele, oud ca. 74 jaren, Jan van der Hounen, oud ca. 60 jaren en Maertin van der Mote oud ca. 46 jaren, biervoerders te Brugge, op 22 december Kerstian van der Grave, oud 56 jaren en Hughe Botte, oud ca. 50 jaren, en op 23 december Philips Bruneel, oud ca. 50 jaren, op verzoek van Pieter Claissone, koopman van Gouda, verklaard hebben dat het in Brugge een oud gebruik is, dat de koopman van Hollandse kuit, aan de Speypoort van de stad aan de bierpachters 25 tonnen kuit, genaamd peilsticx, levert tegen betaling van 24 tonnen, en dat van 24 tonnen accijns wordt geheven.

Inventarisnummer: 0001. 2626

Plaats: Gouda

N.B.: Met het handmerk van de notaris. (inv.nr. 0001. 2626)

Nummer: 265 *Datum:* 25-05-1512

Keizer Maximiliaan en aartshertog Karel geven de rentmeester van Beoosterschelde in Zeeland opdracht bekend te maken dat het verboden is Goudse biertonnen te kopen en te gebruiken, of deze met ander dan Gouds bier te vullen.

Inventarisnummer: 0001. 2629

Plaats: Gouda

Zegel: (opgedrukt) verloren

Nummer: 266 *Datum:* 30-06-1513

Keizer Maximiliaan en Karel, aartshertog van Oostenrijk, geven de stad Gouda toestemming om losrenten ten bedrage van 300 £ Vlaams per jaar, tot de penning 12, en lijfrenten ten bedrage van 600 £ Vlaams per jaar, te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 957

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel, in rode was

Nummer: 267 *Datum:* 16-08-1515

Karel, prins van Spanje, bepaalt dat de verhoging van het aandeel van Gouda in de verponding geen afbreuk zal doen aan de betalingsregeling die werd getroffen toen ten tijde van zijn vader door de steden ten behoeve van Holland lijfrenten ten bedrage van 15000 £ Vlaams per jaar zijn verkocht.

Inventarisnummer: 0001. 983

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend) verloren

Nummer: 268 Datum: 04-10-1515

Karel, prins van Spaegnen, geeft de stad Gouda toestemming om los- en lijfrenten ten bedrage van 120 £ Vlaams per jaar te verkopen, de losrenten tot de penning 16, de lijfrenten op één of twee levens resp. tot de penning 8 of 10, om met de opbrengst de bedde en andere schulden aan het land te voldoen.

Inventarisnummer: 0001. 958

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de prins, met contrazegel, in rode was

Nummer: 269 Datum: 10-01-1516 (na den scriven 's hooffs van Hollant ende van onser stede)

Burgemeesters, schepenen en raad van Dordrecht oorkonden dat Zuetman Florisz, Antonis Clementsz en Toen Rootbeen, poorters aldaar, onder ede verklaard hebben dat zij van de tesorier van Dordrecht vergoeding hebben ontvangen terzake zij met hun oorlogsschepen de heer van IJsselstein gedurende zijn reis naar Friesland zeventig dagen gediend hebben.

Inventarisnummer: 0001. 2711

Plaats: Gouda

Zegel: Op papier, met fragmenten van het opgedrukte stadszegel van zaken in groene was

Nummer: 270 Datum: 04-06-1516

Karel, koning van Castilië, vergunt de steden van Holland zeven maanden uitstel van betaling van de renten die zij ten tijde van de oorlog met Utrecht en Montfoort ten behoeve van het land hebben verkocht.

Inventarisnummer: 0001. 986

Plaats: Gouda

Zegel: fragment, uithangend, in rode was

Nummer: 271 Datum: 01-10-1516

Karel, koning van Castillien, geeft de stad Gouda toestemming om los- en lijfrenten ten bedrage van 300 £ Vlaams per jaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 959

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 272 Datum: 14-12-1516

Karel, koning van Castillië, casseert de oude gewoonte dat een hand van een verslagene als stuk van overtuiging aan de naastbestaanden wordt gebracht. In plaats daarvan zal het gerecht een certificaat afgeven.

Inventarisnummer: 0001. 372

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 131v-132v.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 273 Datum: 02-03-1517

Karel, koning van Castilië, beveelt zijn eerste deurwaarder om de baljuw van Bouchoute die in strijd met het uitstel van betaling van renten ten laste van het land dat hij op 3 juli 1516 aan de ingezetenen van Holland verleend heeft, enige poorters van Gouda gearresteerd heeft, te sommeren hen onmiddellijk vrij te laten.

Inventarisnummer: 0001. 986

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 274 *Datum:* 06-03-1517

Karel, koning van Castillen, geeft de stad Gouda toestemming om lijfrenten tot een bedrag van 1600 £ Vlaams per jaar te verkopen, om met de opbrengst 800 £ losrenten ten laste van de stad te lossen.

Inventarisnummer: 0001. 960

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 275 *Datum:* 17-07-1517

Karel, koning van Castillen, geeft de steden van Holland en jaar uitstel van de betaling van renten te hunnen laste.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift, geinsereerd in de publicatie inv.nr. 0001. 987.

Nummer: 276 *Datum:* 18-11-1517

Karel, koning van Castillië, overwegende dat Feys Janssz, poorter van Gouda, zijn brouwerij heeft overgebracht naar Haastrecht en dat navolging hiervan de opbrengst van de accijnzen en de welvaart van Gouda zal benadelen, bepaalt dat langs de IJssel, tussen Oudewater en de monding, een halve mijl landinwaarts, geen bier mag worden gebrouwen tenzij dit van oudsher werd gedaan.

Inventarisnummer: 0001. 2636

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1561 (inv.nr. 0001. 2664).

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 277 *Datum:* 02-04-1518

Het Hof van Holland vergunt dat de vrouw van Jan van Ackere, hangende het geschil tussen Gouda en Brugge over de betaling van accijns van Gouds bier, tegen borgstelling van 50 £ op vrije voeten wordt gesteld.

Inventarisnummer: 0001. 2626

Plaats: Gouda

Nummer: 278 *Datum:* 27-04-1518

De raadslieden van de koning van Castilië publiceren de beschikking van de koning van 17 juli 1517.

Inventarisnummer: 0001. 987

Plaats: Gouda

N.B.: Zie regest nr. 275.

Zegel: opgedrukt

Nummer: 279 *Datum:* 13-05-1518

Karel, koning van Castilië, overwegende dat sinds enige jaren het klerkambacht van Gouda door de Rekenkamer verpacht wordt voor de tijd van 3 jaren, en dat dientengevolge de pachters onvoldoende tijd hebben om zich in de administratie in te werken, geeft de burgemeester van Gouda het recht tot voordracht van een bekwaam persoon om het ambt gedurende 20 jaren te pachten.

Inventarisnummer: 0001. 492

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zegel van de koning in rode was

Nummer: 280 *Datum:* 18-08-1518

Karel, koning van Castilië, overwegende dat de uitvoer van Gouds bier is verminderd, doordat de kwaliteit is achteruitgegaan, beveelt de burgemeesters, schepenen en raad de tegenwoordige dekens, hoofdmannen en keurmeesters van het brouwersgilde te ontslaan en in overleg met de baljuw en zes of acht notabele oud-brouwers nieuwe dekens, hoofdmannen en keurmeesters te benoemen en nieuwe keuren op de brouwerij te maken.

Inventarisnummer: 0001. 2638

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1561.

(inv.nr. 0001. 2664)

Zegel: (aanhangend, zwaar beschadigd) de keizer, met contrazegel in rode was

Nummer: 281 *Datum:* 18-01-1519

Karel, koning van Castillien, bevestigt de privileges van de stad Gouda.

Inventarisnummer: 0001. 354

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 282 *Datum:* 19-01-1519

Karel, koning van Castillien, geeft een vidimus van het rivilege van 18 maart 1509 (inv.nr. 0001. 2623), bekrachtigt dit, en verbiedt tevens andere beperkingen in de verkoop van Gouds bier.

Inventarisnummer: 0001. 2624

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1561.

(inv.nr. 0001. 2664)

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 283 *Datum:* 00-01-1519

Karel, koning van Castillien, geeft de stad Gouda toestemming om lijfrenten tot een bedrag van 900 £ Vlaams per jaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 961

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 284 *Datum:* 05-05-1519

Johan, heer van Montfoort, geeft zijn neef Gerrit van Poelgeest, heer Gerritsz, 12 morgen land genaamd de Amersfoortsche hofstede in het gerecht van Linschoten, een halve hoeve land mede aldaar gelegen belast met een rente van 16 £ Stichts voor een jaarlijkse memorie voor heer Roeloff van Montfoort in de kerk te Linschoten, en een tiend genaamd de Grote Wilnisse, tot een onversterfelijk erfleen ten Zutfense rechte.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 760.

Nummer: 285 *Datum:* 30-07-1519

Karel, koning van Castillien, geeft de stad Gouda toestemming om haar bijdrage groot 2000 £ Vlaams per jaar gedurende 6 jaren in de bruidschat die Karel aan zijn zuster

Isabella, gehuwd met de koning van Denemarken heeft gegeven, in mindering te brengen op haar aandeel in de jaarlijkse bede.

Inventarisnummer: 0001. 1115

Plaats: Gouda

Zegel: ontbreekt

Nummer: 286 *Datum:* 26-05-1520

Keizer Karel V, gehoord de grote Raad van Mechelen, uitspraak doende in het geschil tussen de steden Gouda en Amsterdam wegens de prijszetting voor Gouds bier door laatstgenoemde stad, verklaart deze in strijd te zijn met zijn octrooi van 18 maart 1509. (inv.nr. 0001. 2623).

Inventarisnummer: 0001. 2627

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van c.1520 in inv.nr. 0001. 2627.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel in rode was

Nummer: 287 *Datum:* 03-09-1520

Karel, Rooms koning, geeft burgemeesters en schepenen van Gouda het voorrecht dat de vonnissen wegens overtreding van de keuren op het brouwen bij voorraad executabel zullen zijn.

Inventarisnummer: 0001. 2640

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1561 (inv.nr. 0001. 2664)

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 288 *Datum:* 05-12-1520

Stadhouder en raad van Holland bevelen de bode van de raad het octrooi van 18 november 1517

(inv.nr. 0001. 2636) houdende verbod van het brouwen van bier langs de IJssel stroomafwaarts van Oudewater te publiceren.

Inventarisnummer: 0001. 2637

Plaats: Gouda

Zegel: fragment, aanhangend signet; in rode was

Nummer: 289 *Datum:* 10-04-1521

Keizer Karel V bepaalt dat rechtszaken beneden 12 £ groten Vlaams mondeling moeten worden behandeld. In zaken van 10 schellingen Vlaams tot 12 £ groten Vlaams moet de klerk de conclusie van partijen registreren en zijn salaris noteren.

Inventarisnummer: 0001. 373

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 134v-135v.

Zegel: uithangend zegel van de keizer, in rode was

Nummer: 290 *Datum:* 12-10-1521

Keizer Karel V geeft naar aanleiding van een geschil tussen de steden Gouda en Oostende enerzijds, en de pachters van het gruitrecht in Brugge en het Vrije van Brugge anderzijds, aanwijzingen hoe zijn verordening van 8 november 1519 geïnterpreteerd moet worden.

Inventarisnummer: 0001. 2642

Plaats: Gouda

N.B.: Authentieke vertaling uit het Frans hieraan gehecht. Authentiek afschrift van 1561 (inv.nr. 0001. 2664)

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 291 Datum: 23-01-1522

Floris van Assendelft, heer van Goudriaan, erkent de vordering van **de stad van f 2400,-** en belooft geen substituut aan te stellen dan in overleg met de stad.

Inventarisnummer: 0001. 469

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1555.

Nummer: 292 Datum: 19-11-1522

Marguerite, aartshertogin van Oostenrijk, verklaart dat de verplichting die de stad Gouda tesamen met de steden Dordrecht, Haerlem, Leyden en Delft op zich heeft genomen om losrenten ten bedrage van 2000 £ Vlaams per jaar tegen de penning 16 te verzegelen niet preiudiciabel zal zijn.

Inventarisnummer: 0001. 984

Plaats: Gouda

N.B.: Met de handtekening van de landvoogdes.

Nummer: 293 Datum: 25-04-1523

Willem Goudt, ontvanger-generaal van de bedde van Holland gestelt zich persoonlijk garant voor de betaling uit de opbrengst van de bedde van de losrenten die de stad Gouda ten behoeve van het land verkocht heeft.

Inventarisnummer: 0001. 976

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de griffier van het Hof van Holland.

Nummer: 294 Datum: 26-05-1523

Keizer Karel V geeft de stad Gouda die tengevolge van de vele gewone en buitengewone bedden en de

achteruitgang van de neringen niet meer in staat is de renten tijdig te betalen het recht om de betaling gedurende 6 jaren telkens een jaar uit te stellen.

Inventarisnummer: 0001. 988

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 295 Datum: 06-12-1523

Karel, Rooms keizer, belooft de stad Gouda te zullen vrijwaren voor de betaling van de renten van het aandeel van de stad in de landslening groot 5000 £ Vlaams per jaar.

Inventarisnummer: 0001. 976

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 296 Datum: 02-12-1524

Keizer Karel V, in hoger beroep uitspraak doende in een geschil tussen Delft, Gouda, Rotterdam en Oudewater enerzijds, en Woerden anderzijds, bepaalt, dat de sluisdeuren van de Dubbele watering en de Wiericke gesloten moeten worden zodra het van Woerden afkomstige water stijgt boven het door de Raad van Holland in 1509 vastgestelde peil, waartoe op kosten van Woerden een sluiswachter zal worden aangesteld.

Inventarisnummer: 0001. 2910

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 331 ff. 44-52.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 297 Datum: 07-08-1525

Burgemeesters, schepenen en raad van Hoorn verklaren dat met ingang van 4 december 1524 geen recht van exue van goederen van poorters van Gouda zal worden geheven.

Inventarisnummer: 0001. 411

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1611 in inv.nr. 0001. 332 ff. 57-57v.

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van zaken van Hoorn, in groene was

Nummer: 298 Datum: 15-12-1525

Keizer Karel V, gevolg gevende aan het verzoek van Witte Govaertsz om hem wegens ouderdom en ziekte vrij te stellen van enige functie in het stadsbestuur, beveelt de commissarissen tot het vernieuwen van de wet de requirant gedurende twee jaren niet voor enige functie voor te dragen.

Inventarisnummer: 0001. 480

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 299 Datum: 02-03-1526

Notaris Joannis verklaart dat Lodewijck van Beloys van Treslong zijn zoon Raes een stuk land genaamd 's-Gravenbroek, bij Gouda, groot 275 morgen, dat per morgen jaarlijks 4 stuivers of soms 5 groten pacht opbrengt, wenst na te laten.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Extract in inv.nr. 0001. 335 f. 197v.

Nummer: 300 Datum: 04-04-1526

Keizer Karel V beleent Raes van Beloys van Treslong met een kamp land genaamd Kalverenbroek, hem bestorven van zijn vader Lodewijk, die gehuwd is geweest met Anna van Assendelft.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 335 f. 197.

Nummer: 301 Datum: 12-05-1526

Schout en buurlieden in het ambacht van Moordrecht oorkonden dat Daniel Huygensz Snel verklaard heeft schuldig te zijn aan het convent van de Nonnen op de Gouwe 1 £ groten Vlaams per jaar, onder verband van drie viertelen land in Moordrecht achter in het veen afkomstig van het convent (O = de Kruiskade, W = het land van Gerrit Pyetersz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1630 in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 302 Datum: 10-10-1526

Willem van Alkemade, ridder, verklaart tesamen met zijn zuster jonkvrouw Janne van Zwieten verkocht te hebben aan Ariaen Maertensz een weg genaamd de Zijdwyn in het ambacht van Zevenhuizen, strekkende voor Jacob Ariaensz's huis van de keerweg tot de landscheiding, onder voorwaarde dat hij en zijn nakomelingen ten gerieve van de burenen van Zevenhuizen de weg 1½ roede breed zullen laten.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda, Zevenhuizen
N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 938. Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 215-215v.

Nummer: 303 *Datum:* 04-02-1527
 (naer t scriven ons hoofs van Hollant)

Keizer Karel geeft mr. Dirrick Hendrixz, pensionaris van Gouda, ten behoeve van die stad het leen van het veer te Haastrecht en de helft van de visserij in de IJssel aldaar.

Inventarisnummer: 0001. 650
Plaats: Gouda
Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 304 *Datum:* 18-11-1527

Laurens du Blioul, gemachtigde van mr. Janne Wilbroot, zanger van de huiskapel van de keizer, scholaster van Gouda, en de burgemeesters en de schepenen van Gouda verklaren te zijn overeengekomen dat de stad de scholasterie voor de duur van zijn leven van Wilbroot zal pachten voor 6 £ groten Vlaams per jaar.

Inventarisnummer: 0001. 2789
Plaats: Gouda
N.B.: Afschriften in inv.nr. 0001. 333 f. 72v.
Publicatie: L.A. Kesper, Geschiedenis van het gymnasium te Gouda, blz. 92 en 93
Zegel: uithangend, zwaar beschadigd, in rode was; het stadszegel is verloren

Nummer: 305 *Datum:* 18-12-1527

Burgemeesters en raad van Rotterdam stellen de poorters van Gouda vrij van het recht van exue of pondgeld.

Inventarisnummer: 0001. 412
Plaats: Gouda
Zegel: fragment, uithangend stadszegel in groene was

Nummer: 306 *Datum:* 12-07-1528

Keizer Karel V belooft de stad Gouda te zullen vrijwaren voor de betaling van de renten van dat deel van de landslening groot 2500 £ Vlaams per jaar dat de stad moet plaatsen.

Inventarisnummer: 0001. 977
Plaats: Gouda
Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 307 *Datum:* 02-01-1529

Keizer Karel V belooft de stad Gouda te zullen vrijwaren voor de betaling van de renten van dat deel van de landsleningen groot 1000 £ en tweemaal 1250 £ Vlaams per jaar dat de stad moet plaatsen.

Inventarisnummer: 0001. 978
Plaats: Gouda
Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 308 *Datum:* 09-07-1529

Schepenen oorkonden dat Gheryt Geerlofsz, rentmeester particulier in het kwartier van Gouda, wegens achterstand in de aflossing van rentebrieven ten laste van het land, aan de stad Gouda de beterschap van twee huizen, één aan de Oosthaven, bewoond door Geryt Vroensz en één op de Gouwe, bewoond door mr. Dirck Willemsz, heeft overgedragen.

Inventarisnummer: 0001. 991
Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van 1613 in inv.nr. 0001. 333 ff. 28v-29.

Zegel: (uithangend, zwaar beschadigd) schepenen Andries Jansz van der Hee en Adriaen Jansz Boss

Nummer: 309 *Datum:* 12-10-1529

Joost, heer van Montfoort, oorkondt dat hij Dirck die Vrije Gerritsz een tiend in het land van Stein tussen de dijk en de Willens, gemeen met de stad Gouda, tot een recht erfleen heeft gegeven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek extract van 1635, uit het leenregister van Heulestein, in inv.nr. 0001. 776.

Nummer: 310 *Datum:* 22-05-1530

Keizer Karel V geeft de ingelanden van Moordrecht toestemming om molens te plaatsen aan de Goudkade bij de Tiendweg om daarmede het overtollige water op de Gouwe uit te slaan, tegen betaling van 8 stuivers eens van elk viertel land in Moordrecht en onder verplichting om een kade te leggen voor de polder van Broekhuizen, waarop de heemraden van Broekhuizen de schouw zullen hebben.

Inventarisnummer: 0001. 2866

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van een afschrift van 1537. (inv.nr. 0001. 2867)

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 311 *Datum:* 03-08-1530

Cornelis Vreem, commandeur van de Duitse orde en pastoor te Katwijk aan den Rijn, verklaart Willem

Jansz 9 £ groten Vlaams schuldig te zijn en daarvoor jaarlijks de penning 10 te zullen betalen.

Inventarisnummer: 0001. 3588

Plaats: Gouda

Zegel: handmerk en opgedrukt zegel

Nummer: 312 *Datum:* 26-10-1530

Bouwen Dircxz. verhuurt Matheus Louffsz een huis in de Vogelenzang noordwaarts van Jan de graefmaker voor 3 Rijnse gulden per jaar, met recht van koop voor 8 £ groten Vlaams.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 van een extract uit het Verlij- en Eigenboek van Gouda.

Nummer: 313 *Datum:* 30-10-1530

Keizer Karel V regelt het recht van exue voor goederen gelegen in Bodegraven.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1613 in inv.nr. 0001. 333 ff. 25-26v.

Nummer: 314 *Datum:* 04-11-1530

Burgemeesters, schepenen en raad oorkonden dat de molenmeesters van Broekhuizen en enige ingelanden tesamen bezittende 81 morgen land aldaar, alsmede de molenmeesters van de landen van Broek en Tuyl, en enige ingelanden tesamen bezittende 169 morgen aldaar, Willem Pietersz, procureur in het Hof van Holland, gemachtigd hebben om te procederen tegen de

molenmeesters en ingelanden van Moordrecht.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda, Moordrecht

N.B.: Afschrift van een extract uit het schotboek van Broek, Thuil en 't Weegje in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 315 *Datum:* 08-05-1531

Keizer Karel V geeft de stad Gouda toestemming om 500 £ Vlaams per jaar aan lijfrenten te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 962

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 316 *Datum:* 20-08-1532

Ariaen Simonsz, Ghijsbert Hermensz, Anthonis Sandersz en Sander Symonsz verklaren dat zij van jonkvrouwe Hillegondt van der Sevender voor de duur van haar leven gehuurd hebben de henniptiend en de raeptiend van hun land in het land van Stein voor 3 stuivers per jaar per hont met hennep of met raap begroeid land.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in. inv.nr. 0001. 330 ff 31-31v.

Nummer: 317 *Datum:* 20-02-1533 (na den scrijven van Utert)

Schout en buurlieden van het land van Stein oorkonden dat Gerrit Willemsz verklaard heeft schuldig te zijn aan Cornelis Jansz de Jonge te Gouda een rente van 36 schilden per jaar, losbaar met 600 schilden, onder verband met drie viertelen

land tussen de IJssel en de landscheiding (O = het land van Geerlof Willemsz; W = het land van Geerlof voornoemd, het land van de broeders van het klooster van Stein en de Veerlaan).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1560 in inv.nr. 0001. 760.

Nummer: 318 *Datum:* 31-10-1533

Joost, heer van Montfoort, oorkondt dat hij Gerrit van Poelgeest, heer van Hoogmade, tot een vrije eigendom geeft 12 morgen land genaamd de Amersfoortse hofstede in het gerecht van Linschoten met nog een halve hoeve land aldaar belast met een rente van 16 £ zwart Stichts per jaar voor een memorie voor Roelof, heer van Montfoort in de kerk van Linschoten, die goederen samen met een tiend genaamd de grote Wilnisse leenroerig waren aan de hofstede Heulestein.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 776.

Nummer: 319 *Datum:* 10-11-1535

Schout en buurlieden in het ambacht van Moordrecht oorkonden dat Ariaen Cornelisz verklaard heeft schuldig te zijn aan Anthonis Cornelisz een rente van 5 £ Hollands van 30 groten Vlaams per jaar, losbaar met de penning 16, op drie viertelen land in het ambacht voornoemd, tussen de Veenweg en de Pickelsloot (W = Gerrit Daem Heyez; O = de nonnen van Gouda), en voorts 5 morgen land tussen de Veenweg en de Pickelsloot (W =

Claes Haeycxsz; O = Gerrit Daemsz
voornoemd).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in
inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 320 *Datum:* 1535

Jansz Moel verklaart voor de tijd
van 10 jaren de kade van de groete
nesse tot aan de Tiendeweg bij de
nieuwe watermolen van Moordrecht
verhuurd te hebben aan: Yde
Cornelis Gerritsz' weduwe 9½
roeden; aan Geruit Heye Daemsz 9
roeden; aan Katryn Maerten
Aelbertsz' weduwe 20 roeden; aan
de pater van de nonnen op de Gouwe
109½ roeden; aan de Lazarussen te
Gouda 35 roeden; aan Ghijsbert
Gerritsz 1/4, Thiebautd Barradot 1/4
en Michiel die beeldesnijer de helft
van 80½ roeden in de Cleyne aan
Daniel Hugenz Snel 62½ roeden, en
aan Andries Bartoutsz 30 roeden
voor één oortje per roede per jaar.

Inventarisnummer: 0001. 2472

Plaats: Gouda, Moordrecht

N.B.: Chirograaf, met de handmerken van
Willem Vroesen en Andries Bartoutz.

Nummer: 321 *Datum:* 15-01-1536

Keizer Karel V vergunt de stad
Gouda een sluis te maken in de
IJsseldijk naast het slot om
daardoor de Havensluis te ontlasten
waartoe Rijnland en Schieland
éénmaal zullen bijdragen 3 stuivers
per morgen land dat in de Gouwe
maalt, en de grafelijkheid éénmaal
400 £ van 40 groten Vlaams. De
visserij in de sluis blijft aan de
grafelijkheid. Schepen die tol- of
sluisgeld schuldig zijn zullen er niet
doorheen mogen varen. Om de sluis

bij nacht of in tijd van oorlog
gesloten te houden zullen er twee
sloten aan hangen waarvan de
kastelein de ene en de
burgemeesters de andere sleutel
zullen bewaren.

Inventarisnummer: 0001. 2471

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 213-
215.

Zegel: uithangend zwaar beschadigde
zegel van de keizer met contrazegel, in
rode was

Nummer: 322 *Datum:* 05-02-1536
(stilo curie Hollandie)

President en raden van het Hof van
Holland verklaren dat de poorters
van Gouda te Schoonhoven vrij zijn
van tol van koren en graan, mits zij
hun tolbrief tonen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 f. 95.

Nummer: 323 *Datum:* 22-03-1536

Notaris Splinter Laurensz, priester,
instrumenteert dat hij en de
getuigen Cornelis Jorysz, priester,
en Cornelis Jansz, zanger van de
kerk, op verzoek van de tesoriers
van Gouda de IJsselsluis hebben
bezocht, en dat zij geconstateerd
hebben dat het gewelf van de sluis
grote gaten vertoont.

Inventarisnummer: 0001. 2471

Plaats: Gouda

N.B.: Met het handmerk van de notaris.
(inv.nr. 0001. 2471)

Nummer: 324 *Datum:* 05-05-1536

Keizer Karel V geeft uitleg van zijn mandement van 18 augustus 1518 (inv.nr. 2638) betreffende het maken van nieuwe keuren op de brouwerij.

Inventarisnummer: 0001. 2638

Plaats: Gouda

Zegel: (aanhangend) de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 325 *Datum:* 18-09-1536

Michael van Enckevoert, proost van Oudmunster te Utrecht, oorkondt dat Huych Quekel Jacopsz aan de proosdij heeft opgedragen de helft van de visserij in de IJssel, van de Schalkwijker sluis en de Oude Gouwe stroomafwaarts tot de mond van de IJssel tot de wilgen van Ver Ermgaerd aan de ene kant en tot Stormsmolen aan de andere kant, en opwaarts gaande aan dezelfde zijde tot de Volnesser sloot en aan de andere zijde tot Stinckerts, en het vierendeel van de visserij van de Volnessersloot opwaarts boven de hofstede van Foppe Hugensz en dwars over Crimperoert, afkomstig van zijn zuster Belie Jacop Quekel, en dat hij afstand heeft gedaan van de lijftocht die zijn vrouw Alijt daarop had. Met deze visrechten wordt Dirck van Leeuwen Fransz beleend.

Inventarisnummer: 0001. 4109

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de proost in rode was

Nummer: 326 *Datum:* 13-11-1536

Schout en buurlieden in Moordrecht oorkonden dat de schout en buurlieden in het Zuideinde van

Waddinxveen Jacop Janssz Moel in erfpacht gegeven hebben de kade van de groete nesse tot aan de Tiendeweg bij de nieuwe watermolen van Moordrecht mits hij de kade en de daarin liggende brug op de gebruikelijke wijze zal onderhouden, waartoe hij zijn aan de kade gelegen land genaamd de Bijl verbindt. De erfpacht zal beëindigd kunnen worden indien Rijnland, Schieland, de Broek of Tuyl de dijklasten verzwaren.

Inventarisnummer: 0001. 2472

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1595 in inv.nr. 0001. 329 ff 44-44v.

Zegel: uithangend zegel van de schout Cornelis Cornelisz, in groene was

Nummer: 327 *Datum:* 20-01-1537

Schout en schepenen van 's Harenskercke wijzen voor recht dat Pieter Cornelisz, biersteker van de Goudse bierbrouwer Cornelis Geertsz, een maand zal hebben om met zijn meester te beraden over het beslag dat de kerkmeesters van 's Heer-Arendskerke wegens de betaling van de accijnzen op het schip van voornoemde brouwer hebben gelegd.

Inventarisnummer: 0001. 2643

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, beschadigd) schepenen Pieter Jansz en Gheleyn Jansz; het derde zegel is verloren

Nummer: 328 *Datum:* 12-07-1537

Baljuw, schout en schepenen van Den Haag beloven dat van goederen van poorters van Gouda geen recht van exue zal worden geheven.

Inventarisnummer: 0001. 413

Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 332 ff. 56-56v.
Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 329 *Datum:* 05-02-1538

Keizer Karel V ontheft de poorters van Gouda van de verplichting om het graan dat zij uit Zeeland halen, op de weekmarkten aldaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 2413
Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 93v-94v.
Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 330 *Datum:* 19-07-1538

De leden van de Rekenkamer in den Hage geven Sanna, vrouw van Joosten Gerrits, wonende in het land van Stein, toestemming om bet beslag dat de baljuw van Stein heeft gelegd op de goederen van haar man, wegens zijn deelname aan een tocht van 40 personen met hellebaarden en bussen naar Waerder waar iemand gedood is, af te kopen met 96 ponden van 40 groten Vlaams.

Inventarisnummer: 0001. 760
Plaats: Gouda

Nummer: 331 *Datum:* 29-04-1540

Burgemeesters en tresoriers geven Gerryt Adriaensz en Pieter Dircxz toestemming om hun uiterwaard buitendijks bij Stolwijkersluis te bedijken in aansluiting aan de weg of dijk van de Haastrechtse brug mits zij het onderhoud van de weg

op zich nemen, en hun aandeel in het ruimen van de IJssel leveren.
Inventarisnummer: 0001. 659

Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 329 ff. 48-48v.
Zegel: fragment, uithangend stadszegel van zaken, in groene was

Nummer: 332 *Datum:* 21-07-1540

Keizer Karel V bekrachtigt de akte waarbij het stadsbestuur van Schoonhoven ten behoeve van Gouda afstand doet van een privilege van januari 1535 betreffende een zuivelmarkt.

Inventarisnummer: 0001. 2349
Plaats: Gouda
Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 333 *Datum:* 10-08-1540

Keizer Karel V vergunt de brouwers van Gouda om gedurende drie jaren 41 stokstukken in plaats van 31 stokstukken uit één broute te brouwen, onder voorwaarde dat geen brouwer meer dan 75 brouten per jaar zal brouwen, en minstens 2/3 (?) van de brouwers in deze concessie toestemt.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nrs. 0001. 2645 en 0001. 4271.

Nummer: 334 *Datum:* 1540

De burgemeesters van Dordrecht, Haarlem, Leiden en Gouda bekrachtigen de overeenkomst door hun gedeputeerden op 6 en 7 maart 1540 gesloten om plannen voor het

maken van een nieuwe vaart van Delft naar Amsterdam te bestrijden.

Inventarisnummer: 0001. 2420

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, zwaar beschadigd, in groene was; het zegel van Gouda is verloren

Nummer: 335 *Datum:* 26-03-1541

Schepenen van Rotterdam oorkonden dat mr. Jan Ariensz, secretaris van Schieland, en Jacob Fransz, talman van Gouda, verklaard hebben zich neer te leggen bij de uitspraak van schout, burgemeesters en schepenen van Rotterdam in het geschil tussen comparanten terzake van belediging van de eerstgenoemde comparant door de ander.

Inventarisnummer: 0001. 2868

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, zwaar beschadigd, in groene was) schepenen Willem Wolfertzsz en Joest Tyck Dircksz

Trefwoord: Taalman, advocaat

Nummer: 336 *Datum:* 04-04-1541
(voir paesschen)

Koningin Maria van Hongarije bepaalt dat brouwersknechts of dienstboden die uit haat tegen hun voormalige meesters in zaken betreffende de naleving van de keuren op de brouwerij valse getuigenis afleggen, met geseling zullen worden gestraft.

Inventarisnummer: 0001. 2648

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de koningin. Afschrift in inv.nr. 0001. 2649.

Nummer: 337 *Datum:* 15-09-1541

Keizer Karel V vergunt de burgemeesters, schepenen en raad, dat bij afwezigheid van meer dan 2 burgemeesters resp. 3 schepenen de castelein en het gerecht dit college met oud-burgemeesters en oud-schepenen zullen aanvullen.

Inventarisnummer: 0001. 375

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 130-131.

Zegel: uithangend zegel van de keizer, in rode was

Nummer: 338 *Datum:* 03-11-1541

De keizerlijke majesteit ordonneert bij provisie dat de pastoor, vicarissen en memorieheren van de St.-Janskerk te Gouda hangende het proces dienaangaande de revenuen van de scholastrie tijdens de vacature zullen uitkeren aan de rector van de school, onder cautie van restitutie.

Inventarisnummer: 0001. 2793

Plaats: Gouda

Publicatie: L.A. Kesper, Geschiedenis van het gymnasium, blz. 97 en 98

Nummer: 339 *Datum:* 03-11-1541

Keizer Karel V geeft zijn eerste deurwaarder opdracht om de poortmeesters, schepenen en raad van Sint Winnocxberghe aan te zeggen dat zij het Goudse bier niet zwaarder mogen belasten dan in het octrooi van 18 maart 1509 (inv.nr. 0001. 2623) bepaald is, noch direct, noch indirect door vaststelling van een verkoopprijs.

Inventarisnummer: 0001. 2646

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 340 *Datum:* 07-12-1541

Het Hof van Holland veroordeelt de ingelanden van het Hannemansblok om henneptienden te betalen aan de erfgenamen van Maerten Aelbrechtsz en Jacob Pietersz van der Goude.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1560 in inv.nr. 0001. 760.

Nummer: 341 *Datum:* 04-03-1542

Schout en buurlieden van Moordrecht oorkonden dat Cornelis Dirxsz Bueckel verklaard heeft van het convent van de nonnen op de Gouwe in erfpacht ontvangen te hebben drie viertelen land in het ambacht voornoemd, belast met 's herenpacht van 44 stuivers min een oortje per jaar (O = het land van de weduwe van mr. Reynier Bruyt, W = het land van Job Pietersz), voor 24 Carolusgulden per jaar, onder verband van zijn twee viertelen land groot omtrent zeven morgen in Moordrecht (O = het land van Marritgen Willems weduwe, W = Dirck Nansen), tussen de IJssel en de Tiendeweg.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van een authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 342 *Datum:* 20-04-1542

Keizer Karel V geeft de baljuw en burgemeesters van Gouda

toestemming om een schutterij van 300 busschieters of kolveniers op te richten; hij keurt het door hen opgestelde reglement goed.

Inventarisnummer: 0001. 2703

Plaats: Gouda

Publicatie: Walvis, I p. 151-153.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 343 *Datum:* 21-10-1542

Stadhouder en raden van Holland, Zeeland en West-Friesland bevelen op verzoek van burgemeesters, schepenen en raad de eerste gezworen exploitier van de Raad de ingelanden die in gebreke zijn gebleven de bijdrage als bedoeld in het octrooi van 15 januari 1536 te betalen, daartoe te sommeren.

Inventarisnummer: 0001. 2471

Plaats: Gouda

Nummer: 344 *Datum:* 25-07-1543

Koningin Maria van Hongarije verlengt het octrooi van 10 augustus 1540, behelzende toestemming om het peil van het brouwsel van 31 op 41 stockstukken te brengen, met drie jaren.

Inventarisnummer: 0001. 2647

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de koningin.

Nummer: 345 *Datum:* 29-08-1543

Keizer Karel V geeft de stad Gouda toestemming om lijfrenten ten bedrage van 600 Carolusgulden per jaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 963

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 346 *Datum:* 22-12-1543

Het Hof van Holland ontzegt de pastoor, vicarissen en memorieheren van de St.-Janskerk te Gouda hun eis jegens de schoolmeester Cornelis Jansz en de burgemeesters van Gouda inzake de inkomsten van de beneficiën en officiën van de vacerende scholasterie.

Inventarisnummer: 0001. 2792

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zegel van justitie in rode was

Nummer: 347 *Datum:* 14-03-1544

Cornelis Cornelisz, schout van Moordrecht, oorkondt dat Willem Ellertsz, schout van Waddinxveen, en Dirck Govertsz en Kors Aertsz, ambachtsbewaarders van Waddinxveen, namens de buren van het Zuideinde van Waddinxveen en met toestemming van de hoogheemraden van Schieland aan Gerrit Boeckersz Buytteweg te Leiden in een eeuwige erfpacht hebben uitgegeven de kade, groot omtrent één morgen, tussen de molen op het einde van die kade en de IJsseldijk, aan de oostkant van de Zuideindse wetering tussen de Tiendweg en de IJsseldijk aan de westzijde van de Gouwe (O = 10 morgen land van voornoemde Gerryt en zijn huisvrouw Gerreburch Heyndricxsdr), onder voorwaarde dat de verkrijger en zijn nakomelingen de genoemde wetering zullen onderhouden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 721.

Nummer: 348 *Datum:* 07-07-1544

Het Hof van Holland, in hoger beroep uitspraak doende in het geschil tussen de regenten van het St. Elisabethgasthuis en de accijnsmeesters, pachters van de bieraccijns, bevestigt het vonnis van het gerecht te Gouda, waarbij regenten werden veroordeeld tot betaling van accijns voor de proveniers in hun gasthuis.

Inventarisnummer: 0001. 555

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd (keizer Karel V)

Nummer: 349 *Datum:* 28-01-1545

Schout en buurlieden van Moordrecht oorkonden dat Saes Harmensz verklaard heeft in erfpacht ontvangen te hebben van het klooster van de nonnen op de Gouwe twee viertelen land in het ambacht voornoemd, belast met een derde deel van 's heeren pacht van 65 stuivers per jaar (W = het land van de procureur-generaal, O = het land van Job Pyetersz), voor 2 £ groten Vlaams per jaar, onder verband van zijn twee tuinen met huis en toebehoren gelegen op de brouwerij (N = het land van Aert Cornelisz, Z = het land van Vrederick Dirxsz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1630 in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 350 *Datum:* 24-07-1545

Keizer Karel V geeft burgemeesters, schepenen en gemene raad toestemming om een verlaat te maken in de gracht achter het Lazarushuis (= Moortse verlaat), mits hem 1/3 van de sluisgelden wordt afgedragen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 f. 193.

Nummer: 351 *Datum:* 03-10-1545

Keizer Karel V verleent als heer van Utrecht Jacob Cornelisz twee tienden in het land van Stein, nl. het Waggelwijksblok en het Wouter Gerritsz blok, die leengoederen Adriaen Sandersz gehad heeft.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van 1615 in inv.nr. 0001. 333 f. 83v.

Nummer: 352 *Datum:* 07-06-1546

Keizer Karel V verleent jonkheer Philips van Ligne, heer van Wassenaar, de leengoederen die hij heeft geërfd van zijn moeder Maria, vrouwe van Wassenaar, echtgenote van heer Jacob, graaf van Ligne, waaronder de tolleren aan de Goudse sluis te Alphen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 331 ff. 153v-158.

Nummer: 353 *Datum:* 19-06-1546

Landvoogdes Maria van Hongarije geeft de brouwers van Gouda voor

drie jaar toestemming om 41 stokstukken in elk brouwsel te brouwen, op voorwaarde dat elke brouwer per jaar niet meer dan 75 brouwsels zal mogen brouwen, en dat "de twee deelen" (d.w.z. 2/3) van de brouwers hierin tot overeenstemming zullen komen, op straffe van handhaving van het oude peil van 31 stokstukken. De officier wordt gemachtigd de naleving van deze bepaling te controleren en hierop brouwersknechts, dienstboden en anderen te horen.

Inventarisnummer: 0001. 2653

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de koningin. Verbetering door dr. K. Goudriaan, 06-02-2001

Nummer: 354 *Datum:* 26-06-1546

Keizer Karel V, uitspraak doende in een proces voor de Grote Raad te Mechelen tussen Schoonhoven en Gouda ontzegt Schoonhoven een jaarlijkse vrije zuivelmarkt in de maand juli, aangezien deze afbreuk doet aan de Goudse St. Jacobsjaarmarkt.

Inventarisnummer: 0001. 2349

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 355 *Datum:* 13-08-1546

Schout en buurlieden in Bloemendaal oorkonden dat de Heiligegeestmeesters te Gouda verklaard hebben schuldig te zijn aan de regent van Standonx pedagogie te Leuven een rente van 4 £ groten Vlaams per jaar, losbaar met 80 £ groten Vlaams, onder verband van 9½ morgen land in de Ouwe Gouwe in de ban van

Bloemendaal (W = het St.
Catharinagasthuis, O = Jan Florisz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van 1612 in inv.nr. 0001. 332.

Nummer: 356 *Datum:* 18-12-1546

Keizer Karel verleent Cornelis van der Maet de leengoederen die zijn moeder Hillegont Stevensdr. van Zevender hem heeft overgedragen, zoals deze omschreven zijn in de akte van 5 december 1437 (Reg. nr. 119) .

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van het oorspronkelijke stuk. (inv.nr. 0001. 790.) Afschrift in inv.nr. 0001. 330 ff. 30-31.

Nummer: 357 *Datum:* 30-07-1547

Floris van Assendelft, ridder, heer van Goudriaan, verklaart aan de burgemeesters van Gouda te transportereren zijn rechten op de baljuw- en schoutambten van die stad, uitgezonderd het schoutambt van Bloemendaal, waartegenover de burgemeesters beloven hem 400 Carolusgulden per jaar te betalen.

Inventarisnummer: 0001. 464

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, in rode was; het uithangende stadszegel is verloren

Nummer: 358 *Datum:* 18-08-1547

Keizer Karel V geeft de raden van Holland opdracht bekend te maken dat het verboden is Goudse biertonnen te kopen en te

gebruiken, of deze met ander dan Gouds bier te vullen.

Inventarisnummer: 0001. 2630

Plaats: Gouda

Zegel: (opgedrukt)

Nummer: 359 *Datum:* 18-08-1547

Koningin Maria van Hongarije annuleert de intrekking van het octrooi van 19 juni 1546 (inv.nr. 0001. 2653) op voorwaarde dat de overtredingen die door de schout worden geconstateerd, onmiddellijk berecht worden.

Inventarisnummer: 0001. 2654

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de koningin.

Nummer: 360 *Datum:* 20-08-1547

Keizer Karel V bepaalt dat alle geboren poorters van Gouda verplicht zijn de stedelijke functies waar te nemen die hun zullen worden opgedragen, ongeacht of zij gedurende de laatste 10 jaren terwijl zij in Gouda bleven wonen van hun poorterschap afstand hebben gedaan of dit alsnog zullen doen, en of zij een nering uitoefenen.

Inventarisnummer: 0001. 377

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 127-128.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 361 *Datum:* 01-09-1547

Burgemeesters stellen krachtens resolutie van de vroedschap van 29 juli Jan Geryt Hey Daemsz voor de tijd van vijf jaren aan tot schout van Gouda op een salaris van 550

Karolusguldens van 40 groten Vlaams 't stuk en het achtste deel van de emolumenten, onder voorwaarde dat hij 400 gulden per jaar pacht verschuldigd aan de heer van Goudriaan zal betalen, dat hij met niemand zal composeren wanneer de boete meer dan 6 Karolusgulden bedraagt zonder overleg met de burgemeesters, en dat hij van zijn ontvangsten en uitgaven ieder kwartaal of half jaar rekening en verantwoording aan de burgemeesters zal afleggen.

Inventarisnummer: 0001. 465

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend) stadszegel verloren

Nummer: 362 *Datum:* 12-12-1547

Keizer Karel V geeft zijn eerste deurwaarder opdracht de burgemeesters en schepenen van Dixmuiden aan te zeggen dat zij door te bepalen dat de biertappers evenveel ter plaatse vervaardigd bier als geïmporteerd bier moeten inslaan, in strijd met het privilege van 10 januari 1519 (inv.nr. 2624) handelen.

Inventarisnummer: 0001. 2656

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de keizer met contrazegel, in rode was

Nummer: 363 *Datum:* 12-03-1548

Mechtelt van Montfoort, gravin van der Marck, vrouwe van Naaldwijk, Honsholl en ter Capelle, oorkondt dat zij Cornelis Thonisz, wonende in de ambachtsheerlijkheid van Nieuwerkerk, toestemming heeft gegeven om aldaar een kleine windkorenmolen op te stellen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 4161.

Nummer: 364 *Datum:* 16-03-1548 (nae 't schrijven ons hoffs van Hollant)

Keizer Karel oorkondt dat Adriaen van Belloys en Treslong ten behoeve van zijn broeder Aelbrecht afstand heeft gedaan van een kamp land genaamd Kalverenbroek; hij beleent Aelbrecht voornoemd daarmede.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 335 f. 198.

Nummer: 365 *Datum:* 05-04-1548

Keizer Karel V geeft de stad Gouda toestemming om los- en lijfrenten tot een bedrag van 1480 £ Vlaams per jaar te verkopen.

Inventarisnummer: 0001. 964

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 366 *Datum:* 06-09-1548

Keizer Karel V geeft Gijsbrecht Jansz Moel ten behoeve van de stad Gouda het leen van het veer te Haastrecht en de helft van de visserij in de IJssel aldaar.

Inventarisnummer: 0001. 651

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 367 Datum: 21-09-1548

Huych Jansz c.s. verklaren dat zij van Cornelis van der Maet, heer van de Vrije Hoeve de hennep tiend van het land waarop zij wonen in het land van Stein voor de tijd van 4 jaren voor 5 stuiver per hont per jaar hebben gepacht.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 330 ff. 31v-32.

Nummer: 368 Datum: 30-10-1548

Keizer Karel V begiftigt Karel Buerse met de scholasterie waarvan François Brayer te zijnen behoeve afstand heeft gedaan.

Dorso: Proces-verbaal van de beëdiging van Karel Buerse van 21 mei 1549.

Inventarisnummer: 0001. 2790

Plaats: Gouda

Zegel: fragment, aanhangend, in rode was; met contrazegel

Nummer: 369 Datum: 12-05-1549

Jan Claesz, schout in de ban van Zwammerdam en van Reeuwijk, en de buurlieden in de ban van Reeuwijk oorkonden, dat Jan Jansz verklaard heeft schuldig te zijn aan Pieter Dircxsz een rente van 6 schilden van 28 groten Vlaams per jaar, losbaar met 100 schilden, op 3½ morgen land in de ban van Reeuwijk, tussen de Schoonbroekse dijk en de Reede (O = Claes Jansz, W = Boeye Jansz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 370 Datum: 01-10-1550

Keizer Karel V geeft in verband met de bezwaren van Delft, Leiden en Amsterdam tegen zijn verordening van 18 januari 1550, opdracht de stadsrekeningen van Delft en Leiden te onderzoeken en door brouwers uit Gouda en Haarlem een onderzoek te laten doen.

Inventarisnummer: 0001. 2660

Plaats: Gouda

Nummer: 371 Datum: 17-03-1552

Keizer Karel V geeft in verband met de bezwaren van Delft, Leiden en Amsterdam tegen zijn verordening van 18 januari 1550, alle brouwers in Holland toestemming om te brouwen zo dikwijls het hun goeddunkt, en tot elk peil.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1552, inv.nr. 0001. 2660. Datering gecorrigeerd op aanwijzing van dr. K. Goudriaan (hofstijl)

Nummer: 372 Datum: 18-04-1551

Burgemeesters, schepenen en raad ratificeren de overeenkomst door hun gedeputeerden Jan Dirck Hoenssz en Ghijsbrecht Janssz Moel met het stadsbestuur van Gent gesloten, waarbij de stad Gouda voor de tijd van 3 jaren de accijns van de kuit en de oosterse en Engelse bieren pacht.

Inventarisnummer: 0001. 2661

Plaats: Gouda

Zegel: Het uithangende stadszegel ontbreekt.

Nummer: 373 Datum: 22-06-1551

Keizer Karel V vergunt Dirc Cobel van der Loo, heer van Huybertsgerecht en Snijdelwijck om in de Goudtcade in de heerlijkheid van Huybertsgerecht een sluis te maken; hij stelt het sluisgeld vast.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 334 ff. 195-197.

Nummer: 374 Datum: 15-05-1552

Baljuw, schout, schepenen en buurlieden van Capelle a/d IJssel oorkonden dat Claes Ghijsbrechtsz, coster, oud ca. 75 jaren, Jan Aertsz, oud ca. 59 jaren, Willem Aertsz, oud ca. 56 jaren, Aert Jansz, oud ca. 78 jaren en Cornelis Jacopz, oud ca. 66 jaren, op verzoek van Willem van der Houf, rentmeester van de graaf van Aerenborch, verklaard hebben dat in Capelle aangedreven goederen steeds ten bate van de heer van de heerlijkheid zijn verkocht.

Inventarisnummer: 0001. 4128

Plaats: Gouda

Zegel: papier, opgedrukt zegel van de schout in rode was

Nummer: 375 Datum: 19-08-1552

De schouten van Benthuizen en Benthorn oorkonden dat Jacob Cornelisz verklaard heeft van mr. Gerridt van der Laen eeuwigdurend gepacht te hebben een woning in de ban van Benthuizen, groot 3 hont (Z = de landscheiding en door Cornelis Willemsz; N en Z = Cornelis voornoemd; O = de nagenoemde morgen land); 4½ morgen land in de ban van Benthorn (Z = de landscheiding; N = Aelbrecht

Willemsz), tussen de nieuwe Willick en de Benthornse kant; en 1 morgen land in de ban van Benthorn (Z = de landscheiding; N = Cornelis Willemsz en Symon Cornelisz; O = de nieuwe Willick; W = Cornelis Willemsz), voor 9½ gouden Carolusgulden per jaar, onder voorwaarde dat de pachter het land niet zal ontgronden maar in behoorlijke staat houden.

Inventarisnummer: 0001. 333 en 0001. 920

Bladzijde: 16-17v resp. -

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van 1613.

Nummer: 376 Datum: 29-09-1552

Joris van Treslonge, Pieter van Foreest en Willem Cornelisz Gael, leenmannen van de graaf van Holland oorkonden dat Aelbrecht van Treslonge afstand gedaan heeft van een kamp land genaamd Kalverenbroek bij het land van Stein ten behoeve van Ghijsbrecht Dirick Maertsz op Kort Haarlem.

Inventarisnummer: 0001. 751

Plaats: Gouda

N.B.: Getransigeerd door de oorkonde van 31 december 1552. Zie regest nr. 377. Zegel: uithangend, beschadigd; in rode (1) resp. groene (2 en 3) was

Nummer: 377 Datum: 31-12-1552

Keizer Karel V oorkondt dat Aelbert van Treslong ten behoeve van Ghijsbert Dirck Maertsz op Kort Haarlem afstand gedaan heeft van een kamp land genaamd Kalverenbroek. Hij beleent Ghijsbert voornoemd daarmee.

Inventarisnummer: 0001. 751

Plaats: Gouda

N.B.: Gestoken door de oorkonde van 29 september 1552, Reg. nr. 376.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van het leenhof van Holland

Nummer: 378 *Datum:* 06-02-1553
(nae style van den voorsc. Hove)

Het Hof van Holland, provisioneel uitspraak doende in een geschil van de burgemeesters van Gouda en Jacob Rycxsz, tollenaar van Gouda, met Jan Franchois, tollenaar van Dordrecht en Geervliet, bevestigt die van Gouda voorwaardelijk in hun privilege betreffende het voorbijvaren van de tolleren.

Inventarisnummer: 0001. 2662
Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 f. 251.

Nummer: 379 *Datum:* 11-03-1553

De burenen en landgenoten van het Zuideinde van Waddinxveen verklaren dat zij aangenomen hebben het land van Broek en Thuyl met de aankleve van dien met hun beide molens te zullen bemalen; de ingelanden en burenen van het land van Broek en Thuyl verklaren dat zij hun molen met toebehoren aan die van het Zuideinde overgedragen hebben en bovendien jaarlijks 31 Carolusguldens zullen betalen.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek extract uit het schotboek van Broek, Thuyl en 't Weegje van 1631 in inv.nr. 0001. 720.
Trefwoord: Zuid-Waddinxveen

Nummer: 380 *Datum:* 02-05-1554

Keizer Karel V geeft de stad Gouda het recht om de schoolmeester aan

te stellen indien de scholaster niet in Gouda resideert, onder voorwaarde dat zij de scholaster 12 Carolusgulden per jaar betaalt.

Inventarisnummer: 0001. 2791
Plaats: Gouda
Publicatie: L.A. Kesper, Geschiedenis van het gymnasium te Gouda, blz. 105-107.
Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 381 *Datum:* 02-05-1554

Keizer Karel V geeft de stad Gouda, die tengevolge van de achteruitgang van de brouwning van ca. 350 tot ca. 60 brouwerijen haar inkomsten uit de accijnzen sterk heeft zien verminderen, voor 10 jaren atterminatie van betaling van 2 jaar lijf- en losrenten.

Inventarisnummer: 0001. 989
Plaats: Gouda
Zegel: uithangend beschadigde zegel van de keizer, met contrazegel, in rode was

Nummer: 382 *Datum:* 28-03-1555

Jacob Huygensz, schout van het land van Stein, oud omtrent 73 jaren, en Michiel Dammasz, wonende in Kort Haarlem bij Gouda, oud omstreeks 70 jaren, verklaren op verzoek van Cornelis van der Maet ten overstaan van schout, burgemeesters en schepenen van Utrecht dat Steven van der Zevender zijn dochter Hillegont en haar zoon Cornelis van der Maet het ongestoord genot van de heerlijkheid van de Vrije Hoeve in het land van Stein hebben gehad.

Inventarisnummer: 0001. 788
Plaats: Gouda

N.B.: uithangend beschadigde signet van de stad. Authentiek afschrift van het oorspronkelijke stuk in inv.nr. 0001. 790.

Nummer: 383 *Datum:* 03-07-1555

Keizer Karel V vermindert wegens de achteruitgang van de brouwning en de hoge kosten verbonden aan het herstel van muren en poorten het aandeel van Gouda in de ordinairis bede met 900 £ van 40 groten Vlaams.

Inventarisnummer: 0001. 1118

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de keizer, in rode was

Nummer: 384 *Datum:* 17-12-1555

De burgemeesters van Gouda en de erfgenamen van Jan Jacobsz Moel verklaren te zijn overeengekomen dat de erfpacht van de brug en het banwerk van de Waddinxveense wetering bij de Mallemolen door de stad wordt overgenomen tegen betaling van 9 Karolusgulden ineens door de erfgenamen voornoemd, onder voorwaarde dat zij de kade langs hun land genaamd de Bijl om niet mogen gebruiken mits zij het banwerk daarvan zelf onderhouden.

Inventarisnummer: 0001. 2472

Plaats: Gouda

N.B.: Met de handtekeningen van Marichjen Jacopdr, Anna Jacopdr, Jan Daemsz en Dirck Cornelisz van Oudewater. Authentiek afschrift van 1595 in inv.nr. 0001. 329 ff. 44v 45.

Nummer: 385 *Datum:* 31-03-1556

Burgemeesters, schepenen en raad van Leiden en van Gouda komen

overeen hun wederzijdse poorters vrij te stellen van het recht van exue.

Inventarisnummer: 0001. 414

Plaats: Gouda

Publicatie: F. van Mieris, Handvesten der stad Leyden.

Zegel: uithangend; in groene was

Nummer: 386 *Datum:* 31-03-1556

De stadsbesturen van Middelburg en Gouda komen overeen dat van hun wederzijdse poorters geen recht van exue geheven zal worden. De inwoners van Arnemuiden, dat tot de jurisdictie van Middelburg behoort, zijn hierin begrepen.

Inventarisnummer: 0001. 414

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend) stadszegels ten zaken

Nummer: 387 *Datum:* 26-11-1556

Koning Filips II bepaalt dat de vernieuwing van de wet als vanouds op dertienavond (5 januari) zal plaats vinden, in plaats van op 16 mei, zoals door landvoogdes Maria van Hongarije in 1545 was geordonneerd.

Inventarisnummer: 0001. 376

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door de koning.

Nummer: 388 *Datum:* 12-01-1557

Koning Filips II verkoopt aan de stad Gouda ingaande januari het secretarisambt en de bodeambten van die stad voor 660 £ en een bedrag van 2400 Andriesguldens waarmede het kasteleinschap van de stad belast was.

Inventarisnummer: 0001. 493

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 389 *Datum:* 08-05-1557

Het Hof van Holland, uitspraak doende in een geschil tussen enige schippers en inwoners van Nieuwerkerk enerzijds, en de baljuw en dijkgraaf van Schieland anderzijds, bevestigt het vonnis van hoogheemraden van Schieland waarbij wegens overtreding van het placaat van 1548 betreffende het laden van turf gedolven langs de IJssel de schepen en de turf van eerstgenoemden zijn geconfiskeerd.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 2680.

Nummer: 390 *Datum:* 24-09-1557

De Geheime Raad van de koning te Brussel, uitspraak doende in het proces tussen de burgemeesters van Gouda, gevoegd met hun poorter Everaert Claesz, tegen de burgemeesters van Hulst, veroordeelt laatstgenoemden om de accijns die zij van het Goudse bier bij het passeren van de sluis in Axelambacht hebben geheven, te restitueren, en verbiedt hen in het vervolg deze accijns te heffen.

Inventarisnummer: 0001. 2663

Plaats: Gouda

Nummer: 391 *Datum:* 11-10-1557

Johan, burggraaf van Montfoort, oorkondt dat hij Jacop Dircksz die Vrije een tiend in het land van Stein tussen de dijk en de Willens, gemeen

met de stad, gegeven heeft tot een recht erfleen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek uittreksel van 1635 uit het leenregister van Heulestein, in inv.nr. 0001. 776.

Nummer: 392 *Datum:* 27-10-1557

De leden van de Rekenkamer in Den Haag benoemen Jan Hey, burgemeester van Gouda, tot baljuw van het land van Stein in plaats van de overleden baljuw Ghijsbrecht Jansz Moel, met het recht van substitutie.

Inventarisnummer: 0001. 763

Plaats: Gouda

Nummer: 393 *Datum:* 11-12-1557

Koning Filips II breidt het octrooi van keizer Karel van 20 augustus 1547 (inv.nr. 0001. 377) uit tot alle poorters, ongeacht of zij in Gouda geboren zijn.

Inventarisnummer: 0001. 378

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 128v-130.

Zegel: uithangend zegel van de koning, met contrazegel, in rode was

Nummer: 394 *Datum:* 21-02-1558

Koning Filips II breidt het verbod vervat in de plakaten van maart 1548 en oktober 1550, om de turf gedolven langs de IJssel in Rijnland, Delfland of Schieland buiten Gouda, Rotterdam of Delfshaven in schepen te laden, uit tot slag turf.

Inventarisnummer: 0001. 2677

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 169-170.

Zegel: uithangend, met contrazegel; in rode was

Nummer: 395 *Datum:* 02-08-1558

Jan Gerrit Hey Daemsz en Wouter Jansz, executeurs-testamentair van Harman Michielsz, transportereren ten overstaan van schepenen van Gouda aan de kapelmeesters van de St. Joostkapel een rente van 3 Karolusgulden per jaar op het huis van Jan Adriaensz, metselaar, aan de Oosthaven op de zuidhoek van de Noodgodssteeg.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 van een extract uit het eigenboek van Gouda (inv.nr. 0001. 686)

Nummer: 396 *Datum:* 13-05-1559

Koning Filips II geeft mr. Dirrick Willemsz, burgemeester van Gouda, ten behoeve van die stad, het leen van het veer te Haastrecht en de helft van de visserij in de IJssel aldaar.

Inventarisnummer: 0001. 652

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 331 ff. 228-228v.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 397 *Datum:* 31-07-1559

Hendrick Crousinck, heer van Benthuisen, ambachtsheer van Zoetermeer, bekrachtigt de vergunning van wijlen Jacob Crousinck, heer van Benthuisen,

gegeven aan Willem Meess. en zijn erfgenamen om een doorvaart te hebben door de vaartkant bij de woning van Willem voornoemd, mits hij daarover een brug zal leggen waarover met wagens gereden kan worden en deze brug zal onderhouden, onder verband van zijn weiland in het ambacht van Benthuisen (Z en N = zijn land). Deze vergunning betreft ook hen die land van Willem of van zijn vader Mees Willemsz hebben gekocht, ook als daar turf uit gehaald wordt. De vergunning geldt voor het leven van Hendrick Crousing.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589 van een chirograaf inv.nr. 0001. 918. Afschrift hiervan, van 1612, in inv.nr. 0001. 332 ff. 211-213.

Nummer: 398 *Datum:* 06-04-1560
(stilo curie)

Het Hof van Holland, uitspraak doende in een geschil tussen de tresoriers van Gouda enerzijds en Willem Geerlofsz wonende in het land van Stein anderzijds nopens betaling van de pacht van de Veerlaan met twee akkertjes aldaar, veroordelen Willem Geerlofsz tot betaling.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 194v-195.

Nummer: 399 *Datum:* 12-10-1560

Schepenen oorkonden dat Gherit Cornelisz, Jan Gheritsz, Jacob Clementsz en mr. Boudewijn Ronche, gasthuismeesters van St. Catharina, verklaard hebben met

toestemming van de burgemeesters ontvangen te hebben van Wendelmout Dircksd, weduwe van Cornelis Jansz Bos, een rentebrief van 17 april 1453 groot 1½ £ Hollands per jaar op het huis van Henrick Cornelisz op de Nieuwehaven genaamd "de Stoeff" (W = de steeg, O = Aert Gheerloffz); een rentebrief van 7 november 1354 (St. Willeboertsdach) groot 1 £ Hollands per jaar op huizen en lijnbanen van Joost Jansz en Floris Jansz bij de Kleiwegspoort (zie regest Gasthuizen nr. 33); een rentebrief van 13 mei 1404 (St. Servaasdach) groot 35 schellingen Hollands per jaar op het huis van Pieter Jorisz buiten de Dijkspoort (zie regest Gasthuizen nr. 227); een rentebrief van 14 februari 1536 groot 5 schilden per jaar, te lossen met de penning 20, op een viertel land van Jan Meeussenz. in Hekendorp; en een rentebrief groot 15 stuivers per jaar, te lossen met 2 £ groten, op twee huisjes van de St. Joostkapel, onder voorwaarde dat zij jaarlijks aan de St. Joostkapel 19 schellingen groten betalen, waarvoor elke week een mis, en ieder jaar op de sterfdagen van Wendelmout en haar man een mis van requiem zal worden opgedragen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 400 *Datum:* 19-11-1560

Schout en buurlieden van Kalverenbroek oorkonden dat Jan Dircksz c.s. verklaard hebben schuldig te zijn aan mr. Michiel Jacobsz een rente van 18 schilden per jaar, losbaar met de penning 16, onder verband van 9 morgen land in de ban van Kalverenbroek, tussen het land van Stein en de

achterwetering (O = Maerten Ghijsbertsz, W = Willem Jacobsz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 401 *Datum:* 15-03-1561

Schout en buurlieden van Kalverenbroek, schout en buurlieden van Sluipwijk, Gravekoop en Nieuwenbroek, en schout en buurlieden van Reeuwijk en Raamburg oorkonden dat Jan Ghijsbertsz verklaard heeft verkocht te hebben aan Willem Reynersz een huis met 7 morgen land in de Kalverenbroek (W = Maerten Pietersz), alsmede 4 morgen drie hont land in de Nieuwenbroek, tussen de Reedijk en de achterwetering (O = Maerten voornoemd, W = Willem voornoemd met de bovengenoemde 7 morgen land en Maerten Ghijsbertsz met twee morgen land), belast met een losrente van 15 Karolusgulden en 7 stuivers per jaar en een grafelijke pacht van 18 stuivers.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 402 *Datum:* 17-03-1561

Schout en buurlieden van Kalverenbroek, alsmede schout en buurlieden van Sluipwijk en Nieuwenbroek oorkonden dat Willem Reynersz verklaard heeft schuldig te zijn aan Jan Jan Claessen, wonende te Reeuwijk, een rente van 15 schilden per jaar, losbaar met 250 schilden, onder verband van een huis en 7 morgen

land in de Kalverenbroek, tussen de Reedijk en de achterwetering (O = Willem voornoemd en Maerten Ghijsbertsz, W = Maerten Pietersz).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 403 *Datum:* 26-04-1561

Schout en buurlieden van de vrije heerlijkheid Kalverenbroek oorkonden dat Adriana Jansdr, weduwe van Adriaen Lenertsz, met de voogden van haar kinderen is overeengekomen dat zij die kinderen tot hun meerderjarigheid zal onderhouden en hen binnen een half jaar na hun meerderjarig worden ieder 100 schilden zal uitkeren.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 404 *Datum:* 08-05-1561

Schepenen oorkonden dat Jan Dirck Hoensz, oud burgemeester, oud ca. 50 jaren, Jan Geert Hey Daemsz, oud ca. 47 jaren, Jan Feyssz, oudmolenmeester, oud ca. 50 jaren, en Dirck Clementsz van Neck, oud ca. 41 jaren, op verzoek van enige ingelanden van Moordrecht, wonende te Gouda, en van de burgemeesters van Gouda, verklaard hebben dat van oudsher twee molenmeesters en twee kroosheemraden voor het land van Moordrecht werden benoemd door de burgemeesters van Gouda en dat het heffen van omslagen van de toestemming van deze molenmeesters afhangt.

Inventarisnummer: 0001. 729

Plaats: Gouda

Zegel: (papier, opgedrukt) verloren

Nummer: 405 *Datum:* 03-07-1561

Schout en buurlieden in de ban en de landen van Sluipwijk, Gravekoop en Nieuwenbroek oorkonden dat de molenmeesters van Gravekoop en Nieuwenbroek Jacob Cornelisz, Jan Hugensz en Cornelis Jacobsz, en de oudmolenmeesters Cornelis Claasz, Maarten Ghijsbertsz, Jan Willemsz en Dirck Pietersz met toestemming van de burgemeesters van Gouda verklaard hebben schuldig te zijn aan Pieter Claasz Smith een losrente van 25 Carolusgulden van 40 groten Vlaams per jaar, losbaar met 400 Carolusgulden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 406 *Datum:* 19-09-1561

Koning Filips II bepaalt op verzoek van het stadsbestuur van Gouda dat de rechtdagen van Bloemendaal in het vervolg in de stad moeten worden gehouden, behoudens dat de ingezetenen van Bloemendaal op de rechtdag komende niet wegens civiele zaken gearresteerd of lastig gevallen mogen worden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 133-134.

Nummer: 407 *Datum:* 26-03-1562

Schout en buurlieden in de ban van Kalverenbroek oorkonden dat Jacop Huigenz. verklaard heeft schuldig te zijn aan Martin Pietersz een rente

van 42 schilden per jaar, losbaar met 700 schilden, onder verband met zijn huis met 17 morgen land in de Kalverenbroek, tussen de Reedijk en de achterwetering (O = het land van Willem Reynaertsz, W = het land van Jacop Huvgenz. en Adriaen Pietersz tesamen).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753, ook van de aantekening dat de akte is gecasseerd in 1565.

Nummer: 408 *Datum:* 08-05-1562

Koning Filips II gelast zijn deurwaarder te Gouda en in het land van Stein bekend te maken dat in het land van Stein geen onroerende goederen mogen worden verkocht of in erfpacht uitgegeven voordat het recht van nakoop aan de stad Gouda is voldaan.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 196-197.

Nummer: 409 *Datum:* 22-03-1563
(stilo curie Hollandie)

Het Hof van Holland verwerpt het request civiel van de gemene bureu van Nieuwerkerk betreffende het laden van turf over de IJsseldijk aldaar.

Inventarisnummer: 0001. 2680

Plaats: Gouda, Nieuwerkerk aan den IJssel

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 170v-173.

Zegel: uithangend beschadigde zegel van justitie.

Nummer: 410 *Datum:* 04-06-1563

Burgemeesters, schepenen en raad verbinden zich jegens Gielis van Wolfswinckel, pachter van de Brabantse watertol, om hangende het geschil daarover voor de tijd van hoogstens twee jaar voor de schippers en poorters van Gouda die op Bergen varen, het geleidegeld van Raversberg te betalen.

Inventarisnummer: 0001. 2369

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend beschadigde stadszegel in groene was

Nummer: 411 *Datum:* 31-08-1563

Koning Filips II verlenkt het octrooi van 2 mei 1554 (regist nr. 381), waarbij uitstel van betaling van 2 jaar lijf- en losrenten is verleend, met 6 jaren.

Inventarisnummer: 0001. 989

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 412 *Datum:* 18-11-1563

Maritgen Wouters, bijgestaan door haar gekozen voogd, transporteert als testamentaire erfgename van haar oom Bouwen Dircksz ten overstaan van schepenen van Gouda de kapelmeesters van de St. Joostkapel de eigendom van twee loodsen en een huis in de Vogelenzang, noordwaarts van Jan die Graeffmaker, voor een rente van 3 Karolusgulden per jaar.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 van een extract uit het verlijboek van Gouda, inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 413 *Datum:* 15-12-1563

Schout en buurlieden van Kalverenbroek oorkonden dat Jan Saersz tot meerdere zekerheid voor zijn schuld jegens Willem Jacobsz, waarvan de akte is bezegeld door Cornelis van der Maet, heer van de Vrije Hoeve, nog verbonden heeft 5 morgen land in Kalverenbroek, tussen de Reewal en het land van Jaep Huygen (O = het land van Leendert Dirckxz; W = het land van Aryen Cornelisz Stolwijck).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 414 *Datum:* 16-12-1563

Schout en buurlieden in Kalverenbroek oorkonden dat Aryen Cornelisz Stolwijck tot meerdere zekerheid van zijn schuld jegens Pieter Dirckxz. van Asperen nog verbonden heeft 5 morgen land in Kalverenbroek, tussen de Reewal en het land van Jaep Huygensz (O = het land van Leendert Dirckxz; W = het land van Aryen voornoemd).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 415 *Datum:* 1563

Schout en buurlieden in de heerlijkheid van Kalverenbroek oorkonden dat Willem Jacobsz te Oudewater verklaard heeft schuldig te zijn aan Dirck Hennensz een rente van 12 gulden per jaar, losbaar met 200 Carolusgulden, onder verband van 5 morgen land in Kalverenbroek (O = het land van Leendert Dircksz, W = Willem voornoemd).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 416 *Datum:* 17-01-1564

Het Hof van Holland, provisioneel uitspraak doende in het proces tussen burgemeesters van Haastrecht enerzijds en burgemeesters van Gouda anderzijds, verklaart dat de inwoners van Haastrecht aan de steiger van Gouda vracht zullen mogen innemen en deze oostwaarts voeren.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van 1610 in inv.nr. 0001. 331 ff. 133-133v.

Nummer: 417 *Datum:* 03-08-1564

Gezwoenen van het land van Stein verklaren dat Gerryt Willem Geerloffsz met vrouw en kinderen erkend heeft van de koper Jan Thin Willemsz de koopsom van zijn hofstede te hebben ontvangen op 376 Karolusgulden en 10 stuivers na, waarvoor de hofstede verbonden blijft.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1566 in inv.nr. 0001. 760.

Nummer: 418 *Datum:* 09-06-1565

Koning Filips II, overwegende dat het welvaren van de stad Gouda, na de achteruitgang van de brouwering, berust op het handelsverkeer, geeft de stad toestemming om ten behoeve van de aanleg en verbetering van de

rijwegen langs de Goudkade en elders, voor het verleggen van de Vismarkt en het maken van straten, landen en huizen volgens taxatie van onpartijdige personen te onteigenen, en gedurende acht jaren ter tegemoetkoming in de kosten, van elk schip, groot of klein, dat de Goudkade gebruikt, één stuiver Brabants, en van elke wagen, die de Goudkade of andere nieuw-aangelegde wegen berijdt een halve stuiver te heffen.

Inventarisnummer: 0001. 2486

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1608 in inv.nr. 0001. 330 fol. 47v-51v.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 419 *Datum:* 28-06-1565

Baljuw en schout, en buurlieden in de ban van Kalverenbroek oorkonden dat Adriaen Cornelisz tot meerdere zekerheid van zijn schuld aan Neeltge Claesdr, oud ca. 22 jaren, en Marigje Claesdr, oud ca. 18 jaren, waarvan de akte is bezegeld door Cornelis van der Maet, heer van de Vrije Hoeve, nog verbonden heeft zijn huis met 5 morgen land in Kalverenbroek, tussen de Reewal en het land van Jaep Huygensz (O = het land van Leendert Dirckxz., W = het land van Aryen voornoemd).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 753.

Nummer: 420 *Datum:* 13-07-1565

Schepenen oorkonden dat de burgemeesters Bastiaen Rutgersz tot wederopzegging toestemming hebben gegeven om een deurkozijn te plaatsen in de westgevel van zijn

huis genaamd "'t Hemelrijck" in de Twijstraat bij de Hoornbrug, onder voorwaarde dat de deur naar binnen opengaat, stoepen of banken achterwege worden gelaten, en dat de deur alleen bij oosten- of noordenwind open blijft staan.

Inventarisnummer: 0001. 915

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, in bruine was) schepenen Jan Reimersz en Jacob Clementsz (met contrazegel)

Trefwoord: Wijdstraat

Nummer: 421 *Datum:* 14-08-1565

Burgemeesters, schepenen en raad geven vidimus van de akte van 26 februari 1431 (reg. nr. 108) waardoor deze gestoken is, en bepalen de geldswaarde van de boeten.

Inventarisnummer: 0001. 497

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend stadszegel in groene was

Nummer: 422 *Datum:* 04-10-1565

Schepenen oorkonden dat Adriaen Joestenz aan de dekens van de Sint Joostkapel de eigendom van een huis aan de oostzijde van de Gouwe, zuidwaarts van Wouter Jacobsz, noordwaarts van Jochum Govertsz, belast met een rente van twee schilden per jaar, heeft overgedragen, onder beding dat hij het huis voor 32 Karolusgulden terug mag kopen, en het mag huren voor 2 Karolusgulden van 20 stuivers per jaar.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1573 in inv.nr. 0001. 686.

Nummer: 423 *Datum:* 20-11-1565

Het Hof van Holland machtigt het stadsbestuur van Gouda om maatregelen te nemen tegen degenen die onwillig zijn om de stad geld te lenen voor het kopen van koren ten behoeve van de armen, en die weigeren wachtdienst te vervullen.

Inventarisnummer: 0001. 2747

Plaats: Gouda

Nummer: 424 *Datum:* 18-12-1565

Schepenen, burgemeesters en raad van Heusden oorkonden dat Hans Hes, oud ca. 63 jaren, Dierck Jacobsz, oud ca. 56 jaren, en Dierck Claesz, oud ca. 52 jaren, poorters van Heusden, op verzoek van Peeter Feessen, poorter te Gouda, hebben verklaard dat zij, ofschoon zij jarenlang hop hebben vervoerd, zich niet kunnen herinneren te Dordrecht voor stapelrecht meer dan één stuiver voor een zak hop gegeven te hebben.

Inventarisnummer: 0001. 2377

Plaats: Gouda

N.B.: uithangend signet van de stad in groene was

Nummer: 425 *Datum:* 26-01-1566

Jan Hey Gerritsz, oud 53 jaren, mr. Pieter van Asperen, oud 60 jaren, beiden oud-schout van Gouda, Johan Pietersz, oud 45 jaren, schout van Gouda, Dirck Cornelisz van Reynegum, rentmeester van de grafelijkheidsdomeinen en Pieter Gerritsz, oud 42 jaren, gezworen roedragers van Gouda, verklaren op verzoek van de burgemeesters van Gouda, dat de polder Broek en Thuyt tot de hoge en lage jurisdictie van

Gouda behoort en dat de kaden geschouwd worden door de schout van Gouda met de heemraden.

Inventarisnummer: 0001. 723

Plaats: Gouda

Zegel: schepenzegels verloren

Nummer: 426 *Datum:* 30-03-1566
(voor Paesschen)

Koning Filips II, gehoord de Grote Raad, bevestigt de uitspraak van het Hof van Holland van 6 april 1560.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Zie regest nr. 398. Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 197-200v.

Nummer: 427 *Datum:* 18-07-1566

Koning Filips II brengt op verzoek van burgemeesters, schepenen en gemene vroedschap enige wijzigingen aan in het privilege gegeven door Philips van Bourgondië op 23 december 1451 (inv.nr. 0001. 453), en bekrachtigt de overige bepalingen.

Inventarisnummer: 0001. 454

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 124-124v.

Zegel: uithangend, beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 428 *Datum:* 02-01-1566

Tresorier-generaal en gecommiteerden van de domeinen van de koning, geven de visserij in de sluis naast het slot aan de stad Gouda in erfpacht voor 3 £ van 40 groten Vlaams per jaar.

Inventarisnummer: 0001. 677

Plaats: Gouda
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 330 ff. 103v-104.

Nummer: 429 *Datum:* 08-11-1566

Jan Willemsz belooft de plating van de stadsgracht, voor zijn schuur aan de singel buiten de Tiendewegspoort (N = Feys Jan Feysz), die op stadskosten zal worden gemaakt, te onderhouden.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek extract uit het Verleiboek, R.A. 394, f. 304 (inv.nr. 0001. 892.)

Nummer: 430 *Datum:* 04-12-1566

Feye Jan Feysz belooft de plating van de stadsgracht voor zijn huis aan de singel buiten de Tiendewegspoort (Z = de schuur en tuin van Jan Willemsz), die op stadskosten zal worden gemaakt, te onderhouden.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek extract uit het Verleiboek, R.A. 394, f. 307 (inv.nr. 0001. 892)

Nummer: 431 *Datum:* 25-02-1567
 (stilo curie)

Schout en ambachtsbewaarders van het Zuideinde van Waddinxveen verkopen namens de ingezetenen van het ambacht aan de burgemeesters van de stad Gouda de landscheiding, onder voorwaarde dat de stad Gouda deze kade zal onderhouden tot een waterkering tussen het Noordeinde en het Zuideinde van Waddinxveen en dat

de ingezetenen en ingelanden van het Zuideinde over de kade mogen lopen en rijden.

Toegangsnummer: 0001
Plaats: Gouda
N.B.: Authentiek afschrift van 1609 in inv.nr. 0001. 330 ff. 128v-130v.
Trefwoord: Zuid-Waddinxveen

Nummer: 432 *Datum:* 26-03-1567

De schout in het ambacht van Zevenhuizen oorkondt dat de oudmolenmeesters en de tegenwoordige molenmeester van de Clampmolen aldaar aan Chaerles van Bourgoingnen, heer van Sommerdijk, Zevenhuizen enz. verkocht hebben de Moortse zijdwinde aldaar, vanaf de keerweg tot de landscheiding, zoals zij deze indertijd overgenomen hebben van heer Willem van Alkemade, heer van Zoeterwoude en Stompwijk, onder voorwaarde dat de bouwkosten van de brug in de zijdwinde zullen komen voor rekening van de molenmeesters voornoemd, maar dat het onderhoud betaald zal worden door de koper voor de ene helft en door de molenmeesters voornoemd voor de andere helft.

Inventarisnummer: 0001. 938
Plaats: Gouda, Zevenhuizen
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 215v-216.
Zegel: uithangend zegel van de schout Pieter Geerlofsz in bruine was

Nummer: 433 *Datum:* 05-04-1567

Het Hof van Holland machtigt de burgemeesters van Gouda om hen die weigeren wachtdienst te verrichten daartoe te dwingen.

Inventarisnummer: 0001. 2747

Plaats: Gouda

Nummer: 434 *Datum:* 01-07-1567

Schepenen oorkonden dat Hendrick Jansz Dans, oud 70 jaren, Hendrick Adriaensz, oud 64 jaren, Frans Dircksz, oud 59 jaren, Jop Pietersz, oud 50 jaren, Willem Jansz, oud 48 jaren, Dirck Pietersz, oud 45 jaren, Dammis Claesz, oud 42 jaren, Maerten Cornelisz, oud 39 jaren, Jan Dircksz, oud 38 jaren en Evert Jansz, oud 38 jaren, op verzoek van de burgemeesters van Gouda, hebben verklaard dat zij hun leven lang hebben gevaren naar Dantzig, Koningsbergen, Denemarken, Noorwegen, Hamburg, Engeland, Schotland, Vlaanderen, Frankrijk en elders, en dat zij hun lading langs Den Briel naar allerlei plaatsen in Holland, ook naar Delfshaven en Rotterdam, hebben gebracht zonder deze ooit gelost te hebben te Dordrecht, en zonder dat zij, behoudens de laatste twee of drie jaren, daardoor moeilijkheden hebben ondervonden.

Inventarisnummer: 0001. 2377

Plaats: Gouda

Zegel: (resten, uithangend) schepenen Govert Witte Govertsz en mr. Cornelis Hendricksz

Nummer: 435 *Datum:* 05-09-1567

Schepenen oorkonden dat Thonis Jansz, oud 80 jaren, Adriaen Jansz, Dirck Ottersz van Slingelant, Willem Dircksz Bockhoven, oud 60 jaren, Frans Dircksz, oud 57 jaren, Cornelis Maertsz, oud 58 jaren, Willem Claesz, oud 62 jaren, Willem Cornelisz, oud 55 jaren, Jasper Cornelisz, oud 46 jaren, Cornelis Gerritsz, oud 50 jaren, Harman Dircksz Sterre, oud 32 jaren en

Adriaen Pietersz, oud 29 jaren, poorters van Gouda, op verzoek van burgemeesters verklaard hebben, dat zij al jaren vissen in de vaarwetering op Kort Haarlem, van de Sluipwijkse brug tot de Willens, in het land van Stein, en verder tot de IJsseldijk toe, zonder dat zij daarin ooit gehinderd zijn.

Inventarisnummer: 0001. 2906

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, beschadigd) schepenen Jacob Clementsz en mr. Cornelis Hendricksz, met contrazegel, in bruine was

Nummer: 436 *Datum:* 25-11-1567

Schout, burgemeesters, waarsluiden en gemeente van Haastrecht komen met gedeputeerden van Gouda en van de Hoge Boezem overeen dat uitgaven van ruitergeld, processen van schuitenvoerders tegen tollenaars, klapwakersgeld, voor gevangenen e.d. niet meer op de buitenlandse rekening zullen worden gebracht.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 331 ff. 134v-135.

Nummer: 437 *Datum:* 07-12-1567

De schout in het ambacht van Zevenhuizen oorkondt dat de oudmolenmeesters en de tegenwoordige molenmeesters van de Clampmolen aldaar voor de naleving van het contract van 26 maart 1567 zich verbonden hebben als volgt: Adriaen Dirxsz Stuiver met 10½ hont land, strekkende van de oude watering oostwaarts tot het land van het weeskind van Aelwyn Ariaensz (N = Jacob Maertsz, Z =

Louweris Willemsz); Adriaen Cornelisz van der Meer met ca. 3 morgen land, strekkende van het land van Mees Pietersz oostwaarts tot het land van Maerten Claesz Rou, (N = de heer van Sommerdijk, Z = de zijdwinde); Michie Engelsz met zijn huis, erf, berg, schuur en 11½ morgen land strekkende van de Zwanlansche weg westwaarts tot de oude watering (N = Dirck Jansz en Jaspert Ornasz, Z = Jacob Maertsz); Adriaen Pietersz met 5 hont land strekkende van het land van Maerten Claesz Rou tot het land van Cors Claesz Bregert (N = Maerten Claesz, Z = de zijdwinde); Cors Claesz Bregert met ca. 3 morgen land strekkende van het land van Marten Claesz en Arien Pietersz oostwaarts tot de Oostvaart en het hek (N = de heer van Sommerdijk, Z = de zijdwinde); en de molenmeesters met ca. 1 morgen land, strekkende van de Oostvaart tot de landscheiding (N = Adriaen Jansz de lustige, Z = de zijdwinde).

Inventarisnummer: 0001. 938
Plaats: Gouda, Zevenhuizen
N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 216-217v.
Zegel: uithangend zegel van de schout Pieter Geerlofsz in bruine was

Nummer: 438 *Datum:* 14-02-1568
 (stilo curie)

Het Hof van Holland bekrachtigt het akkoord tussen het stadsbestuur van Gouda en de baljuw en dijkgraaf van Schieland waarbij laatstgenoemde de burgemeesters van Gouda machtigt de schepen van degenen die de plakaten op het dragen van turf over de IJsseldijk overtreden aan te houden.

Inventarisnummer: 0001. 2683
Plaats: Gouda

Nummer: 439 *Datum:* 01-05-1568

Johan van Ligne, graaf van Aremberg, heer van Nieuwerkerk enz. benoemt IJsbrant Huygensz tot schout van Nieuwerkerk wegens het overlijden van de schout Jan van Dam, tegen betaling van 15 Carolusgulden van 20 stuivers per jaar.

Inventarisnummer: 0001. 4145
Plaats: Gouda
Zegel: uithangend, zwaar beschadigd, met contrazegel; in rode was

Nummer: 440 *Datum:* 08-05-1568

Koning Philips II, gevolg gevende aan een desbetreffend verzoek van burgemeesters en regeerders van de stad Gouda, bekrachtigt de oude plakaten, waarbij de binnenlandse vaart buiten Gouda om, in het bijzonder door de Goejanverwellesluis, verboden wordt.

Inventarisnummer: 0001. 2419
Plaats: Gouda
N.B.: Ondertekend door de griffier van de secrete raad te Brussel. Afschrift in inv.nr. 0001. 391 ff. 151-152.

Nummer: 441 *Datum:* 14-05-1568

De kinderen van Marritgen, weduwe van Willem Aertsz, verkopen de burgemeesters de beterschap van een huis aan de Westhaven op de hoek van de Hoorntse brug.

Inventarisnummer: 0001. 911
Plaats: Gouda

Nummer: 442 *Datum:* 17-05-1568

Margrite, gravin van der Marck, vrouwe van Naaldwijk enz., oorkondt dat zij Jacop Cornelisz Groen toestemming heeft gegeven om een korenmolen op te richten in het ambacht van Nieuwerkerk, tegen betaling van 2 goede vette kapoenen voor het recht van de wind.

Inventarisnummer: 0001. 4161

Plaats: Gouda

N.B.: Op papier.

Zegel: handtekening oorkonder

Nummer: 443 *Datum:* 17-06-1568

Schout en buurlieden in het ambacht van Moordrecht oorkonden dat Willem Dircxz 't Hoen, oud 53 jaren, Cornelis Hayxz alias den Jongen Hogen, oud ca. 53 jaren, Adriaen Janssen 't Gilp, oud 51 jaren en Jonge Dirck Goessensz, oud ca. 41 jaren, buurluiden van Moordrecht, op verzoek van Claes Pietersz, brouwer, pachter van het koninklijke lastgeld, verklaard hebben dat ook poorters van Gouda het lastgeld wegens het turfsteken hebben voldaan.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van ca. 1568, inv.nr. 0001. 2676.

Nummer: 444 *Datum:* 10-07-1568

Schepenen oorkonden dat Cornelis Jansz den Baers, oud 60 jaren, Cornelis Jacobsz, molenaar, oud 56 jaren, Jacob Jansz, oud 49 jaren, Jan Heyndricksz van Reeuwijk, oud 43 jaren en Thonis Vrericksz, oud 37 jaren, op verzoek van de burgemeesters van Gouda onder ede hebben verklaard dat de

Middelburgseweg altijd een rijweg is geweest en gedurende de laatste 20, 30 of 40 jaren nooit is afgesloten.

Inventarisnummer: 0001. 2498

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift van 1611 in inv.nr. 0001. 58v-59.

Zegel: (opgedrukt) schepenen Jan Reymersz, Gerrit Gerrit Bouwensz (rest) en mr. Cornelis Heyndricksz

Nummer: 445 *Datum:* 18-11-1568

Schepenen oorkonden dat de burgemeesters aan Cornelis Symonsz, scheepmaker, in erfpacht hebben uitgegeven de helding voor de steeg naast de kapel van St. Olof, voor 2 Carolusgulden per jaar, mits de passage door de steeg niet wordt belemmerd, waartoe Cornelis heeft verbonden zijn huis buiten Dijkspoort oostwaarts van voornoemde steeg.

Inventarisnummer: 0001. 811

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, in bruine was) schepenen Gerrit Gerrit Bouwensz en Dirck Clementsz van Necq

Nummer: 446 *Datum:* 22-01-1569

Schepenen oorkonden dat Gerrit Gerritsz de Lange, raad in de vroedschap, oud ca. 60 jaren, Jan Jansz, oud ca. 60 jaren en Thijs Florisz, schuitvoerder, oud ca. 38 jaren, op verzoek van de burgemeesters van Gouda onder ede hebben verklaard gehoord te hebben dat ten tijde dat de heer van Brederode binnen Amsterdam lag, een schipper een vracht heeft vervoerd van Amsterdam via Bodegraven door de Wiericke en de Goejanverwellesluis naar IJsselstein.

Inventarisnummer: 0001. 2441

Plaats: Gouda

Zegel: (uithangend, in groene was)
schepenen Dirck Andryesz en Floris
Gijsbertsz

Nummer: 447 *Datum:* 01-02-1569

Adriaen Hendrixz., bakker, oud 56
jaren en Symon Jansz Cley, oud
omtrent 52 jaren, verklaren dat
meermalen schepen die door de
Goejanverwellesluis voeren, zijn
aangehouden.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1608 in
inv.nr. 0001. 331 ff. 18v-19.

Nummer: 448 *Datum:* 07-06-1569

Philips, koning van Castilië enz.,
beveelt zyn deurwaarder om
Adriaen van der Does,
ambachtsheer van Middelburg, te
dagvaarden voor president en raden
van Holland en hem te gelasten de
afsluiting van de weg van Boskoop
naar Gouda ongedaan te maken tot
dienaangaande uitspraak zal zijn
gedaan.

Inventarisnummer: 0001. 2498

Plaats: Gouda

Zegel: fragment, aanhangend, met
contrazegel, in rode was

Nummer: 449 *Datum:* 27-09-1569

De hertog van Alva gelast de schout
van Gouda, naar aanleiding van een
verzoek van de burgemeesters van
die stad, een zegel te laten maken
om daarmee binnen 14 dagen de
voorradijge Engelse lakens te
zegelen, en daarna het zegel te
vernietigen. Hij geeft toestemming

de gezegelde lakens binnen 2
maanden te verkopen.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Afschrift in inv.nr. 0001. 64-65.

Publicatie: Bronnen tot de geschiedenis
van de Leidsche textielnijverheid, 2e deel,
1911 (een vrijwel gelijkloidend stuk,
betreffende Leiden).

Nummer: 450 *Datum:* 29-11-1569

Burgemeesters van Gouda enerzijds,
en schout en ambachtsbewaarders
van het Zuideinde van Waddinxveen
anderzijds verklaren te zijn
overeengekomen hun geschil
betreffende het verhogen van de
Dorrekade tussen de keerweg van
Waddinxveen en de landscheiding
tot de hoogte van de Dorrekade
tussen die weg en de Goudkade te
onderwerpen aan het oordeel van
Jan Hey Gerriksz die bepaald heeft
dat die van het Zuideinde 250
schepen klei op de kade zullen
brengen, in de kosten waarvan de
burgemeesters van Gouda 60
Carolusguldens zullen bijdragen.

Inventarisnummer: 0001. 935

Plaats: Gouda

N.B.: Ondertekend door Huibert Jansz
Authentiek afschrift van 1608 in inv.nr.
0001. 330 ff. 53v-54v.

Nummer: 451 *Datum:* 20-08-1570

De schout en buurlieden van de
landen van Broek, Tuyl en 't Weegje,
en de rentmeester van het kwartier
van Gouda oorkonden dat de
leproosmeesters van de arme
leprozen te Gouda verklaard hebben
met toestemming van de
burgemeesters en de vroedschap
van Gouda aan mr. Pieter Dircxz van
Asperen te hebben overgedragen de

eigendom van 2 morgen 37½ roeden land in de Broek in 't Weegje, tussen het land van Pleun Huygen en de Veen- en Alpherkade, en tussen de landen van mr. Pieter van Asperen voornoemd, belast met rente ten behoeve van de grafelijkheid groot twee oude Franse schilden per jaar, in ruil voor 2 morgen en enige roeden land in de ban van Moordrecht tussen de Tiendeweg en het land van mr. Pieter (W = Mees Jacobsz; O = de Leprozen).

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1632 in inv.nr. 0001. 720.

Nummer: 452 *Datum:* 20-11-1570

Het Hof van Holland geeft het stadsbestuur van Gouda toestemming om de Gouwsluis bij Alphen, die in verband met de overstroming van Rijnland afgedamd was, waardoor de scheepvaart gestremd werd, te herstellen en van een nieuw verlaat te voorzien, op kosten van degenen die gewoonlijk in het onderhoud van deze sluis bijdragen.

Inventarisnummer: 0001. 2480

Plaats: Gouda

Nummer: 453 *Datum:* 13-04-1571

De schout in het ambacht van Alphen oorkondt dat Jan Aertsz wonende bij de Gouwsluis zich jegens de burgemeesters van Gouda

voor twee jaar verbonden heeft tot het onderhoud van de Goudkade op zijn land tussen het verlaat en het huis van Ariaen Cornelisz volgens het contract daarvan op 24 november 1570 opgemaakt, onder verband van zijn huis en 38 morgen land.

Inventarisnummer: 0001. 2481

Plaats: Gouda

Zegel: uithangend zwaar beschadigde zegel van de schout Heynderick van Bosschuyssen, in rode was

Nummer: 454 *Datum:* 14-06-1572

Het Hof van Holland verleent goedkeuring aan de voorgenomen gedwongen lening en de verordening op de contributie tot subsidie van de defensie van Gouda.

Inventarisnummer: 0001. 965

Plaats: Gouda

Nummer: 455 *Datum:* 22-01-1558

Mr. Pieter van Asperen en Jan Claesz Cinck verklaren op verzoek van de trossiers van Gouda met Dirck Jansz Coster te zijn overeengekomen dat laatstgenoemde over een afstand van 4 roeden geen bomen zal planten op zijn land buitendijks vóór de galg.

Toegangsnummer: 0001

Plaats: Gouda

N.B.: Authentiek afschrift van 1589 in inv.nr. 0001. 329 f. 33v.